

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A kiegyezés taktikája.

Budapest, június 12.

A politikai viszonyokkal ismerős egyének jól tudták, hogy Beck és Wekerle ezuttal sem fogja megkötni a kiegyezést. Ha már minden vitás ponton túl lettek volna is, itt van az orruk előtt az osztrák Reichsrath megnyitása, amelyre Wekerlének csak annyi tekintettel kell lennie, mint magának Becknek. Ez előtt az ismeretlen elemekből összeverődött népképviselő előtt nem léphet fel az osztrák miniszterelnök azzal a kijelentéssel, hogy megkötötte a kiegyezést, hanem legjobb esetben is csak annyit mondhat, hogy folytatja a tárgyalásokat. Egyszóval világos volt, hogy ezuttal sem fogják befejezni a tárgyalásokat, mint ahogy kétségtelen, hogy talán sohasem fogják befejezni, csak hogy éppen megköthessék a kiegyezést.

Mert a tárgyalások menete és technikája egyre erőteljesebben bizonyítja, hogy csak a tárgyalások eredménytelensége biztosíthatja az 1917-ig terjedő vámközösséget. Az ellentétek annyira élesek, a fennálló differenciák oly nagyok, hogy ha azokat áthidalnák, hát a két parlament valamelyike minden bizonyossággal a nyakát törné az ilyen meggyezésnek. Mert ne áltassuk magunkat optimizmussal. A helyzet az, hogy a politikai agitáció és a tömeghangulat mindkét államban a szélsőségeknek kedvez, és hogy amíg nálunk gazdasági meg-

győződésből, addig odaát politikai győlölségből és mindkét oldalon egyformán a másik fél károsítására törekvő célzattal készítik elő a kiegyezést, ami teljességgel kizárja, hogy olyan megegyezés jöjjön létre, amelyet ennek a kétféle hangulatnak parlamenti képviselője egyformán megszavazzon.

Ezt a kormányok is nagyon jól tudják és ha mégis tárgyalnak, úgy ezt egyedül abból az okból teszik, hogy egy bizonyos időpontban, amikor a nap-tár válságot fog jelezni a kiegyezési határpontokon, egyértelműleg konstatálhassák a megegyezés lehetetlenségét és az időre és a kényszerítésre való tekintettel valami szükségszerű provizoriumot, természetesen a statusquo fentartását, fogadtassák el a parlamentekkel.

Osztrák szempontból ez nem rossz taktika és hogy Beck báró erre törekszik, az iránt nem is lehet kétség. Hisz a statusquoból folyó és jelenleg tárgyalás alatt álló vitakérdések között nincs egy is, amely ne magyar érdekből vetett volna fel, úgy, hogy a kiegyezési tárgyalás tulajdonképpen nem is egyéb, mint magyar részről támasztott követelés és osztrák részről kifejtett ellenállás. Ausztria tehát akkor sem veszthet semmit, ha minden marad a régiben, sőt ellenkezőleg, csak nyerhet, mert hisz ha a block nem fog tökécsített, ha a fogyasztási vámvonal nem fog felállíttatni, ha az állategyezmény nem fog módosíttatni, az annaberg-i kapcsolat nem fog létesülni és a

bank marad továbbra is közös: ugyebár ennek csak Ausztria fog örülni. Beck báró politikáját tehát meg tudják érteni.

De miért megy bele ebbe a taktikába a magyar kormány? Ő két lehetőség előtt áll: vagy keresztül tudja vinni a követeléseit, akkor isten neki, nyugodjék bele mindenki a kényszerhelyzetbe. Vagy pedig nem és akkor magyar szempontból nem történhetik más, mint hogy élünk az 1908 január 1-én feléledő jogunkkal és az önálló berendezkedés minden konzekvenciájával számolunk. Amit a magyar kormány művel, az egy negyedik eshetőséget készít elő; egy olyat, amely magyar szempontból nem kívánatos: a statusquónak kényszerítéséből való fentartását. Ez mindenképpen helytelenítendő, mert ránk nézve ez a legrosszabb állapot, amennyiben minden rossz marad és semmi jó nem jöhet a helyébe.

Amikor tehát a kiegyezési tárgyalások végtelenbe való huzódását látjuk, akkor önkéntelenül is arra a gondolatra jövünk, hogy a magyar kormány tudtával folyik ez az érdekeinket károsító taktika és hogy a magyar kormány ahelyett, hogy záros határidőt szabna a tárgyalásoknak és ezzel meghiusítaná azt a törekvést, hogy őt az utolsó pillanatban egy kényszerhelyzet nehézségei ériék, — akaratlan vagy talán tudatos bábként követi az osztrák érdeket szolgáló taktikát. Nekünk el kell rá készülnünk, hogy nem lesz megegyezés

Csalódás.

Írta: Déri Gyula.

(Utánnymásítás.)

Az asszony szerette a virágot. A parkban egész délelőtt sétált egyik virággyóttól a másikig és álmodozva gyönyörködött a tarka színteljeikben.

Róbert azalatt bezárkózva dolgozott a vén kastély valamelyik szobájában. Matild olyan nehezen tudta megszokni, hogy ilyenkor nem szabad berontani hozzá, vagy az ajtaján dörömbölni, de végre is beletörődött. Sok keserű könnyet hullatott egykor emiatt, néhányszor ki is jelentette, hogy inkább elválk, sem hogy ezt eltűrje, egyszer már be is csomagolt néhány kofferre való ruhát és sűrű csókok között kezdett bucsuzni az ő rettenetes zsarnokától, de Róbert hajthatatlan maradt. Ő a munkájából él és neki nyugalom kell, különben mindketten tönkremennek. Ha Matild ezt nem akarja megérteni, akkor nem is szereti. És ha nem szereti, ugys hiába minden!

Matild görcsösen zokogni kezdett. Mert másképen gondolta ő ezt, mikor az utazó köpenyegét a vállára kanyarította és a kalapját föltette. Róbertnek ekkor el kellett volna halványulnia és térdre rogni előtte. Azután esküdözni, hogy sohasem lesz többé makacs és hajthatatlan és amit Matild akar, arra soha ki nem mondja azt az utálatos szót, hogy: nem! De Róbert csak összefonta a karját, a nagy ebédli asztalnak dönt, amely körül a telerakott

kofferek állottak és némán nézte a lázas készülődést. Már a kocsis is előállt, a nagy lábasóra kérielhetetlen pontossággal mutatta, hogy a gyorsvonathoz még csak néhány perc van hátra. Mentől előbbre haladt a mutató, annál szaporábban pillantott Róbertre, de annak jéghidek arcán semmi megindulás jelét sem látta.

— Hát kérjen legalább! — kiáltott Matild remegő hangon.

— Hiszen kértem már eleget. De, ha maga el van határozva.

— Az mindegy, azért magának egészen az utolsó percig kérnie kell.

— Persze, hogy kell. Kérem is, hogy ne csináljon bolondságot.

— Az nem bolondság. Én a zsarnokságát nem bírom elviselni. Így nem bálnak egy asszonynyal, akit szeretnek. Ezért én komolyan el akarok válni.

Az asszony fölpillantott és várta a hatást. A férfi megint hallgatott.

— Meg aztán látom én azt, hogy örül annak, ha én elmegyek. Maga már megunt engemet.

Róbert gúnyosan mosolygott.

— Maga ezen nevet?

— Mást nevetek én . . . Azt hogy mindjárt lekésik a vonatról!

Matild elejtette a kizitáskáját és a dívánra rogyott. Lehajtotta a fejét a párnára és megindító siránkozásba tört ki.

— Most meg már küld is! Egészen nyíltan a szemem közé mondja, hogy terhére va-

gyok. Hogy látni sem akar többé, hogy megutált. Pedig ha kiállhatatlan vagyok is, ha rossz vagyok is, de én igazán szeretem magat.

Róbert még mindig hallgatott. Tudta már, hogy mi következik és türelemmel kivárta a roham végét. Matild még zokogott egy kicsit, azután odament hozzá.

— Róbert, én látom azt, hogy nem tudlak boldogítani. Hogy én pokollá teszem az életedet. De inkább öl meg, csak ne izz el magadtól! Igérd meg Róbert! Igérd meg!

És a kezét kezdte csókolni Róbert, azonban nem ígért meg semmit, sőt ellenkezőleg, Matild ígérte meg, hogy jövőre békében hagyja, ha dolgozni akar.

Erre szent lett a béke, és Matild meg akarta mutatni, hogy tud jó is lenni. Ilyenkor nagyon szeretetreméltó volt. A könnyei még fel sem száradtak, már édesen nevetett és szerényen, alázatosan simult Róberthez. Csókolgatta, becézte, mintha halálos veszedelemből ragadta volna ki, s hogy megmutassa, mennyire imádja, kizárta a cselédjeit a szobából, és maga szolgálta föl az oszonnát. Maga terített, maga szedte elő a hideg sültet, a vaját, tejszint, a földi epret és egyéb gyümölcsöket; virágokkal rakta tele a haját, a keblét és az asztalt, bort is töltött, azután kocczintott vele és pajkosan a szeme közé kacsintott.

— Most úgy érzem magamat, mintha varróleány lennék, te meg a szerelmes diákom!

— Ahogy azt a régi francia regényekben olvasni lehet — felelt Róbert nevetve, de nyomban belátta, hogy léhaságot

és el kell kerülnünk minden helyzetet, mely kényszerűséget teremthet. Nem szabad tehát engednünk, hogy a tárgyalások az örökkévalóságig elhúzódjának, és a magyar kormány befelé és kifelé csak akkor tesz majd tanúságot programjához való ragaszkodásáról és a mi ezzel egy: akaratának őszinteségéről, ha nem engedi szétfolyni a tárgyalásokat, nem engedi magát a falhoz szorítani, hanem záros határidőt szab a tárgyalásokra, és ha addig jobbra, vagy balra nem dől el a sok tárgyalgatás, kellő időben megteszi intézkedéseit az 1908. január 1-én kezdődő tényleges önállósági állapotra. A jelenlegi taktika bátortalan, határozatlan és nem őszinte. Tabula rasat kell a kormánynak csinálnia, ha igazán akarja az önálló vámtérséget. Ez épp azonban a kérdések kérdése, amelyre senki sem tud felelni.

Budapest, június 12.

A képviselőház holnap, csütörtökön, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a vasutas javaslatok tárgyalását. A koalíciós pártok részéről a javaslat mellett már nem szólal fel senki, csak *Szterényi* államtitkár, aki az egyes szónokoknak fog felelni s kiterjeszkedik a horvátok követeléseire is. A horvátok részéről még vagy 10—12-en szólalnak fel, köztük *Supilo* Ferencz is, aki magyar beszédet akar tartani. Magyarul akar beszélni *Popovic* Dusan horvát képviselő is. A nemzetiségiek részéről is lesznek még felszólalások, úgy, hogy az általános vita aligha ér véget a jövő hét vége előtt. Holnaptól kezdve különben az ülések már délutáni három óráig tartanak.

A képviselőház bizottságaiból. A *kérvényi* bizottság június 14-én délután 4 órakor a képviselőház II. számú termében ülést tart. — Az *összeférhetetlenségi* állandó bizottság június 18-án délután 5 órakor a képviselőház II. sz. termében ülést tart, melynek tárgya az *Ertl* János képviselő ellen bejelentett összeférhetetlenségi ügy. — A *mentelmi* bizottság június hó 19. napján délután 5 órakor a képviselőház II. sz. biz. termében ülést tart, melynek tárgya: 1. Szkiacsák Ferencz (3 rendbeli), Juriga Nándor, Vlád Aurél és Szentiványi Gábor képviselők és Jehlicska Ferencz volt képviselő mentelmi bejelentései; 2.

Szkiacsák Ferencz, gróf Bethlen István, Keller István és Juriga Nándor képviselők ellen beérkezett mentelmi megkeresések. — A *pénzügyi bizottság* június hó 13-án délután 5 órakor az országgyűlésben saját helyiségében ülést tart. — A képviselőház *állandó igazoló bizottsága* ma délután tizenkét órakor a képviselőházban *Bernát* Béla elnöke mellett ülést tartott. Az ülésen *Ivanka* Imre és *Beniczky* Árpád képviselők megbízó leveléit vették vizsgálat alá. A megbízó levelüket teljesen rendben találták és a bizottság jelentésének a Ház elé való terjesztésével *Okolicsányi* Lászlót bízták meg.

Új függetlenségi párt. E hó 16-án, vasárnap alakul meg Temesmoraviczán a kerületi függetlenségi párt. Az alakuló gyűlésen *Steiner* Ferencz orsz. képviselő vezetése mellett résztvesznek a függetlenségi képviselők is.

Aehrenthal Wekerle minisztereinöknél. Aehrenthal báró közös külügyminiszter ma délelőtt hosszabb látogatást tett *Wekerle* Sándor dr. minisztereinöknél.

Vajda Sándor mentelmi ügye. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután 5 órakor *Hentaller* Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vette a Vajda Sándor mentelmi jog sérelmének ügyét. A bizottság mindenekelőtt meghallgatta *Maniu* Gyulát, aki újból ismételte a képviselőház június 10-iki ülésében tett mentelmi bejelentését és több tanu meghallgatását kérte. A bizottság az ügy előadásával *Hedervary* Lehelt bizta meg, egyben pedig elhatározta, hogy a tényállás kiderítése céljából vizsgálatot tart ez ügyben. A bizottság már a jövő héten tartandó ülésében kezdi meg a vizsgálatot.

Vasutasok és a vasutas-törvény. A magyar kir. államvasutak 1., 2., 3., 7., 8., 11. és 12. fizetési csoportjába sorozott alkalmazottai körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a fizetésrendezési és pragmatikai javaslatok egynemely intézkedéseit, melyeket elhibáztak tartanak, megváltoztassák. Szükségesnek tartják azután a különböző alkalmazottak csoportosításának helyesebb összeállítását, amely a végzett munka fontosságának inkább megfelel. Kéréseik preczifizozására kérvényező bizottságot választottak, amely a kereskedelmi miniszterhez és a képviselőházhoz terjeszti fel az ügyet.

A zirczi választás. *Ivanka* Imre, a Zirczen legutóbb megválasztott képviselő panaszt tett a belügyminiszternél, hogy a választás elnöke, *Kemény* Pál erőszakoskodott s törvénytelenül járt el a választásnál. A belügyminiszter az ügyet megvizs-

gálás végett áttette a veszprémmegyei közigazgatási bizottsághoz, amely tegnap foglalkozott az ügygel. *Kemény* Pál válaszlási elnök itt maga is vizsgálatot kért önmaga ellen, amit a bizottság el is rendelt s a vizsgálat megejtésével *Ováry* Ferencz megyebizottsági tagot, országgyűlési képviselőt bízták meg.

A kisiparosok Kossuth Ferenczhez. Ujabb *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, kapcsolatban egy előtte tiszteltet kisiparos küldöttség ismeretes támadásával, a következő táviratokat kapta: *Csépa*. A csépai ipartársulat mai közgyűlése osztatlan lelkesedéssel üdvözli Nagyméltóságodat és elítéli azon alávaló támadást, mely Kossuth apánk fiát méltatlanul érte. Bizalmunk jelölül kijelentjük, hogy az a név, amelyet viselsz, a mi szívünkben örök nap marad és csak éltető fényözön ragyoghat általad ránk. A gyűlés nevében *Családy* elnök. *Sopron*. Több iparos által megsértve fogadja Nagyméltóságod bizalmunkat és hiú ragaszkodásunkat. A soproni czipész és csizmadia szövetség.

A gornyeszei választás. A *gornyeszei* kerületben heves választási küzdelemre van kilátás. Két jelölt áll szemben egymással: *Désy* Zoltán államtitkár és *Malonyay* Dezső író. Désy most járja be a kerületet. Utjában *Bedőházy* János országgyűlési képviselőn kívül gróf *Tholdalagi* Tibor, gróf *Tholdalagi* László, dr. *Bedő* Sándor ügyvéd, *Maga* József, *Körössy* Sándor földbirtokosok és *Lajos* Dénes, a „Szabadság” felelős szerkesztője kísérik. *Sáromberkén* az uton összegyűlt választók üdvözölték a diszes menetet. Gornyeszezen a templomból kijövő választók nagy lelkesedéssel fogadták Désyt. Tegnap *Bölkényen*, *Jobbágytelkén* és *Hódoson* volt népgyűlés. Désyt és kíséretét a választók mindenütt diadalmas örömmel fogadták. *Malonyay* szintén most tartja körutját.

A nemzetiségiek keserűsége. A nemzetiségi képviselők ma délután tanácskozára gyűltek össze, formális értekezletet nem tartottak ugyan, de a képviselőház mai ülésének végén *Goldis* László képviselővel szemben történt incidens mégis sok keserűséggel tárgyalták. Sok szónak az lett a vége, hogy abban állapodtak meg, hogy a mai incidens felett napirendre térnek.

A horvát képviselők értekezlete. A horvát képviselők ma délután 6 órakor értekezletet tartottak, melyben a helyzetet beszélték meg és az ezennel követendő magatartás iránt hoztak határozatokat. E határozatokat egyhangúlag fogadták el. Holnap Purics és Briics fognak felszólalni.

mondott, mert a legszebb leírás és a legremekbebb regényíró tolla kelthet-e olyan illuziót, mint egy ilyen piros-arczu, kék-szemű szőke asszony, aki a térdére ül és élvezeg ajkát minden pohár bor után csókra kínálja?

Lassan feljött a fogyó hold, és halvány fénye bevilágított a szobába. Matild eloltotta a lámpát és a nagy, götívü ablak ólombafoglalt üvegein át lenézett a parkba.

— Szökjünk ki lassan a folyosóra, lábujj-hegyen surranjunk a hátulsó lépcsőhöz, és a nélkül hogy valaki észrevenne, sétáljunk a kertben, ameddig ki nem fáradunk. Jó lesz?

Róbertnek tetszett a játékos ötlet és együtt megszöktek a saját cselédjeiktől.

Az éj a parkban tele volt édes illattal és fájdalmas szomorúsággal. A sűrű lombu, magas fák alatt fekete árnyékok sötétlettek, az alatt járó félhold némán és hidegen evezett a kék égbolton, mint az elérhetetlen vágyak jelképe. A fák, bokrok, az utak és a virágágyak körvonalai elmosódtak és összefolytak, mintha köd borult volna rájuk, a szívet is megszállja ez a köd és elszorul tőle. Némán haladtak most egymás mellett, kik az előbb olyan pajkosak és fecsegők voltak, az asszony szorosan belekapaszkodott a férfi karjába és félénken pillantott jobbra-balra, mintha keresné, hogy mitől lehetne megijedni. Az árnyékok néha olyan képzeletizgatók, a fák alatt mintha emberek körvonalai látszanának, mindez olyan félelmetes és nincs az a királyi korona, amiért egyedül végigmenne azokon az utakon, de így kettősben, egy erős férfikart szorítva a kebléhez, vajmi nagy élvezet, az félni, de azért mégis elszántan menni, haladni mindig előre, szembe minden ijesztő rémképpel s aztán meggyőződni

róla, hogy az mind csak árnyék, köd és üres káprázat.

Leültek egy fehérre festett padra, annak a kényelmesen hajlított támláján hátradőltek és felnéztek az égre.

— Mennyi tenger sok csillag! Melyik vajjon az enyém? És melyik a magáé? Egymás mellett vannak-e vajjon azok is?

— Honnan gondolja, hogy nekünk külön csillagunk van?

Matild hirtelen lekapta a szemét az ég boltjáról és meglepetve nézett Róbertre.

— Hiszen minden embernek van egy csillaga a születése percétől kezdve.

Olyan erős meggyőződéssel mondta, hogy Róbert fölkaczagott.

— Hát ezt kicsoda hitette el magával?

— Tudom. És olvastam is valahol. De amikor olvastam, már tudtam is. Az a csillag éppen akkor támad, amikor az ember születik és akkor hull le, mikor meghal. Ezek a hulló csillagok, amiket látni lehet.

— Hát akkor éppen annyi csillag van az égen, mint ember a földön?

— Természetesen.

— Tudja maga hány ember él a földön?

— Dehogy tudom! Kicsoda számlálhatná azt meg?

— Pedig mégis megszámlálták. Másodfélezer millióra teszik.

— Hát akkor csillag is annyi van!

— Éppen itt van egy kis tévedés. Csillagot tudnillik szabadszemmel nem látunk többet egynehány ezernél.

— Hát ezeket is megszámlálták?

Róbert elmagyarázta, hogy az égbolton miképen osztották fel szélességi és hosszúsági

fokokra, miképen rajzolták le és mily pontosan lajstromba szedték minden csillagát. Beszélt a csillagképekről, az azokba sorozott égitestekről és a nevükről.

— Mindegyiknek van neve? — csodálkozott az asszony. Annak is, amelyik éppen a fejem fölött látszik?

— Azt Lírának hívják.

— Sohasem fogok többet rá nézni. Eddig azt hittem, minden ember a feje fölött látja a maga csillagát, mindegyik egy mást. És úgy gyönyörködtem a magaméban. Néha azt hittem, az az én őrangyalom szeme, amely viyázva kíséri az életemet. Most ennek a hitemnek vége. Miért fosztott meg tőle?

És lesütött szemmel, magába merülve nézett maga elé.

Róbert nevetett és beszélni kezdett a naprendszeréről, az álló csillagokról és „bolygóforgásáról.” Szépen, érthetően és meggyőző világgossággal magyarázott.

A naiv hitet hadd váltsa most fel a maga lelkében egy kis tudás! — mondja végül.

Matild nem felelt. S mikor kissé megrázta a vállát, hogy térjen magához, az asszony megborzongott, összehúzta nyakán az ingvállat s halk, bus szóval mondta:

— Hűvös van már... menjünk a szobába.

Az asszony szerette a virágot. A parkban egész délelőtt sétált egyik virággyótól a másikig és álmodozva gyönyörködött a tarka színtoltjaikban.

Amíg a férfi bezárkózva dolgozott a vén kácfoly valamelyik szobájában.

Volt ott virág nagyon sok. Ha az a két

Kiegyezés és alkotmánybiztosítékok.

Budapest, június 12.

Nem véletlen, hogy ez a két fogalom így egymás mellé kerül. Valamint nem véletlen az sem, hogy a napi politika forgataga egy és ugyanabban az időben vetette felszínre, az aktuális kérdések sorába mind a kettőt.

A junktim.

Megbízható értesüléseink vannak arról, hogy a király kifejezett akarata junktimot teremtett a kiegyezés és az alkotmánybiztosítékok között.

A király a tegnapi kihallgatáson tudtára adta *Andrássy* Gyulának azt, hogy az eléje terjesztett alkotmánybiztosítékok egy részének jóváhagyására csak akkor hajlandó, hogy ha előbb megkötik a huszesztendő lejárati kiegyezést. Félhivatalos hírek szerint „remélni lehet”, hogy az előterjesztések még a jelen ülészak berekesztése előtt meg fognak tétetni, arról is hallottunk, hogy a király *Andrássy* Gyula legutolsó kihallgatásán az összes eléje került alkotmánybiztosítékokhoz az előzetes szankciót megadta. Ezzel szemben azonban a leghatározottabban főnn kell tartanunk, hogy az alkotmánybiztosítékok fölött való végleges döntésre csak ősszel kerül a sor s hogy ennek a halasztásnak oka az, hogy a király akaratahoz képest, ha ugyan lehet, előbb tető alá akarják hozni a kiegyezést.

Egy előkelő politikusunk, akihez kérdést intéztünk ebben a tárgyban, így felelt:

— Arról, hogy junktim lenne a kiegyezés és az alkotmánybiztosítékok között, nem tudok. De nagyon könnyen lehetne tartom, hogy igazuk van, mert az értesülésüket megerősíteni látszik az, amiről nekem konkrét tudomásom van, hogy az alkotmánybiztosítékok kérdésének megoldását őszre halasztották. Azt is vallom, hogy ezt a halasztást a lehető legnagyobb hibának tartom. A hadviselő felek legelőmibb érdeke az, hogy csatát ne diktáltassanak maguknak, hanem akkor fogadják el a csatát, amikor nekik az a legalkalmasabb. Erre most lett volna az idő a legmegfelelőbb, közvetlenül a kiegyezés megkötése előtt, amikor könnyű lett volna az udvart kényszerhelyzet elé állítani.

Tervezett, de elmaradt válság.

Más oldalról szerzett információink szerint a kormányban eredetileg meg is volt az a

szándék, hogy az alkotmánybiztosítékok tárgyában még a kiegyezési tárgyalások alatt fölvesse a kabinet-kérdést. A jubileumi ünnepek összhangját nem akarták megzavarni, de informálónk hangsúlyozott pozitív értesülése szerint az volt a terv, hogy azután még ennek a hónapnak a közepe táján provokálják az uralkodó döntését. Pár héttel ezelőtt a kormány körében voltak áramlatok, amelyek azt czélozták, hogy *Andrássy* elejtésével mondjanak le az alkotmánybiztosítékok forszírozásáról, de később az ellenkező fölfogás kerekedett felül s a kormány teljesen szolidáris lett az alkotmánybiztosítékok mellett. *Andrássy* Gyula tegnap már azzal a szándékkal ment a királyhoz, hogy a hónap közepére tervezett krízis utját előkészítse. A király nagy diplomáciai érzéke azonban éppen ellenkező irányba terelte a válság kitörését s megteremtette a junktimot a kiegyezés és alkotmánybiztosítékok között.

A helyzet szignatúrája most az, hogy a beavatottakat nem az lepte volna meg, hogy ha kitör a válság, hanem éppen ellenkezőleg számunkra a válság elodázása volt meglepetés.

A kiegyezési tárgyalások.

Az alkotmánybiztosítékok ezzel egyelőre lekerültek a színtérről s azok, akik a politikai színpad szcenizozását csinálják, a kiegyezési tárgyalásokat tolták előtérbe. Föltűnt, hogy a félhivatalosok — nyílván nem hangulateltései szándék nélkül — a kiegyezési tárgyalások menetét pesszimistikus kommentárokkal kísérik. Csak ma reggel bukkant fel az egyik félhivatalos lapban egy hír arról, hogy a magyar block kérdésében az osztrák kormány teljesen honorálta a magyar álláspontot, ám délig már erre is napvilágot látott egy egészen hivatalos czáfolat. Nem bizonyos, hogy ez a *Kassandra*-tonus arra való-e, hogy az osztrák közvélemény alar-mirozásának eleje vétessék, vagy pedig a kiegyezés kulisszatitkaiban járatos magyar államférfiak hangulatának hü kifejezője? Az első taktikának helyes volna, a második pedig jobban megfelel az igazságnak.

Ma — egyelőre — már befejezték a tárgyalásokat, az osztrák miniszterek és szakreferensek vissza is utaztak Bécsbe. A mai tanácskozások külsőségéről, némi keveset sejtetve az elvégzett teendőkről is, a félhivatalos kommunikék ezt mondják:

A miniszterelnöki palotában ma délelőtt folytatták a kiegyezési tárgyalásokat. A tanácskozás fél 10 órakor vette kezdetét s azon résztvettek magyar részről: dr. *Wekerle* Sán-

dor miniszterelnök, *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi és *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszterek, *Popovics* Sándor, *Szterényi* József és *Mezőssy* Béla államtitkárok, *Teleszky* János és *Ottlik* Iván miniszteri tanácsosok, *Hendel* Béla udvari tanácsos és *Lers* Vilmos miniszteri osztálytanácsos. Osztrák részről: báró *Beck* Wladimir miniszterelnök, lovag *Korytowski* Witold pénzügyminiszter, *Derschatta* Gyula vasutügyi miniszter, gróf *Auersperg* Lipót földművelésügyi miniszter, *Sieghardt* Rudolf titkos tanácsos, *Spitzmüller* Sándor, *Bernatzky* Ödön, *Roessler* Móríc és *Schonka* Ferencz osztályfőnökök, *Wimmer* Nándor miniszteri tanácsos, *Seidler* Ernő udvari tanácsos és *Joas* Lipót osztálytanácsos.

A tanácskozásokat kevés megszakítással ma is egész nap folytatták. A délelőtti tanácskozás féltíz órától déli egy óráig tartott, a délutáni pedig két órakor kezdődött és öt óráig tartott, amikor is az osztrák miniszterek és szakelőadók egyenesen a nyugati pályaudvarra hajtottak és 5 óra 35 perczkor különvonattal visszatértek az osztrák fővárosba.

A mostani tárgyalások anyagát a két állam közt kötendő vám- és kereskedelmi szerződések, a block, az állategészségügy, a fogyasztási adó és a vasuti tarifák kérdései képezték. — A tanácskozások összegezéséből konstatálható, hogy a block, az állategészségügy és a fogyasztási adók kérdésében jelentékeny közeledés történt a két kormány között; nem így a vasuti tarifák ügyében, melyekre nézve új javaslatokat fognak a legközelebbi tárgyalások elé terjeszteni. Részletesen megvitaták a két állam közt kötendő vám- és kereskedelmi szerződéseket is és ebben is jelentékeny közeledés jött létre.

A kiegyezési tárgyalások huzamosabb időt vesznek ugyan igénybe, de tekintetbe kell venni azt, hogy azok a legkisebb részletekre is kiterjeszthetnek és a kérdéseket minden irányban teljesen tisztázni czélozzák, olyképen, hogy megegyezés esetén a legminuciózusabb részletekre se merülhessenek fel differenciák.

A legközelebbi tárgyalásokat Bécsben fogják folytatni.

Alig végződtek a tárgyalások, híre ment, hogy a legfőbb pontokra nézve a megegyezés már megtörtént. Megvan a kereskedelmi és vámszerződés husz évi lejárattal, megegyeztek a magyar block tárgyában, úgy, hogy a tőkésítendő kamattal 43 perczent legyen. Állítólag az állategészségügy, a fogyasztási adó elkülönítése tárgya-

puha kis kéz egész nap tépdeste volna is, akkor se tesz vala nagy pusztítást köztük, de nem is cselekedett így. Szakitott belőlük annyit, amennyi elég volt a vázába, amennyivel fölékesítette magát, meg amit bedobálhatott a nyitott ablakon át a Róbert íróasztalára.

Egyszer egy nagyfejű virág a szélesszáju antik tintatartó kellő közepébe talált esni, és kilötytyintette a tintát az írásra.

Róbert megcsóválta a fejét, fölvette a virágot, megnézte és odament az ablakhoz. Matild egy létrán ugyancsak kapaszkodott a bal kezével, a jobbal pedig éppen egy másik virágot akart bedobni.

— Maga az? — kiáltott az asszonyra, mire az, mint a rajtakapott gyermek behajlított a karját s a könyökével a szemét elfödve, jóízűen kacagott.

— Haragszik? — kérdezte aztán, félve pillantva fel.

— Azt mondja meg, honnan vette ezt a *Hermione* Péliát?

— Micsodát?

— Ezt a virágot. Ez nagyon ritka mifelénk, az olaszországi flóra izothermájától északra csak üvegházakban tenyészik, virágot pedig a szabadban sohasem hajt. Hol találta?

Matild megnézte a tentás virágot, azután elmentek együtt a parknak arra a tájkára, ahol a mai virágokat szedte. Megtalálták a Péliát is. Róbert csodálkozva kiáltott fel:

— No, ezt csakugyan nem hittem volna!

— Mit nem hit? kérdezte az asszony kíváncsian.

— Hogy ez a kert itt hazugságba hagyja *Linnét*.

— Kít?

— *Linnét*. Azt a híres természetudóst, aki azt állítja, hogy a *Hermione* Pélia meleg égövi növény.

— És maga ennek úgy örül?

— Nagyon valószínű, hogy itt egy új fajjal állunk szemben. Nem lehet másképpen, minthogy a Pélia nálunk akklimatizálódott és eközben valami változáson ment át. Így járt az a *czinerária* is, amit a kezében tart, meg ez a *semper* virulens, ez a *svave oleus*, vagy ez a *recubans* és valamennyien, amelyek melegebb égaltól kerültek hozzánk.

Matild kacagni kezdett.

— Miket hadar itt maga össze-vissza! Hiszen ez itt pipiskevirág, ez tászkaszáj, ez *fityfity*. Minden paraszt embernek megtalálja a kertjében.

Róbert leereszkedőleg nevetett.

— Jó, jó! Meg van a népies nevük, mert ma már csakugyan mindenfelé elterjedtek. De maga ne nevezze őket úgy. Aztán nézze, mind egyiken látni lehet valami durványt...

— Durványt?

— Az eldurvult virágleveleket hívják így. A meleg égalt azok a szirmok mind pompásan kifejlődnek és a virágot sokkal szebbé teszik. Nálunk, mert nincs elég meleg, a növény csak úgy élhet meg, hogy erről a pompájáról le kellett mondania. Így származtak a durványok.

Az asszony ledobta a karján tartott virágokat.

— Ha ezekben a virágokban, amiket én szedtem magának, maga csak a durványokat látja, hát csak vizsgálja őket tovább. Ki tudja, micsoda tudományos felfedezést csinál. És sietve megindult a kastély felé. Róbert

meglepetve kullogott utána. De most az aszszony zárkózott be és csak az ebédhez került elő, teljesen átöltözve.

Róbert összecsapta a kezét.

— Maga megint utazni akar?

— És pedig haladéktalanul. De most magát is viszem magammal.

— Tehát nem én rám haragszik. Ráunt talán erre a kastélyra?

— A természettel laktam jól. Azelőtt imádtam, cenzul mentől kevesebbet kérek belőle.

— Két hónappal ezelőtt azt mondta a városi életről is. Akkor béreltük ki ezt a bagolyvárat.

— És most azt mondom, maga mégis csak élvezhetőbb lesz a városban. Ott a többi emberek közt talán békét hagy nekem a szörnyű tudásával — itt minden nap elvesz tőlem egy illuziót. Nekem megvolt a magam képzelete az égről és a földről, és ha az mind gyermekes dolog volt is, de én jól megvoltam velük, mondhatnám, ha az ég csillagaira néztem, vagy a föld virágaira, amiket róluuk gondoltam, az jóleső harmoniát keltett fel bennem. Most ennek vége. Törvényeket és szabályokat hallottam magától, amelyeket nem értek, soha sem is fogok érteni, sőt ami ennél rosszabb: szegyenlem önmagam előtt, hogy nem értem őket, és ez oly megalázó. A munkájával elrabolja tőlem saját magát, a magyarázataival elrabolta tőlem a természetet, melyet nem szeretetek többé. Ha egymás mellett akarunk élni, falun ezt nem tehetjük többé. Ez az én legnagyobb csalódásom. Vigyen engemet vissza a városba; hogy magát elviselhessem, érzem, ahhoz egy-két száz emberre van szükségem...

ban is megegyeztek s csak a vasuti tarifák ügye maradt fenn a bécsi tárgyalások anyagául, de az eddigi eredmények alapján is bizonyosra vehető, hogy a kiegyezés megkötése nem fog immár nehézségekbe ütközni.

A mi értesülésünk szerint azonban a kiegyezés ügye korántsem ilyen rózsás.

Lehet, hogy részletkérdésekben egy vagy más tekintetben közeledett egymáshoz a két kormány álláspontja, de még mindig megvan a nagy, alapvető ellentét s ezek áthidalása aligha fog egykönnyen menni. A kiegyezés jelenlegi állásáról biztos értesüléseket szerezni lehetetlen, mert a tárgyalás részletkérdésekben pontos tájékoztatást a dolog természete szerint a tárgyalás résztvevői nem adnak.

Bizonyos az, hogy a kiegyezés, ha a részletekben történt is közeledés — ezt sejtteni lehet a fentebb közölt félhivatalos közlés ide vonatkozó utalásából is — a kiegyezés semmi esetre sem fog momentán létrejönni. Nemcsak a mi viszonyaink miatt, amelyek magukban véve is kizárják azt, hogy a szerződési formán kívül más alakban vagy az eddiginél rosszabb tartalommal kötéssék kiegyezés, hanem az osztrák helyzet miatt is. Az osztrák parlamentben ma Lueger 96 főnyi keresztényszocialista pártja a legnagyobb, Lueger pedig — amint ez emlékeztető — magyar politikusok fülhallatára tette ezt a kijelentést:

— Azt a kormányt, amelyik a kiegyezés kérdésében engedelményeket tenne a magyaroknak, ki fogjuk dobni a Reichsrathból.

Beck Vladimir tehát késhegyig fog harcolni, mert az ő bőre is hozzá van varrva a kiegyezéshez.

A kiegyezés és a függetlenségi párt.

Egy magyar függetlenségi politikushoz, aki előkelő szerepet játszik a parlamenti életben, azt a kérdést intéztük, lehetséges tartaná-e azt, hogy Wekerle a viszonyok kényszerítő nyomása alatt a nagy koalíciós többséggel olyan kiegyezést fogadtasson el, amelyik a magyar álláspont veresége lenne s Beck pozícióját megerősítené? Ez a politikus a kérdésre válaszolva, érdekes kijelentéseket tett a függetlenségi párt mai hangulatáról s a várható bonyodalmakról:

Egy olyan kiegyezés elfogadása, mint amelyet ön említ, ki van zárva. Épen azért nem hiszem, hogy a most folyó tárgyalások eredményre vezessenek. A kiegyezés körül folyó vita valószínűleg őszig elhúzódik, ősszel pedig egy olyan fölfordulás következik, amelyikhez képest az utolsó évek válságai csekélységek voltak. Mert összegezzük kérem, mely kérdések lesznek ősszel aktuálisak?

A költségvetés.

Az ujonczjutalék megállapítása.

A közös költségvetés.

Az ujonczlétszám fölemelése.

A kiegyezés.

Az alkotmánybiztosítékok.

Az általános választói jog.

A nehéz kérdések fölhalmozódása olyan nehézségek elé fogja állítani a kormányt, hogy teljes lehetlenség lesz kieviczélnie. Súlyosabbá teszi a helyzetet a függetlenségi pártban uralkodó széthúzás, egymással vetélkedő számtalan irányzat. Áldatlan versengés, bizalmatlanság, gyanakvás uralkodik a kedélyeken s erőlteti meg annak a pártnak erejét, amelyiknek első sorban lesz kötelessége az, hogy szembe álljon az ősszel tetőződő nehézségekkel.

Ez a nyilatkozat nagyon peszimiztikusan festi meg a magyar politika jövőjét.

Sajnos azonban, nekünk is hinnünk kell, hogy nem ok és alap nélkül.

Mit mond az osztrák kormány?

Bécsi jelentés szerint az osztrák kormány részéről a következőképen publikálták a tárgyalások eredményét:

Az újabb háromnapos tanácskozásoknál a kiegyezési tárgyalások, amelyek ezuttal politikai és tárgyi okokból sajátos jelleget viselnek, jó nagy darab utat tettek meg. Sok részben szükséges volt az is, hogy új utakat keressenek, hogy lehetővé tegyék a fennforgó és a tárgyalások kezdetén csakugyan mélyreható differenciák kiegyenlítését. Az eddig végzett munka lehetővé tette, hogy a figyelembe jövő fontosabb kérdések minden konkrét és gyakorlati részlet tekintetében tisztázottanak.

Az összeredmény az eddigi ellentétek gyengülésének jellegét viseli magán. Nehány dologban, így a magyar államadóssági hozzájárulás, az állategészségügyi és fogyasztási adó kérdésben olyan közeledés jött létre, mely a végleges megegyezést várhatóvá teszi.

Az osztrák kormány részéről tehát szintén konstatálják azt, hogy egyes vitás kérdésekben közeledés történt a két kormány álláspontja között, de ez a tudósítás is azt bizonyítja, hogy a legnehezebb ütköző pontok tekintetében a differenciák még mindig fenforognak s nem enyhültek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 12.

A jegyző feiolvasta az indítvány-könyvet és az interpellációs-könyvet. Mind a kettőben több bejegyzés volt. Különösen az indítvány-könyvbe jegyzeteket hallgatták érdeklődéssel. Öt képviselő, — mindegyik külön-külön — azt indítványozta, hogy egyik-másik törvény elavult szakaszát reparálják meg. Ha a kormány elfogadná ezeket az indítványokat, legalább két esztendőre akadna munkája. Természetesen indítványozni sokkal könnyebb, mint alkalmas törvényt kidolgozni és azt az országgyűléssel elfogadtatni. Az indítványozásnál talán csak az interpellálás könnyebb. Volt is ma interpelláció elég. A tulajdonképeni napirendet elég gyorsan morzszolták le. Horvát képviselők beszéltek horvátul arról, hogy a vasutas-törvény rendelkezései ellenkeznek a horvát-magyar kiegyezéssel. Persze, ebből a képviselők zöme szót sem értett. Néhány horvátul tudó hírlapíró magyarázta meg nekik, hogy horvát kollégáik miről beszélnek. A magyar képviselők közül Moskovitz Iván és Gyuriss Emil beszéltek a vasutas-törvényekhez. Bárha elfogadták a javaslatokat, egy-két kritikai megjegyzést fűztek hozzájuk. Az interpellációk sorát Buza Barna nyitotta meg. Igen pikáns és aktuális témát választott. A szociáldemokrata párt pénzkezelését firtatta. Azt mondta, hogy a szocialista vezérek nem ingyen terjesztik Marx eszméit. Apostoloskodásuknak minden lépését megfizetik maguknak. Egy-egy szervezett munkás évente körülbelül nyolczvan koronát áldoz azért a tisztességért, hogy a szociáldemokrata párt tagja lehet. Maga a vezetőség megvallotta, hogy pénztáruk kezelésében „könyvtári hiány” fordult elő. Titkosalapokról is beszéltek, mely alapokat a mult kormány táplálta volna. Ugy látszik, a szociálisták csak a nyomorult bourgeois számára prédikálják az erkölcsöt. Hát a belügyminiszternek ezt nem szabad túrnie; munkások filléreiről van szó; a belügyminiszter fölügyeleti jogánál fogva intézkedjék, hogy ezek a fillérek megbecsültesse, Andrassy Gyula néhány mondatban meghatározta, miről van szó, mit tehet ő, meddig terjed az ő jogosultsága. A szociálista párt politikai párt. Ha rácsap erre a pártra, egy másik kormány ugyanazt megteheti holnap a függetlenségi párttal vagy az alkotmánypárttal. Ha sikkasztottak a szociálistáknál, ebbe csak a bíróság avatkozhatik bele. Ami az ő hatáskörébe esik, meg fogja tenni. A Ház osztatlan tetszéssel fogadta a belügyminiszter válaszát. Tudomásul is vette mindenki. A következő három interpelláció már nem támasztott akkora kíváncsiságot. Hirtenstein Lajos a felsőmagyarországi árvizek, Halász Lajos az ipartörvény revíziója és Schuller Rezső a család fogalmának meghatározása dolgában interpellált. Erre az utóbbira válaszolt is Günther Antal. Azt válaszolta, hogy legközelebb novellát nyújt be, ebben meghatározza majd pontosan a család fogalmát.

Az eddigi nyugalmat hirtelen megzavarta az ötödik interpelláló Goldis László. Ez a nemzetiségi képviselő a kömüves szakszervezet dolgában interpellálta meg a belügyminisztert. Csakhogy nem a fölosztatásról, hanem a Vajda-afférről kezdett el beszélni.

— Ez nem tartozik ide! — kiáltották feléje.

Pop C. István szembeszállott a magyar képviselőkkel. A padra ült és ezt mondotta:

— Gyalázatosság, ami itt történik.

Lármázva követelték, hogy utasítsa rendre az elnök a közbeszólót — ami meg is történt. Majd ismét Goldis vette át a szót.

— Az itt folyó terrorizmushoz — mondotta — az elnöknek nincsen szava.

Rakovszky nem hallotta ezt a megjegyzést. De meghallották a körülállók. Pokoli zsvajt csaptak, senkit nem lehetett hallani. Bernát Béla fölszaladt az előadói emelvényre és onnan kiáltotta az elnöknek, mit mondott Goldis.

A rendreutásítás nem térítette észre Goldist.

— Muszkaországban vagyunk! — hörögte rekedten.

Erre már a higgadtságáról híres igazságügyminisztert is elhagyta a türelme. Fölpattant a helyéről és ezt kiáltotta a szónok felé:

— Ennek épen önök az okai!

Günther példáját vagy huszan követték. Fölugráltak és rohantak Goldis felé, ki megrettenve nézte azt a háborgást, melyet az ő szavai szabadítottak el. Az elnök csengetett, fenyegetődött és mikor már semmi sem használt, fölfüggesztette az ülést. Erre majdnem megisméltődött a Vajda-jelenet. Mindenünnen rohantak Goldis felé, hogy elbánjanak vele. A nemzetiségi képviselők körülvették fenyegetett bajtársukat, míg a lassabb-vérűek csitították a lázongókat. De azért a „gazember” és rokonai sürrin hullottak a hátráló nemzetiségi képviselők felé.

Végre azután Günther Antal, ki legelőször vesztette el nyugalmát, egyenkint megfogta a lármázókat:

— Csillapodjatok! Nem érdemes ezekkel az emberekkel szóba állani.

Jó néhány perc mult el, míg az ülés újból megnyitható volt.

— Senkit sem akartam megsérteni! — verte a mellét Goldis Lászlót.

— Csak a magyar nemzetet! — szölotak közbe.

Goldis ügyesen replikázott:

— Azt a legkevésbé, mert hiszen akkor magamat sértettem volna meg. Bocsanatot kérek!

Megvetéssel fordultak el tőle.

Interpellációjának előterjesztése után az ülést berekesztették.

*

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.

Jegyző: Raisz Aladár és Egry Béla.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Egry Béla jegyző felolvassa az indítvány- és interpellációs könyveket. Az interpellációs könyvbe Halász Lajos, Schuller Rezső és Goldis László jegyeztek be újabb interpellációkat.

Az elnök: A Ház fél 2 órakor tér át az interpellációkra.

Következett a vasutas-javaslatok általános tárgyalásának folytatása. (A Házban ekkor megjelent gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter, kit a függetlenségi párt lelkes éljenzéssel fogadott.)

A vasutasok törvénye.

Vrbancics Ferencz félreértett szavainak helyreigazítása czimén kért szót s Nagy Ferenczcel szemben hangoztatja, hogy a kereskedelmi törvény szerint is Horvátország területén a vasutak hivata-

los nyelvének a horvátnak kell lenni, miután Horvátország társtulajdonos.

Moskovitz Iván: A többi szónokoktól eltérőleg közjogi szempontokból akarja a tárgyat megvilágítani. Különösen azért szükséges ez, mert ez a javaslat, ha csak kis mértékben is, de mégis része az epedve várt alkotmánybiztosítékoknak. Lényegesnek tartja a javaslatnak azt a rendelkezését, amely humánus elvvel kimondja, hogy az, aki nyereségvágyból elkövetett vétség miatt volt elítélve, eddigi állását többé vissza nem nyerheti. Ez a rendelkezés azonban ellenkezik a büntető-törvénykönyvvel, mely kimondja, hogy a büntetés leteltétől számított 10 év múlva mindenki visszanyerheti állását. Még ha ez csak azokra vonatkozna, akik pénzkezeléssel vannak megbízva, de egy kalap alá vannak foglalva az összes munkások, ami nem felel meg a javaslat céljának. Kifogásolja a 22. törvényszakaszt is, mely a hivatali titkot tárgyalja s azt kívánja, hogy a közérdekekre vonatkozó állami titkokra maradjanak meg a javaslat rendelkezései, de az üzleti titkok vétessenek ki a javaslat rendelkezései alól. Kiterjeszkedik a fegyelmi bíróságra is, melynek szerinte szükséges, hogy egy jogász-tagja is legyen. A sztrájkparagrafusra vonatkozólag azt kívánja kimondani, hogy ne töröltesse ki a létszámból azok a sztrájkolók, kik csak társaik erőszakos akadályozása folytán nem léptek vissza a munkába. Kéri a Házat és minisztert, hogy vegyék figyelembe indítványait. A javaslatot általánosságban elfogadja, annál is inkább, minthogy a fizetésrendezést csak dicsérni lehet. (Helyeslés.)

Magdics Pero horvátul beszél. Azért szólal fel, mert a javaslat a kiegyezési törvényt sérti. Az első §-nál azt kifogásolja, hogy rendelkezései folytán törvényerőre emelkedik a kereskedelemügyi miniszternek 1891. január 21-én kiadott rendelete, amelyet Horvátországba valósággal becsempésztek. A negyedik § a magyar állampolgárságot követeli, holott az 1868. törvény a magyar-horvát polgárságról beszél. Ennek folytán a horvátoknak az államvasutaknál való alkalmazása rendkívüli hátrányoknak van kitéve. Az államvasutak nem magánvállalatok s az az állítás, hogy az államvasutak alkalmazottai nem olyan elbánás alá esnek, mint a többi államhivatalnokok, valóságos monstrum. Ők az állammal szemben ugyanolyan helyzetben vannak, mint a posta- és távirtdahivatalnokok s bizonyára senkinek sem fog eszébe jutni, hogy ezekre s más hivatalnokokra a kereskedelmi törvény rendelkezéseit alkalmazza. A vasuti alkalmazottaknak le kell tenniük az előirt esküt. Hol van olyan magántisztviselő, aki esküt tenni köteles. A magyar képviselők állításai így tehát képtelenek. A javaslatot gyors felületeséggel dolgozták ki, ép úgy, mint Sztérényi többi javaslatát s ebben rejlik a mai zilált állapotoknak nyitja. (Taps a horvátok részén.)

Gyuriss Emil: Ami a vasutasok fizetésrendezését illeti, nemcsak őt, hanem a vasutasokat is kielégíti. Szerette volna, ha egy intézetet volna el a vasutasok fizetésrendezése, hogy idővel nyugdíjuk elérte volna teljes fizetésüket. Ezt természetesen úgy lehetett volna rendezni, hogy a nyugdíj-jogosultság idejét rövidebbre szabták volna, mint a többi tisztviselőké. Ha már a tanárok nyugdíját, jóllehet a tanárok az év nagyobb részét szünetléssel töltik, úgy rendezték, megkivánható volna, hogy a vasutasok már 30 év letelte után részesüljenek teljes nyugdíjban. Szeretné, ha a jogászok és mérnökök is egyenlő megítélésben részesültek volna s hogy a javaslat hatálya visszahatólag január 1-től kezdődött volna. De számolni kell az ország pénzügyi helyzetével. Áttér a pragmatikára. Nem tartja igazságosnak, hogy a büntető-törvénykönyv összes rendelkezéseit rázúdítják a vasutasokra azért, hogy közhivatalnokoknak minősítsék őket. Szükségesnek tartaná, hogy a vasutasok özvegyeinek, ha már a családfenntartó halála után arra a negyedre a lakást fel nem mondhatják, a következő negyedre szóló lakbért is megadják. Kitér a fegyelmi bíróságokra s azt kívánja, hogy ezek a fegyelmi bíróságok még a miniszter-től és alkalmazottaktól is teljesen függetlenek legyenek. Kívánja, hogy a védelemből a jogászok ki ne zárassanak. A porosz katonai bíróság megengedi az ügyvédi közbenjárást, miért legyen a magyar vasutas jogvédelem tekintetében rosszabb helyzetben, mint a porosz katonák. Reméli, hogy a kormány humánus szempontokból is eleget fog tenni indítványainak s a javaslatokat elfogadja. (Helyeslés.)

Az ülések meghosszabbítása.

A Ház azután vita nélkül egyszerű szavazással elfogadja Babó Mihály indítványát az ülés idejének egy órával való meghosszabbítása tárgyában. Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét. Következtek az interpellációk.

A szociálisták pénzkezelése.

Buza Barna: Magyarországon a nemzetközi szociáldemokratizmust a nemzetietlen kormány növelte nagygyá. Ez a szociáldemokratizmus min-

den, csak nem magyar. Nem is a szabadság eszméjéből, hanem az abszolútizmus talajából keletkezett. Az abszolútizmusnak a demagógiával való egyesülése csak torzszülöttet alkothatott. A nemzetközi szociáldemokrácia csak halvány árnyéka a valódi szociálistáknak. De az ő nemzetköziségük nem is nemzetközi abban az értelemben, mint azt Marx hirdette, hanem nemzetellenesség, nemzetgyűlölet. Pedig objektív szemléletnek el kell ismernie, hogy a mostani magyar kormány szociális alkotások terén felülmúlja az összes múltbeli kormányokat. A szociálisták nemzetgyűlöletét könnyen meg lehet magyarázni onnan, ha kutatjuk, kinek érdeke az, hogy a magyar munkásnak szívéből kiszakítsák a hazaszeretetet.

A szociálista agitátorok apostoloknak nevezik magukat. De, hogy nem Krisztus apostolai, bizonyítja az, hogy a valódi apostolok nem szedtek sem napidíjat, sem utiköltséget. (Tetszés, taps.) A szociálista vezérek napidíjai pedig még a kuriai bíró napidíját is fölülmulják. De legfőbb kereseti forrásuk az az adó, melyet a szegény munkásokra vetnek ki. Soha még zsarnok hatalom úgy ki nem szipolyozta a nép véréit, mint a szociálista vezérek.

Százféle czimen vetik ki adójukat, hogy fel ne tűnjék nagysága, jóllehet ez az adó sokkal nagyobb, mint az állam által kivetett adó. Egy szegény munkás, aki az államnak vagy semmi, vagy csak nagyon csekély adót fizet, a szakszervezeti vezéreknek évente 83 koronát kénytelen juttatni. A szociálista párt valóban üzleti alapokra van fektetve. De még pótiikus pillanataikban sem felejtkeznek meg a vezérek az üzletről, mert amikor az utcán énekel himnuszokban kötelei utalványoznak a vezérek nyakára, a következő percben bevallják, hogy titkon gyűjtenek a „Népszava” javára. (Derűltetés.) Hogy pedig titkon mennyit gyűjtenek, arról csak a velencei Lidó palotaszertől szállodái beszélhetnének. Az utóbbi időben két sikkasztás fordult elő a szakszervezet pénztárában. A „Népszava” az egyiket eltussolta, a másikat, melyet bevallottak, Andrássy Gyula követte el Szombathelyen, — bocsánat a belügyminiszter utól, hogy őt is így hívják. (Derűltetés.) De sokkal érdekesebb Izrael-Kardos Jakab ismert szociálista vezér ügye, akit rövid uton elcsaptak. Ismerteti Kardos sikkasztási ügyét. Egyszerűen lopásnak, könyvelési hiánynak minősítették ezt a sikkasztást a szociálisták. (Tetszés.) A szociálistáknál teljesen azok az erkölcsök uralkodnak, mint az általuk támadott polgári társadalomnál. Itt van a nyitja, hogy miért kell a szociálistáknak az a nagy pártadó. A szociálista vezérek minékünk prédikálják a vizet, ők maguk nem követik tanításait. Magyar állampolgárok pénzeit kezelik hűtlenül a szociálista vezérnek, a magyar kormánynak tehát joga, sőt kötelessége ellenőrizni ezt a pénzkezelést. Ezért a következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy a nemzetközi szociáldemokrata-párt pénzkezelésében súlyos rendeltenségek merültek fel, aminek folytán Izrael Jakab pénztárnoknak állását is el kellett hagyni s bár az ő saját nyilatkozata szerint csak 2915 korona 25 fillér könyvelési hiányt fedeztek fel, mégis mindenféle tizezreke menő pénztári hiányról beszélnek?

2. Miután ezek a pénzek magyar állampolgárok közt folytatott nyilvános gyűjtésekből, a magyar állampolgárok alapszabályszerű befizetéseiből származnak s így azok kezelése felett a belügyminiszter urat felügyeleti jog illeti: Hajlandó-e a szociáldemokrata-párt pénzkezelését felügyeleti joga alapján megvizsgáltatni s az esetleges visszaélések megtorlása iránt intézkedni?

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! A következőkben vagyok bátor a most elhangzott beszédre a választ megadni.

A t. képviselő ur azt kéri tőlem, rendeljek el vizsgálatot a szociáldemokrata párt vezetőségének viselt dolgai szempontjából. En azt hiszem, ezt ilyen alakban nem tehetem. A szociáldemokrata párt egy politikai párt, nem egy alapszabályokkal ellátott egyesület és így, mint politikai párt, nincs a belügyminiszter ellenőrzése alatt. Az azonban áll, hogy gyűjtési engedély nélkül nem szabad. Ebből a szempontból be lehet avatkozni, el lehet tiltani a gyűjtést, de vizsgálatot tartani és felszólítani azt a politikai pártot teljes lehetetlen, mert ha ma ezt tennék a szociáldemokrata párttal szemben, akkor akadhatna egy más kormány, amely ugyanezt tenné pl. a függetlenségi és 48-as párttal szemben. Ezt tehát tenni nem lehet. Amennyiben pedig sikkasztásról volna szó, az a bíróság dolga, az majd eljár, abba én nem avatkozhatom bele.

A szociáldemokrata pártnak azt az irányzatát, hogy a nemzeti érzéssel ellentétbe helyezkedik és azt az eljárás módját, hogy erőszakkal gyakorol befolyást az egyes tagokra, én éppoly erősen elítélem, mint a t. interpelláló képviselő ur, azonban azokon a határokon, amelyeket a

törvény nekem szab, semmi körülmények közt át nem léphetek.

Kérem, méltóztassék ezen válaszomat tudomásul venni. (Általános zajos helyeslés.)

A Ház a választ tudomásul vette.

A felvidéki árvizek.

Hirtenstein Lajos: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk! Folytonos zaj. Elnök ismételt cseppet.) A Latorcza szabályozatlan folyó a tavaszi hóolvasás és az őszi esőzések alkalmával kiöntött. Ez előtt 20 évvel a Latorcza balpartját a földmívelésügyi kormány engedelmével töltéssel látták el. Nagyon természetes, hogy miután a Latorcza balpartja most már védve volt, a jobbpartot kétszeresen sújtotta az árvízveszedelem. Ezt látták is előre a jobbparton fekvő községek lakosai és minden tőlük telhető módon tiltakoztak a töltésemelés ellen. A tiltakozó községeknek a kormány küldöttjei megígérték, hogy ha bebizonyítást nyer az, hogy tiltakozásuk nem ok nélküli, a Latorcza folyót államköltségen szabályozni fogják és a jobbpartot is töltéssel látják el. (Helyeslés. Folytonos zaj.) Évről-évre rosszabbodott a helyzet. Beregrákos, Kujdanó, Cserelnő, Orosztelek, Ignécz beregmezei, Korlát, Helmeccz, Kisgejőcz, Nagygejőcz, Rát, Nagykapos, Nyárad, Csap, Szürthő ungmegyei és körülbelül 10—12 zempléni megyei község szántóföldjeinek, réteinek nagy részét, legelőit pedig teljesen elönti az ár. Milyet a Felvidéken egy kis esőzés van, az említett községek határaiban a víz lejön, onnan lefolyása nincsen és heteken át ott marad, amíg csak ki nem szárad. (Igaz! Ugy van! Folytonos zaj.)

Elnök: (Cseppet.) Csendet kérek!

Hirtenstein Lajos: A föld ott amugy is nagyon kevés. Takarmánynyal az állatot nyáron tartani lehetetlen. A kis gazda kénytelen az árvíz elmúltával szarvasmarháját a még teljesen iszapos legelőre kihajtani, mitől az állat metélykört kap, mitől a leggondosabb ápolás es takarmányozás mellett is félen át okvetlenül elpusztul, különösen a három éven aluli állat. Tűrheteretlenek voltak az állapotok, midőn a beregmezei ármentesítő társulat tagjainak egy része onnan kivált és megalakult a szerényei vízrendező, ármentesítő és belviz-szabályozó társulat a Szerénye-mocsár ármentesítésére. A Szerénye-mocsár, mely az Ecsedi láphoz hasonló, körülbelül 30.000 holdnyi terület. Az ármentesítő társulatnak u. n. latorczai érdekeltiségi körébe belevontak olyan községeket is, ahol árvíz egyáltalán nem volt. Ilyen Munkács, Váralja, Várkulcsa, Nagylucska, Mezőterebes, Gorond, Barkaszó, Csongor községek. Különösen Csongor és Barkaszó községek helyzete szánalmas. (Igaz! Ugy van! Folytonos zaj. Elnök többször cseppet.) Mert míg az előbb említett községek csak egy felesleges, rájuk semmi haszonnal nem járó költséggel lettek az árter által megterhelve addig az utóbbi két község határain keresztül vezetett a csatorna, amely csak egy oldalon van védőtöltéssel ellátva, mi által határuk teljesen ki van szolgáltatva az ár szeszélyeinek. E két község lakosságát az ez idei árvíz teljesen tönkretette. Vetéseiken heteken át ott volt a víz. Méltóztassanak elgondolni, milyen csapás az a kis gazdára nézve, ha nehezen felnevelt állatja elhull és vetéseit tönkre teszi az ár. (Igaz! Ugy van! Folytonos zaj. Elnök ismételt cseppet.)

Tekintettel arra, hogy a vízmű tulajdonosa a törvény értelmében az árvíz által okozott károkat felelős és a két község érdekében léptem a társulat élén álló vezetőkkel és megkérdeztem tőlük, hajlandó-e a két község lakosságának okozott kárt megtéríteni. (Helyeslés.) Azt válaszolták, hogy ők a víz levezetésére három tervet készítettek s e három terv közül az itt körülírtotra kötelezte őket a miniszter.

Minthogy a mostani állapot tovább fenn nem tartható s bárha (Folytonos zaj. Elnök ismételt többször cseppet.) az igen t. földmívelésügyi miniszter ur Metzner t. képviselőtársamnak április 20-án hozzá intézett interpellációjára adott válaszában kijelentette, hogy a folyó újabb szabályozásáról törvény alakjában szándékozik intézkedni, mégis tekintettel arra, hogy a Latorcza jobbpartján levő községek az árvíz által állandóan sújtva vannak s az általános orvoslásig teljesen tönkre mehetnek, bátorodom az igen t. földmívelésügyi miniszter urhoz a következő interpellációt intézni: (Olvasza.)

1. Van-e tudomása a m. földmívelésügyi miniszter urnak arról, hogy a szerényei vízrendező-, ármentesítő- és belvizszabályozó társulat által készített és fentartott csatornák céljuknak egyáltalában meg nem felelnek. mtszakiklag kifogás alá esnek.

2. Ha igen, úgy hajlandó-e a nagyméltóságú miniszter ur felügyeleti és ellenőrző hatáskörén belül intézkedni azoknak czélszerűtlen alakításáról?

3. Hajlandó-e intézkedni, hogy azon területek, melyek a társulati kötelekbe a vízjogi törvény 1885. évi XXIII. t.-cz. 79. §. felhasználásával azon ürgy alatt, hogy azok a társulati

munkálatok által megvédettek és jövedelm-zőbbekké tétettek, de amelyek valóságban a tár-sulat vízművei által éppen az elárasztás veszé-lyének lettek kitéve, a társulat kötelékéből ki-bocsátassanak?

4. És végül tekintettel arra, hogy a La-torca folyó kiáradása a szabálytalanul enge-délyezett balparti védőtűtések és csatornabe-vezetések által teljesen elviselhetetlenné vált, haj-landó-e a Latorca folyó és vidéke vizeinek államköltségen való szabályozásáról mielőbb gondoskodni?

Két kisebb interpelláció.

Halász Lajos az ipartörvény revíziója érdeké-ben interpellálja meg a kereskedelmi minisztert. Interpellációja így hangzik:

Szándékozik-e a kereskedelemügyi miniszter ur az 1884. évi XVII. t.-cz. revíziója iránt még ez évben törvényjavaslatot benyújtani?

Ha igen, hajlandó-e törvényjavaslat terve-zét oly időben nyilvánosságra bocsátani, hogy az érdekelték azzal még a törvényjavaslat be-nyújtása előtt behatóan foglalkozhassanak?

Az interpelláció kiadatik a kereskedelmi miniszternek.

Schuller Rezső: A következő interpellációt terjeszti elő:

Szándékozik-e az igazságügyminiszter, tekin-tettel arra, hogy az üzleti élet tisztasága és szoliditása a nemzeti termelés egyik létkérdését képezi, ezen magas célját azáltal is előmoz-dítani:

1. hogy a család fogalmát a valótlan tények-vel való hitegetés eseteire is kiterjeszti?

2. hogy a kereskedelmi törvény 20. §-át olyan értelemben módosítja, hogy az üzlet átve-vője jogelődjének tartozásáért ipso jure felelős?

Günther Antal igazságügyminiszter: A készí-tendő novellában gondja lesz arra, hogy a csalást hatékonyabban körvonalazza. A csalásra vonat-kozó szakaszt ő maga is elégtelennek tartja s kü-lönösen kereskedelmi téren hatásosabb intézkedé-eket akar életbe léptetni. Ő már talált is erre vonatkozó intézkedéseket, sőt már maga is foglal-kozott a kérdéssel s a legrövidebb idő alatt tör-vényjavaslatot fog beterjeszteni ebben a tárgyban. Kéri válaszában elfogadását. (Élénk helyeslés.)

A Ház a miniszter válaszát tudomásul veszi.

Akik nem tudnak nyugodni.

Goldis László a feloszlott szociálista szak-szervezetek tárgyában interpellál s beszéde közbe-n azt mondja, hogy a kormány az alkotmány utolsó fozslányait is szétépdesi.

Gróf Batthyány Tivadar: Ez nem igaz!

Goldis László: Nagyon sajnálja, hogy a ház-szabályok tilalma folytán nem reflektálhat Buza Barna felszólalására, aki pedig egy tiszteletreméltó politikai pártot támadott meg.

Felkiáltások: Igaza volt!

Várady Károly: Talán már egyesültek?

Goldis László: A lapokban olvasta, hogy a belügyminiszter a szakszervezetet feloszlatta.

Batthyány Tivadar: Jól tette!

Goldis László: Konstatálja, hogy következe-tek voltak ebben az esetben és nem lepi meg őket, amikor megtörténhetik az is, hogy egy kép-viselőt a Házból kiterroizáljanak.

Az **elnök** figyelmezteti Goldist, ne beszéljen ilyen hangon a lefolyt eseményekről és ne vágjon elébe a mentelmi bizottság határozatának.

Pop C. István közbeszól: Gyalázatosság, ami itten történik!

Batthyány Tivadar: Ne beszéljen itten ilyen hangon!

Felkiáltások: Rendre! Rendre!

Az **elnök** Pop C. Istvánt rendreutasította.

Pop C. István ismét közbeszól.

Az **elnök:** A képviselő urat újból rendreutasí-tom és figyelmeztetem, hogy ha így folytatja, a mentelmi bizottság elé fogom utasítani.

Goldis László: Nemcsak azt panaszolja, hogy Vajdát a Házból kiterroizálták, de sajnálatosnak tartja, hogy az elnöknek nem volt a dologhoz egyetlen szava sem.

Felkiáltások: Rendre! Rendre! Gyanusítja az elnököt! (Óriási zaj.)

Az **elnök:** A képviselő urat rendreutasítom. Figyelmeztetem, hogy ilyen hangon ne beszéljen az elnökről. (Folytonosan tartó nagy zaj.)

Goldis László: Nagy justic mordnak tartja a belügyminiszter intézkedését. Nem csodálja, hogy kérelhetetlenül izgatnak a szociáldemokraták a kormány ellen. Ezek és ehhez hasonló események okozzák, hogy több politikai per van Magyar-országban, mint éppen Muszkaországban. (Kiűző nagy zaj.)

Az ülést felfüggesztik.

Miniszteri székében úive idegesen **Günther An-tal:** Ennek éppen önök az okai!

Felkiáltások: Gazemberek! Hazaárulók! Erő-szakkal botrányt akarnak.

Nagy György, Sümegi Vilmos, Hódy Gyula,

gróf **Batthyány Tivadar** **Goldis** elé állanak. Öklök emelkednek a levegőben.

Az **elnök** harsogva: Az ülést öt percze re fel-függesztem!

Ekkor mindenki **Goldis** felé rohant. Maniu Gyula, **Bredicianu Coriolán,** **Novák Aurél** és még néhány nemzetiségi védelmére sietnek és körülveszik.

Návay Lajos a tömeghez lép és csitítja őket. A láрма, az izgatottság a nagy zajban nem hagy alább.

Hódy Gyula egyenesen **Pop C. Istvánra** támad:

— Maga a legnagyobb gazember valamennyi között. Maga izgatja őket. Gazember!

— Kikérem magamnak! — mondotta el-sápadva **Pop C. István.**

— Hiába kéri ki magának! — kiáltja a fülébe **Hódy,** — maga a legnagyobb gazember valamennyi között.

Néhány percz mulva helyre áll a nyugalom.

Goldis boesánatot kér,

Az **elnök:** Az ülést újból megnyitom. A szó az interpelláló urat illeti.

Goldis László: Kijelenti, hogy tudatosan senkit sem akart megsérteni s tudomása szerint nem is sértett meg senkit sem. Ha azonban mégis valaki azt tartaná, hogy ő sértett...

Nagy György: A magyar nemzetet sértette meg.

Goldis László: Azt a legkevésbé tettem — mert azzal magamat sértettem volna meg. Bocsá-natot kérek. Nem folytatom beszédemet — egy-szerűen előterjesztem a belügyminiszter urhoz a következő interpellációmat:

— Igaz-e, hogy a belügyminiszter ur a kö-müvészövetség budapesti szakosztályát fel-oszlatta? Ha a feloszlátás megtörtént, mely indokokkal magyarázza a miniszter ur az egye-sületi jognak eme megsértését?

Az interpellációt kiadták a belügyminisz-ternek.

Ezzel az ülés három óra után igen izgatott hangulatban véget ért.

Öt indítvány.

Budapest, június 12.

Öt képviselő öt indítványt jegyzett be a Ház indítvány-könyvébe. Az öt javaslat mindegyike a kisbirtokosok és kisiparosok helyzetének javítását célozza. Minden egyes indítvány okos, helyes, mindenképen dicsérendő intenczióból származik. Benyújtók a kisemberek szükségletét, a kisem-berek érdekeit tartják szem előtt. Erre a célra **Nagy Emil** a kisbirtokok új becslését, a liberális adó-reformot sürgeti, **Eitner Zsigmond** az ipar-törvény revíziója, **Okolicsányi László** a telepítés **Mérey Lajos** a hitel- és váltótörvények tárgyában javasol célirányos módosítást, **Baross János** pedig a hitbizományok erdős vidékekre leendő átköltöz-tetését óhajti.

Az öt indítvány a következő:

I. **Dr. Nagy Emil indítványa:** Indítványozom, mondja ki a képviselőház, hogy utasítja a kor-mányt, hogy a közterhek igazságosabb elosztását célzó törvényjavaslatait sürgősen terjeszse a Ház elé és pedig különösen a kataszteri becslési osz-tályokban észlelhető anomáliákra, a II. oszt. ker. adóra, az örökösödési átiratási illetéknél, a beke-belezett lelet figyelembe vételére, a III. oszt. ker. adó a valóságnak megfelelőbb kivételére és az eddig adózatlan jövedelmekből élőknek a közte-herviselésbe bevonása; az adórendszer progresz-szív alapon és az általános jövedelmi adó elve szerinti átalakítása s az önálló puszták községi fél adómentességének eltörlésére vonatkozólag.

II. **Mérey Lajos indítványa.** A képviselőház utasítja a kormányt, terjeszse be a jövő ülésszak folyamán a váltó-, a kereskedelmi-, az uzsora- és a végrehajtási törvények módosítására vonatkozó törvényjavaslatokat oly irányban, hogy a föld-birtokos-osztály s kivált a kisgazdák, valamint a kisiparosok és általában a törvények tömkelegé-ben tájékozatlan állampolgárok a perjog alaki-ságai által vagyonukban oly könnyen károsithatók, sőt attól megfoszthatók ne legyenek és külö-nösen: 1. hogy szenvedő váltóképesség korlátoz-tassék, ellenben a váltóperbeli védelem megkönny-nyitessék s a védekezési határidők kiterjesztesse-nek. 2. A kereskedelmi perek az alperes lakhelyét illetékes bíróság előtt indítandók legyenek. 3. Az uzsora vétsége minden alakjában hivatalból is üldözendő legyen. 4. A bírói végrehajtási eljárás-ban a gazdasági élő és holt felszerelési tartozék és készlet csakis az illető ingatlanokkal együttesen és elválaszthatatlanul legyen zár alá vehető és el-árverezhető. 5. A jelenlegi végrehajtási törvény 156. §-ának a) és d) pontja hatályon kívül helyeztes-senek. 6. A kisiparosok iparüzései ugy a közter-

hek, mint a magánadósságok iránti végrehajtásokkal szemben a létminimum határain túl is, az ed-diginél fokozottabb mérvben megoltalmaztassanak.

III. **Eitner Zsigmond és Csizmazia Endre indítványa:** Tekintettel arra, hogy az 1884. XVII. t.-cz. (Az ipartörvény) több mint 20 éves tapasztalat szerint nem mutatkozott alkal-masnak a kisipar fellendítésére, sőt napról-napra hanyatlak; tekintettel továbbá arra, hogy e ha-nyatlásnak oka főleg a jelzett törvénynek több-rendbeli helytelen rendelkezéseiben és hiányaiban rejlik s különösen abban, hogy az iparüzést meg-illető és a jelenleginél szigorubb képesítéshez kötve nincs s a kisipar a tisztességtelen verseny, továbbá a külföldi nagyipar selejtes áruinak ver-senye ellen kellő védelmet nem nyer, a képviselő-ház utasítja a kereskedelmi minisztert, hogy az érintett helytelen rendelkezéseket orvosló és a hiányokat pótló új ipartörvényről szóló javaslatot szakszerű véleményezés kikérés után mielőbb ter-jeszse a képviselőház elé. Hasson oda, hogy a kisipar minél előbb anyagbeszerzési, elárústó- és hitelszövetkezetek létesítése által az egyesülésben rejlő erőt megnyerje; a kisipar a katonai és állami közszállításokban az eddiginél nagyobb mértékben részesíttessék és a szerződések kötése alkalmával a szállítások a kisiparosok részére ne egy évre, hanem hosszabb időre biztosíttassanak.

IV. **Okolicsányi László indítványa:** Utasítja a képviselőház a kormányt, hogy terjeszsen elő tör-vényjavaslatot az iránt: hogy eladásra kerülő mezőgazdasági birtokok az állam által megvásá-roltassanak azon célból, hogy azok megbizható telepeseknek kis- és középbirtokokra osztva, mint járadék-birtokok adassanak el oly pénzügyi meg-oldás mellett, hogy e telepítések életképesek legye-nek és oly jogi élvek szerint, melyek egyrészt a telepescsaládok fenmaradását biztosítják, másrészt a telepes-birtokoknak örökösödés következtében való eldarabolását kizárják.

Ugyanezen törvényjavaslatban történjék intéz-keedés az iránt is, hogy oly települők, akik annyi vagyon fölött sem rendelkeznek, amennyi ily já-radék-birtok megszerzéséhez szükséges, hosszulej-ratu haszonbérleteket kapjanak, amelyeknél az évi haszonbér akként állapítandó meg, hogy abban a vételár törlesztése is befoglalván, a haszonbér-nek bizonyos hosszú időn át való fizetése által a települők a tulajdonjogot megszerezhessek.

Ugyanezen elv alapján létesíttessenek hosszú-lejratu haszonbérletek oly kis- és középbirtokosok részére is, akik birtokukat annak túlterheltsége miatt megtartani és okszerűen kezelni nem képe-sek, s azokat az államnak megvételre azon cél-ból ajánlják fel, hogy ugyanazon birtok nekik az előbb említett vételártörlesztéssel egybekötött ha-szonbérleteként adassék át.

V. **Baross János indítványa.** 1. Ha állami alapítványi, vagy bármi közjavak eladásra kerülnek, ezek első sorban községek vagy környékbeli kis-gazdák és munkások részére adassanak el.

2. A dunántúli és síkvidéki hitbizományok, me-lyek ma főleg nagykiterjedésű mezőgazdasági töm-böket kötnek le és így a parasztság terjeszkedé-sét akadályozzák, holott az erdővidékeken alig van hitbizomány, — a periferiákra, főleg erdélyi és felvidéki erdőbirtokokra helyeztessenek át. E folya-mat megkönnyítése végett a szükséghez képest állami erdőbirtokokkal is kicseréltesse-nek. Az így felszabaduló hitbizományi területek egy állami telepítési akció céljaira használtassanak fel az Okolicsányi-indítvány értelmében.

3. A hitbizományi intézmény jogi része is a mo-dern követelményeknek megfelelőleg olykép re-formáltassék, hogy az ezental ne legyen a nemes-ség privilégiuma és ne legyen alapítható oly hit-bizomány, amelyben a szántóföld területe 1000 holdnál nagyobb. Továbbá a hitbizományi birto-kon hozadéki értékében a többi azonosfoku vér-rokon is legalább bizonyos arányban örököljön, ugy ezen örökösársak kielégítésére, az érték bi-zonyos hányadéig a hitbizományok megterhelhetők legyenek és hogy mindenkor haszonélvező az utód személyes leszármazói közül szabadon maga jelöl-heti ki.

4. Földbirtokot ezental csak magyar állampol-gár vehessen meg. Amely birtokos pedig nem lakik az országban, hacsak nincsen külső állami szol-gálatban, a rendes állami adó kétszeresét fizesse.

Az indítványokat számos képviselő írta alá, még pedig úgy, hogy legtöbbjük mind az öt indít-ványt aláírta. A jelenvolt indítványtevők névsora a következő:

Barcsay Andor, Baross János, Bartal Ferencz, Beck Lajos, Beniczky Elemér, Bernáth Zoltán, Berzsenyi Jenő, Betegh Imre, Bottlik István, Bottlik János, Brázay Zoltán, Bohus Károly, Burgán Alá-dár, Chernel Gyula, Csizmazia Endre, Eitner Zsig-mond, Fernbach József, Fernbach Péter, Gaál Gasz-ton, Gál Gyula, Geréb János, Gotthard Sándor, Helle-bronth Géza, Hédervári Lehel, Horty Pál, Horváth Gyula, Jankovich Marcell, Kállay Tamás, Keller István, Kovácsy Albert, Kubinyi Márton, Ku-bik Gyula, Kuszka István, Kerese György, Laehne Hugó, Lázár Pál, Lévy Mihály, Lovászy

Márton, Majthényi Adám, Luby Géza, Malatinszky György, Máriássy Mihály, Melczer Géza, Mérey Lajos, Nagy Barna, Nagy Emil, Novák Dániel, báró Nyáry Béla, Okolicsányi László, Pataky László, Petrogalli Oszkár, Pogácsny Lajos, Pozsgay Miklós, Potoczky Dezső, Putnoky Mór, Ráth Endre, Samassa János, gróf Somssich Tihamér, Sümegi Vilmos, Szapannos István, Szász Zsombor, Szemere Huba, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szentkirályi Zoltán, Sziklay Ottó, Thaly László, Török Kálmán, Ujházy Iván, Urmánczy Nándor, Várnay Imre, Vörösmarty Miklós, gróf Zichy Miklós, Kardos Samu, dr. Gyarmathy Dezső, Várady Imre.

A t. Házból.

I. Szállanak a legendák...

Legendák szállanak, mint a mikor a nyugós gyermeket, fantasztikus mesékkel és andalító melódiákkal kell elhallgattatni. Egynémelyik mese azonban még fokozza a nyugtalanságot s a dal se hoz mindig álmot.

A képviselőházban berendezkedtek a nyári üdülésre. A légmérnök apróra megvizsgálta a hűtőszervezeteket. A pinczébe összehűtötték a felszivattyuzandó hideg levegőt. A buffetben kikészítették a sonkás zsömléket, melegre tették az italokat és behűtötték a gulyást. A gyorsírodába megjötték a horvát szerszámok, horvát stenografusok és gépirónok. A gazdasági bizottság részére megcsinálták a javaslatokat a képviselőházi tisztviselők fizetés-rendezésére, a javadalmasz emelésére. Készen vannak a rajzok, hogy a szolgák magyar ruhát és kardot kapjanak. Az indítvány-könyvbe bejegyezték egy csomó agrárius érdekű javaslatot. Babó Mihály megtette az indítványt, hogy az üléseket délután három óráig hosszabbítsák meg. Hédervári Lehel szívesen közölte képviselőtársaival, hogy hol lehet elegáns obstrukciós ruhákat csináltatni, világosakat a karcsuaknak és sötéteket a pohosaknak. S aztán az első megnyugtatta a másodikat, a második a harmadikat, a harmadik a negyediket és így tovább:

— Lehet ám Budapesten is nyaralni, ha az ember beosztja nappalát, meg az éjjelét. Társaságot mindenre lehet találni és nem muszáj nagyon komolyan venni a politikát.

Mégis, amikor arról van szó, hogy szavazás lesz az ülés meghosszabbítási indítvány felett, amire száz képviselőnek kell jelen lennie, számlálják, hogy a horvátokkal és a nemzetiségekkel együtt összesen csak hetvenötven vannak s a horvátok és nemzetiségek okvetlen kimennek, kitűnik, hogy a honatyák nem igen ragaszkodnak a t. Házhhoz. Holló Lajos lenne a függetlenségi pártban a soros alelnök, de ő nem foglalkozik a párttagok költögetésével, hát a másik alelnökre Ugron Gáborra szakad a feladat. Egész délelőttön át szól a telefon, futkosnak a szolgák, de alig szállingózik egy-két ember. Akik vidékről jöttek, azok is moróznak és nyugtalanok:

— Mit akartok tőlünk? Azt hiszitek, hogy megmentjük a hazát, ha itt ülünk és növeljük az államkincstár kiadásait egy második delegációval, a budapesti horvát országgyűléssel. Azt hiszitek, hogy lopjuk a pénzt ráfizetni a képviselői állásra. S a gazdaságunkat elhanyagoljuk. Jobb volna, ha megelégednénk azokkal, akik Budapesten a képviselőség révén mellékjövödelmekhez jutnak, avagy akiknek a képviselőség fényezésére vagyonuk van. Minket hagyjatok békén...

— Az országban egészen másképpen beszélnek rólunk — folytatják — mint ahogy mi szeretnők. Az intelligencia már ott van, hogy a régi világot a mostanival nem restelli összehasonlítani és ha undorodik, nem okvetlen a

régitől lesz kedvetlen. Napról-napra számítgatják, hogy mit tesz a mostani kormány és az a vélemény gyökeresedik meg, hogy mindenben, amihez hozzá fog, szerencsétlen. A nép meg hiába várakozott. Az iránta való gondoskodással elkéstünk, az izgatók a népet gyorsabban lefoglalták a maguk céljaik részére. Mindenki népszerűtlen, aki a kormányt dicséri s a nép meg van győződve róla, hogy a függetlenségi pártot hálóba csalta az osztrák és megfosztotta fegyvereitől. A nép nagy boldogságról álmodott, amikor nekünk többséget adott, hogy valóra váltsuk Kossuth országát s ime felébredvén látja, hogy a legendák eloszlottak, az álomvilág kártyavár volt, összedült.

Csüggedő férfiak közt a t. Ház folyosóján ifjú emberek járnak-kelnek, az újkorszak hangadóit. Ifjú emberek, akik a nemzeti eszmék hatalmas áramlatában úgy tudtak elhelyezkedni, hogy ennek ereje a siker szekerehez tolja őket és minél könnyebbek voltak ők maguk, annál gyorsabban haladhattak és annál fűgőbben ugorhattak fel a szekerre. Ők buzgólkodnak most is, ők a beavatottak; ők a bizalmas titkok tudói; ők a fáradhatatlan kutatók, a reményteljesek, a nagy jövőt akarók. Ők csinálják a napi legendákat, és ők biztatják a csüggedőket.

— A király elutazott — eképpen szólnak az ifjú képviselők. A darabontok mesterkedtek, hogy elutazzék. Elhitették az uralkodóval, hogy a nép szeretletét elveszíti, ha a nemzeti kormányt támogatja. Azonban az utolsó perczben felment a várba Apponyi Albert, aki Kossuth Ferenczcel már megbeszélte ezt a vizitet. Felment a várba, bekopogtatott a királyhoz, aki éppen a bécsi kancellária jelentését olvasta. És elmondta Apponyi rendre sorra, hogy a királynak mit kell tennie hű magyar nemzete érdekében, hogy mely javaslatokhoz kell hozzájárulnia. És a királynak megtetszett a bátor beszéd, a magyar beszéd, azt felelte reá: „Jól van, tehát legyen úgy, amint ön mondá, kedves Apponyi...“ A király mondotta Apponyinak, aki régebben nem volt grata persona, mert a nemzet mellett állott, aki Bécsben nem juthatott javaslataival a király elé és a ki ime kedves embere lett, a mikor most, az utolsó perczben felvilágosításaival a magyarok pártjára hódította a királyt.

Az ülésteremben már összegyülekeztek a képviselők, amikor Apponyi belépett. A legenda elbeszélések hatása gyanánt a szélső baloldaltól kezdődve éljenzés keletkezett.

— Éljen Apponyi! — kiáltották, akik hallottak valamit — Éljen Apponyi! — folytatták a többiek, akik semmit se tudtak, de éjjeleztek, mert a jókívánságban nem illik hátramaradni.

Egy darab ideig aztán abból élt a folyosó, hogy élvezte a híreket, amelyek arról szóltak, hogy meglesznek az alkotmánybiztosítékok, hogy a királylyal már rendbehozták a dolgokat és hogy a válság elődázódik, sőt az Ausztriával való kiegyezést is megcsinálják.

Polónyi Géza bejött a Margitszigetről és tanácskozott hűveivel, akik vacsoraidőben is felszokták keresni. Már azt akceptáljuk, hogy Polónyi a politikában tényező marad, egyik vacsoráján voltak vagy hatvanan, s köztük volt Jekelfalussy honvédelmi miniszter is és Justh Gyula házelnök is. S az ő nyomában jár a hír, hogyha a válság el is odázódik most, őszszel harcok lesznek. De hol van Andrássy?

Sokáig Andrássyt se kellett keresni. Justh Gyulával tanácskozott. A konferencia a Vajdaügyre vonatkozott, hogy a mentelmi-bizottság ne hozzon elhamarkodott határozatot. A legenda hűvei azonban azt mondták:

— Most beszélik meg, hogy mikor és miképen nyújtsa be Andrássy az alkotmánybiztosítékokról szóló javaslatokat.

A déli oldalról azonban egyre gyűlnek-gyűlnek a kérő deputációk, amelyek arra az ösztönre jönnek, hogy sietni kell, ha még ettől a kormánnytól akarnak valamit.

* * *

II. Hétköznapi tanácskozás.

Most már Hirtenstein Lajos is elmondhatja interpellációját, ha akarja, ámbár nincs rajta smoking. A szociálisták dolgában is lehet interpellálni, itt van Andrássy és megfelel rá, hogy csak olyan egyesülést oszlat fel, amelyik törvényellenes. Lehetne interpellálni a pozsony-bécsi villamos vasút dolgában is, de a bejegyzett interpellációt ki is lehet törölni. Jut-marad idő mindenre és még egyébre, a tanácskozások hétköznapija van, a savanyuságok szaturnáliája.

Az elnök megnyitja az ülést, daczára annak, hogy Márkus Emilia nincs jelen. Vrbanic félreértett szavait igazítja helyre horvátul, daczára, hogy azt sem értették, amit helyreigazít, azt sem, amivel helyreigazítja. A tolmács azonban hűségesen fordítja a Justh Gyula fülébe a horvát mondatokat s ebből Justh megtudja, hogy figyelmeztetnie kell a horvátot, miképen ami nem szabad Vázsonyinak, az nem szabad Vrbanicnak sem, a tárgytól elkalandozni tilos.

Változatosság kedvéért magyar beszéd hallatszik. Moskovitz Iván szól az alkotmánypárt sorából, a vasutasok javaslatát bírálván. Magvas tartalmu, formás beszédet mond. Dicséri is a javaslatot, sőt hajlandó az alkotmánybiztosítékok egy részének tekinteni. De kritizálja a pragmatikát, tulságos szigoruaknak tartja a fegyelmi és büntető intézkedéseket a vasutasok ellen. A függetlenségi pártban figyelni kezdenek és tanulmányozzák a szelek járását. (Kossuth Ferencz a miniszter, aki egyuttal a függetlenségi pártvezére, kijelentette volt, hogy a fegyelmi intézkedésekből nem enged. És most az alkotmány-párttól enyhébb eljárást, könnyítést és tágitást kívánnak a vasutasok nagyobb szabadsága) érdekében. Mi ez, ha nem az, hogy az alkotmány-párt népszerűsége keres a vasutasoknál a függetlenségekkel szemben?

Jó hosszú pihentek utána a hallgatók, mert mértőföldes horvát beszéd következett, a Magdics Petro beszéde. Ő alaptörvényekre hivatkozott az új törvénymagyarázatokkal szemben. Elég, ha a horvát gyorsíró jegyzi.

Aztán megint magyar beszéd következik, a néppárti Gyuris Emilé s aztán következhetnek az interpellációk, következhetett Goldis László kirohanása s a magyarok megrohanása s aztán szervezkedhetnek a képviselők, hogy hol várják be a mentelmi bizottság határozatát, de még inkább, hogy hová menjenek vacsorázni frakciók szerint.

Mert hogyha a válság elődázódik, akkor megint szervezkedniük kell a frakcióknak.

A frakcióknak nevezetesen megvan az a tulajdonságuk, hogy eloszlanak, ha nagy a baj és bajt csinálnak, hogyha nincs.

Budapest, június 12.

A Habsburg-monarchia átalakulása. A „Convorb Literare“ című román folyóirat érdekes tanulmányt közöl Popovici C. Aurélnak, a „Gross Oesterreich“ című munka írójának tollából. A tanulmány azzal foglalkozik, hogy miként fogja az általános választói jog a monarchia viszonyait átalakítani. A cikk bölcsesége abban kúfminál, hogy ha Magyarországon is behozzák az általános szavazati jogot, még pedig az egyenlő népszavazati elve alapján, úgy a hazai nemzetiségek körülbelül 200 taggal lesznek képviselve a parlamentben. Hozzá fog ehhez járulni a szociál-

demokraták igen tekintélyes száma, ami szemlélhetően át fogja alakítani a parlament képét. Nagyon valószínű, hogy a magyar politika jelenlegi irányítói az általános választói jog helyett kényszerhelyzetükben a választói jog széleskörű kiterjesztésével fognak kísérletet tenni, amely esetben a nemzetiségi képviselők egész tömege fog bevonulni a magyar képviselőházba. A kormányzó hatalom kénytelen lesz egyik engedelményt a másik után a különböző nemzetiségeknek megadni. Mikor azután Magyarországon elkövetkezik a Taffrendszerű fortvurstlizi politikának javított kiadása, ideig-óráig késleltethetik ugyan palliatív eszközökkel az Ausztriával azonos választói törvény behozatalát, de végre is el fog jönni, mert el kell jönnie a nagy ünnepnapnak, midőn Ausztria népei együtt közösen ünnepelenek Magyarországot népeivel. Ezt azonban a magyarok most még nem akarják elhinni. Amint ezekből a szemelvényekből is látható, a tiszteletreméltó oláh több magyar gyűlölettel, mint politikai bölcseséggel írta meg a cikkét, mely nem annyira azt mutatja, hogy milyen lesz Magyarország képe az általános választói jog behozatala után, mint inkább, hogy azt megölné elleneségeink milyenek szeretnék.

Helyreigazítás. A lapokban felmerült és nyilván tévedés folytán megerősített azzal a hírrel szemben, mintha *Ivánka* Imre, a zirczi kerület orsz. képviselője megválasztása előtt nem lett volna az országos függetlenségi és 48-as párt kültagja, nevezett képviselő közli azt a levelet, amelyben a párt kültagjai közé való felvételéről nyer hivatalos értesítést. A levél szövege a következő:

Országos függetlenségi és 48-as párt.

Budapest, 1907. márczius 25.

Igen tisztelt Elvbarátom!

Pártunknak a kültagok felvételére kiküldött bizottsága a mai napon tartott ülésében Putnoky Móricz és Gaál András képviselőtársaink ajánlata folytán örömmel és egyhangulag felvette önt az országos függetlenségi és 48-as párt kültagjainak sorába.

Midőn erről önt értesitem és személyileg is üdvözölöm, azt a reményt fejezem ki, hogy gyakran fogja pártkörünk helyiségeit felkeresni.

A pártkör helyiségeibe belépésre jogosító tagsági jegy Leszkay Gyula képviselő, pártunk háznapjától a pártkörben személyesen vehető át, vagy tisztelt elvbarátunk címére a tagsági díj postai beküldése ellenében ugyancsak postán megküldetik.

Hazafias üdvözléssel, tisztelő hiva

*Kossuth, s. k.
elnök.*

A diakovári püspöki szék betöltése. A horvát képviselők körében elterjedt hír szerint gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnapi kihallgatása alkalmával előterjesztést tett a királynak a Strohmayr halálával megüresedett diakovári püspöki szék betöltésére vonatkozólag is. E hírek szerint a miniszter *Dvorzsák* Angelko címzetes püspöknek kinevezetését hozta javaslatba. A horvát-szerb koalíció inkább dr. *Bauer* Antun képviselőnek püspökké való kinevezetését óhajtott volna, akit azonban odahaza túlságos liberálisnak mondanak, míg *Dvorzsák* túlzó ultramontanizmusáról ismeretes. Mindazonáltal valószínű, hogy a horvát országos kormány sem fogja kinevezetését ellenezni.

Egyetértés.

Június 1-től új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése június elsején lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 " 80 "
negyedévre	7 " — "
félévre	14 " — "
egész évre	28 " — "

Új előfizetőink is teljesen díjlatlanul kapják a magyar család számára kiváló gondjával szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

KÜLFÖLD.

Japán és az Egyesült-Államok konfliktusa. Azok a bántalmazások, amelyeknek a japánok Szan-Franciskóban ki vannak ismét téve, aligha alkalmasok arra, hogy a viszonyt a két ország közt barátságosabbá tegyék, ha a háború veszedelme nemis akut. A két kormány el van tökéltve arra, hogy a szan-franciskói eseményeket jelentékteleneknek tünteti föl; Amerika azért, mert az egyes államok adminisztratív függetlensége folytán nincs abban a helyzetben, hogy a szan-franciskói hatóságokkal szemben erősebben eljárjon, Japán pedig azért, mert tudja ezt s az elégtétel követelésével egyelőre nem akar komoly konfliktust felidézni. Legalább egyelőre. Tévedés volna azonban azt mondani, hogy a szan-franciskói eseményeknek nincs komoly jelentőségük. Kérdés, hogy a japán kormány, a japán nép izgatottságát meg tudja-e fékezni, ha a japánok bántalmazása Szan-Franciskóban megismétlődik. A japán felsőházban már egy nagyon tekintélyes államférfiu a fegyveres beavatkozást ajánlotta, s a japán politikai pártok és a sajtó nagyon elégedetlen a kormány békés hangulatával. Ezért az ember nem zárkozhatik el attól, hogy egy háborútól féljen. A japán hivatalos körök ugyan az ellenkezőt mondják. Kurino, a párisi japán nagykövet a „Petit Parisien” egyik munkatársának azt mondta, hogy a mi Japánország és az Egyesült-Államok között való viszonyt illeti, ez a viszony a lehető legjobb; a két kormány minden fontosabb kérdésben teljesen egyetért. Igaz ugyan, hogy a japán haladópart ellenséges viselkedést tanúsít Amerika irányában, de ez nem kelthet nyugtalanságot, mert a japán haladópart ellenzéki párt, amely a kormánynak kellemtelenséget akar okozni. Valósággal úgy áll a dolog, hogy Amerika és Japánország minden tekintetben teljesen egyetértenek és a japán kormány külső politikája oly világos és egyszerű, hogy minden bonyodalmat kizár. A new-yorki „Eveningpost” jelentése szerint pedig Aoki vicomte washingtoni japáni nagykövet hír szerint beleegyezését adta ahhoz, hogy a szan-franciskói károsult japánok a város ellen kártérítési pört indítsanak. Ugyanazon lap jelentése szerint ugy a kormány, valamint a japán nagykövetség kijelenti, hogy Japán és az Unio kormányai között teljes egyetértés uralkodik. De ezekkel a békés hírekkel ellentétben áll, hogy Amerika katonai felszerelése foglalkoztatja most az Unio vezető férfait. Nyilvánvaló, hogy ez a Japánországgal való bonyodalomra való tekintettel történik. A hadsereget meg akarják erősíteni és pedig egyrészt azért, hogy megakadályozzák minden inváziót, másrészt, hogy háború esetén mindjárt rendelkezésre álljon az erős megszálló hadsereg. Százezer főnyi tábori sereget akarnak szervezni, a parti tüzérséget bele nem számítva, mert ezt a tartalék bevonásával hamar ki lehet egészíteni kétszázezer főre is. Roosevelt elnök azt mondta egyszer, hogy a béke fenntartása érdekében meg kell az Uniónak mutatnia, hogy nem fél a háborútól és gondoskodnia kell az új csatahajók építéséről; most pedig azzal okolják meg a hadsereg erősítését, hogy a hágai konferencián aligha lesz sikere a leszerelésre való törekvésnek. — *Washingtonból* jelentik éjjel, hogy Root államtitkár határozottan megtagadott minden, a japán kérdésre vonatkozó nyilatkozatot. Ez azzal áll összefüggésben, hogy nem akarja a nyugtalanító híreket hivatalos kijelentéssel megerősíteni. Egy magas állami hivatalnok kijelentette, hogy a kormány egyetlenegy tagja sem engedné meg, hogy az Egyesült-Államok és a Japán közötti viszonyban zavar támadjon.

A hágai konferencia. Az „Echo de Paris” jelentése szerint Párisban lehetségesnek tartják, hogy Nelidov orosz nagykövet, Oroszország képviselője, aki a hágai konferencián valószínűleg elnökölni is fog, a felszerelések korlátozása kérdésében olyan kijelentést fog tenni, amely meggyőző Angolországot kielégíti, Németországban is kedvező fogadtatásra számíthat. Egy beavatott szerint a konferencia előreláthatólag simábban fog lefolyni, mint ahogy akkor hitték, amikor Anglia a leszerelési

indítványt felvetette. Az a szenvedélyes hang, mellyel ezt annak idején tárgyalták, már rég lecsillapodott, de gyakorlati eredményeket ettől a második békekonferenciától is alig várhatunk. A konferencia egyik tagjának a minap tett nyilatkozata szerint el lehet várni, hogy a konferencia ezuttal sok tekintetben szabadelvűbb lesz, mint az első békekonferencia volt és így tárgyalásaiból több fog a nyilvánosság elé kerülni. Az első konferencia hét teljes ülést tartott és három bizottságot választott. A mostani konferencia, melynek sokkal nagyobb az anyaga, legalább is kétszer annyi bizottságot lesz kénytelen választani és a teljes ülések száma is sokkal nagyobb lesz. A bizottságok párhuzamosan fognak dolgozni. Amennyiben a tárgyalások nyilvánosságát határoznák el, ez természetesen csak a teljes ülésekre vonatkozhatik és nem egyszerűen a bizottsági ülésekre. A megnyitó ülés mindenesetre nyilvános lesz, de mert a hely kevés, csak az igazolványokkal ellátottakat és pedig első sorban a sajtó képviselőit fogják bebecsátani.

A helyzet Indiában. Az indiai költségvetésről szóló vita az angol képviselőházban a régi kormányok alatt mindig az ülésszak végén volt s rendszeren üres ház előtt folyt le. Amióta azonban John Morley az indiai államtitkár, az indiai költségvetésről szóló vitát az ülésszak közepére helyezték s időközben a helyzet olyan lett Indiában, hogy az alsóház padjai megtelnek. Morley nagy figyelem közt beszélt a napokban az indiai helyzetről s ebből a beszédből először tudta meg Anglia, hogy az indiai agitátorok komoly kísérletet tettek arra, hogy a seikeket fellátszák. A seikek a legharciasabb hinduk s az indiai csapatok is ezekből toboroztatnak. Angliának a helyzete nagyon nehéz Indiában, mert bár India abszolútisztikus módon kormányoztatik, azért szólás- és sajtószabadság van. Okvetlen reformok kellenek. Lord Minto, az indiai alkirály reformokat ígért, mielőtt a zavargások kitörték s most, hogy zavargások vannak, meg is kell azokat valószínűsíteni.

A porosz közoktatásügyi miniszter lemondása. Studt porosz kultuszminiszternek már régóta jelzett lemondása küszöbön áll. Utódjául Sydow államtitkárhelyettes említik, akit, bár politikai téren alig szerepelt, kiváló jogásznak és künün közigazgatási tisztviselőnek ismernek.

A francia borkrizis. A francia borkermelőknek mozgalma mind komolyabb jeleget ölt. Az Echo de Paris jelentése szerint Bailloux tábornok, a 6. hadtest parancsnoka, bizalmas jelentést küldött a hadügyminiszternek, amelyben arról értesíti, hogy nem biztos abban, vajon csapatai a vinczellérekkel való összetűzés esetén nem tagadják-e meg az engedelmséget. Több nacionalista lap jelentése szerint a 2. utászrezd katonái Montpellierben vasárnap vonakodtak készenlétebe helyezkedni, mint-hogy anélkül is el voltak szánva, hogy a vinczellérek ellen nem foglalnak állást. Két altisztet megverték és egy tisztet megfenyegettek. S a párisi hírlapok jelentése szerint a 122. gyalogrezd montpellier-i kaszárnyájában a vinczellérek tüntető menete alkalmából szintén zendülés ütött ki. A francia kormánynak nagyon nehéz a helyzete, mert egy hét rövid idő arra, hogy a borkermelők bajain segítsen. A borkermelők pedig csak ennyi haladékot adtak s kimondták, hogy ha addig a kormány nem segít a bajukon, megkezdik az általános sztrájkot. A kormányra nézve az a legkedvezőlebb, hogy a mozgalom vezetői nem terjesztettek határozott követeléseket a kormány elé, amelyeket teljesíteni, vagy amelyek fölött tárgyalást kezdeni, a kormánynak módjában volna. A második baj pedig, hogy a francia kormány a csapatokra nem számíthat feltétlenül. Ma már oda fejlődött a helyzet, hogy a kormányon csak nagy, radikális reform segíthet. *Clemenceau* miniszterelnök ma délelőtt több Franciaország déli részéből behívott prefektussal a borkermő vidékek válsága és a legutóbbi incidensek tárgyában tanácskozott. A miniszterelnök a prefektusoknak utasítást adott azon eljárásra vonatkozólag, amelyet a lemondott községi tanácsosokkal szemben követniök kell. Párisból jelentik a *Magd. Ztg.*-nak: A minisztertanács a szőlőművelő parasztnép fenyegető zendülése következtében elhatározta, hogy az északi ezredeket Dél-Franciaországba helyezze át. A mi az adósztrájkot illeti a kormány egyelőre nyugodtan nézi a fejleményeket, de ha a sztrájk elharapózik, akkor a legnagyobb szigorral fogja behajtani az adókat.

Az ősi virtus.

Budapest, június 12.

Debreczenben megint felcsillant az ősi virtus egy késői sugara. Egy fiatal magyar mágnásról szól a nóta, kit nemrégiben lovas-bravurjáért vett szárnyra a hír. Azt ujságolják, az ifju nagyur kedvteléseire számított; pénzt szórni az összeverődő tömeg közé. Ami szörnyen finom passzió lehet, sőt egy kisse alkalomszerű. Ugy látszik, a koronázási jubileum szállt a fiatal gavallér fejébe, amit mi közönséges, rebellis népek, durczás kedvű, paprikás hangulatu kuruczok csak olyan tessék-lássék módon ünnepeltünk. Mivel koronázáskor járja az az ősi szokás, a pénzügyminiszter, mint a hajdani tárnokmester hivatali utódja, pénzt dobál a tömegnek.

Mondom, kétségkívül uri passzió, finom mulatság. Látni, mint tülekedik, marakodik az utca népe a pénz-eső közepette, gyönyörködni magyaros kiszólásokban, bevett fejekben. Ambituson pipázgató, békésen iddogáló és csendesen anekdotázgató örek urak, kik még maguk is végigcsináltak ilyesmiket, nagy gyönyörűséggel olvashatják a debreczeni esetet, ami beilleszkedik az ő világukba, a virtus korába. De mi ugyancsak krajczárokért verekedő, pénzért tülekedő emberek, nem állhatjuk meg néhány másfajta megjegyzés nélkül.

Elvégre, nagyon zokon venni, kárhoznai az ősi virtusnak, uri passzióknak ezt a megnyilatkozását nem is lehet. Meg aztán mindegy is, milyen módon dobják ki a pénzt a latifundium-csemeték. Tükröket vernek-e be vagy pezsgőt — természetesen francziát — itatnak a lovukkal. Legalább ezen az uton pénz özönlik a gazdasági élet végtelen körforgásába, egy csomó kis és legkisebb ember keresetéhez jut. Ami talán azért is czélszerű, mert a kisiparosnak kevesebb a panasza, ergo a gorombáskodási hajlama is, amikor kesertiségét a fórum elé viszi. A szociális érzékünk is azt diktálja: üdvös, ha a rengeteg vagyonok egy kissé megapadnak, még ha pazarlás árán is, hadd livellálódjanak egy szemernyit azok a nagy ellentétek.

Hanem volna más módja is a nagy urak pénzsórájának. Természetes, észszerű formája annak, mint lehetne pénzhez juttatni a tömeget. Valaha egy magyar főúr, amikor a nagy királynő birtokán időzött és nyár idején szánkázni akart, czukrot hintetett föl az uton, hogy eleget tehessen a felséges vendég óhajának. A ma embere azonban megmosolyogja az ilyen virtusoskodást és azt mondja: sokkal maradandóbb becsü, szászorta hasznosabb, szebb, ha a mágnás — *czukorgyárat csinál*. Hogy így, munka útján szórjon pénzt a tömeg közé. Ezt kívánja tőlük, parancsolja nekik a minden uralkodónál nagyobb felség: a nemzet.

Nézzünk körül és vegyük elő ismét a régi, elkopott közhelyet, hja, külföldön az más, ott az is uri dolog, ha az *aristokrácia beáll iparosnak*. És nálunk? Nem kell hozzá a fiz ujjunk se, a béna ember is végigszámálhatja ujjain azoknak a mágnásoknak nevét, akik nem átalották sutba dobni az ősi erényeket és a kevésbé uri mulatságnak, de derék tiszteletreméltó munkának: az *ipari termelésnek hódolnak*. Idehaza legfőleg csak úgy járja, odaadni a fényes nevet czégérül. Ezt a magángazdasági tevékenységet nevezik azután minálunk — közgazdasági tevékenységnek.

A nagyurak tanulhatnának az idők járásából. Hogy dobálnának egy kis pénzt nekünk latifundium-nélküli, krajczárokért veszekedő embereknek, akik bátorkodnak éhesek lenni. Akik nem ingyen kívánják ezt, hanem meg szolgálják becsületos munkával. Ezt a pénzosztást kérjük, nem egy diluviális kor virtusoskodását.

Voltak a felső tizezer között is, akik példát mutattak. Azután volt azok sorában valaha valami Széchenyi nevű is; emlékének szentelt napon kaszinótagok elmékedni is szoktak munkáról, hazafiúi kötelességről. Az a Széchenyi nem disszertált annyit a munkáról, hanem dolgozott. Aki nemkülönben huszártiszt volt, szintugy mint a debreczeni pénzsórázó, amikor messze, külföldön járt s

látta nagy nemzetek haladását és eszébe jutott kicsiny, rokontalan népe, levetette a fényes mündért, nekilátott a dologhoz. De hamar felejtünk mi magyarok, különösen olyat, amit sohase akarunk megtanulni. Pedig nem is kell külföldre menni főurainknak, hogy összehasonlítást tegyenek, csak nézzenek körül, elébük tárul ennek az országnak végtelen szegénysége, feneketlen nyomorúsága.

Válságos pillanatok Oroszországban.

(A budget és a дума. — Az orosz sajtó a дума feloszlásáról. — Nyolcz újabb halálos ítélet Rigában.)

— Pétervári munkatársunktól. —

Pétervár, június 11.

A birodalmi dumának költségvetési bizottsága még nem fejezte be tárgyalását, de már a dumának van alkalmja, hogy állást foglaljon a budgetvel szemben egy tisztán alaki kérdés felvetésekor. A kérdés pedig az, hogyan viselkedjék a дума a bizottság jelentésével szemben? Vajjon előbb az általános áttekintéssel végezzen, avagy az egyes tételek részletes tárgyalása legyen előbb soron? Azok a viták, melyek e kérdés körül eddig lefolytak, bebizonyították, hogy a kérdés éppen nem tisztán elméleti, hanem nagy gyakorlati politikai hordereje is van.

A kisebbség ugyanis azt kívánja, hogy előbb kezdődjék a részletes tárgyalás. A bizottság még nem fejezte be munkálatait, a дума pedig, melynek már kevés ideje van a szünet előtt, az általános áttekintéssel addig nem foglalkozhatik, míg a budget-bizottság nem végez, holott a részletes tárgyalást már most megkezdheti. Így a дума nemcsak időt nyer, de egyszerűsége az összes tételre átvizsgálhatja, megbirálhatja, elfogadhatja, vagy elvetetheti; ezzel természetesen még szabad kezét enged magának arra nézve, hogy a költségvetést általánosságban megszavazza-e vagy ne.

Az első pillanatra úgy tetszik, hogy a kisebbségnek igaza van. Annál inkább, mert voltaképp általános tárgyalás már volt is akkor, amidőn arról vitáztak, hogy kiadják-e a budget-bizottságnak vagy ne. Igazi alkotmányos országban két általános tárgyalás fölösleges is. Ott nincs kétség afelől, hogy a parlamentnek joga a költségvetés megajánlása, ott csak arról lehet szó, hogy milyen legyen az a költségvetés, ott a képviselők csak az egyes minisztériumok egyes kiadásait bírálják. Másképp áll a dolog Oroszországban. Itt első ízben van alkalmuk a nép képviselőinek oly életbevágó kérdéssel foglalkozni, hogy mi az ország bevétele és kiadása. Első ízben nyer a nép képviselőitől kiküldött bizottság betekintést az ország óriási számadásába. És csakugyan itt mindenekelőtt avval a kérdéssel kell foglalkozni, hogy mi történjék a költségvetéssel. Magukra vehetik-e érte a felelősséget vagy nem? A bizottság ki fogja mondani véleményét, amelytől tudvalevőleg a дума sorsa függ; foglalkozni fog minden kérdéssel, mely a tárggyal összefügg és kell, hogy a дума is elsősorban az elvi kérdésekkel foglalkozzék.

Még azoknak is szükséges ez, akik meg akarják szavazni a budget-t. Előbb megállapítják az elveket, amelyek szerint azután az egyes kiadásokat meg fogják bírálni. Azoknak pedig, akik nem tartják a budget-t elfogadhatónak, még inkább kell az általános tárgyalás; az egyes tételekre nézve megnyugodhatnak a bizottság birálatában; az általános tárgyalás folyamán mondhatják el az országnak azt, hogy miért tartják a jelenlegi kormány költségvetését elfogadhatatlannak.

A budget ellenzőinek nem is sürgős a tárgyalás. Nekik fontosabb, hogy a дума előbb más törvényeket alkosson, a halálbüntetés eltörléséről, a személyes szabadság védelméről, a vallásszabadságról, a budget-jogának kiterjesztéséről stb. Ha a kormány ezeket megerősíti, tán meg is szavazzák a költségvetést, ha nem, akkor világos, hogy ezt a kormányt nem támogathatják. Ezeknek a javaslatoknak tárgyalására idő kell; azalatt a bizottság elkészülhet munkájával, a részletekre

vonatkozó megjegyzéseken kívül általános áttekintést is nyújthat a budget felől.

Maga a bizottság ilyen értelemben döntött: 14 szavazattal 13 ellen kimondta, hogy a részletes jelentéssel egyidejűleg általános áttekintést is fog előterjeszteni. De nem tekintik e fontos ügyet, kivált ily csekély többség mellett elintézetnek, maga a дума fog ebben határozni. A dumának tehát rövidesen határozni kell afelett, hogyan foglalkozzék a budgetvel, mily szempontból. Ez az említett alaki kérdés, mely mögött azonban ott lappang a lényeg: vajjon elfogadják-e a költségvetést sok vita nélkül, avagy ne. Ha a дума a bizottság értelmében dönt, megmutatja, hogy feladata magaslatán áll, hogy jószántából nem hajlik meg az önkény előtt.

Míg a дума e fontos kérdés előtt áll, a külföldön a дума közelgő feloszlásáról beszélnek. Ezek „külföldi hírek”; a börzén pánik keletkezik, az értékek esnek. Ezért kell Oroszországban új választási rendszert csinálni. Ugyanezen okból híresztelték már két hó előtt a дума feloszlását.

A „Russ“ nevű lap már tudja is a feloszlás idejét: jun. 15-e, szombat; az új, kijavított дума november 2-án fog összeülni; így értesült — külföldről. Maga a lap nem hisz ezekben, így ír:

„Nem hiszünk sem a mai, sem az esti, sem a holnapi hírekben a дума feloszlásáról. Az új minisztérium, mely a Stolypin-kabinet helyére jönne, a nép kilencztizedét látta maga ellen. És vajjon mentetik már népet sajtó akarata ellen olyan emberek, akikben nem bizott? Alkotni bizalom és segítség nélkül nem lehet.”

Plachanow, az orosz szociáldemokraták vezére a „Strana“-ban kifejti, hogy nem kell tartani a дума feloszlásától, nem kell megijedni a hírektől, melyeket bizonyos czélzattal terjesztenek. Ezeket írja:

Szétkergetnek-e bennünket, nem-e, nem tudom. Az bizonyos, hogy a mostani дума feloszlásának nincs értelme, hogy maga Stolypin sem kívánja. A дума hajlandó megadni a kívánt ujonczlétszámot és úgy látszik, hogy a költségvetésnek is többsége fog lenni.

Miért oszlatnák fel a dumát! Ha majd életbevágó kérdésekben a дума a kormányval ellentétes állásponton lesz, akkor természetesen felmerül a feloszlás kérdése. De előbb bizonyára nem. A képviselőknek nem kell tehát megijedniök a külföldi híresztelésektől, sem a fekete sajtó fengetéseitől. A dumának legnagyobb szegénye az volna, fejezi be az említett lap cikkét, ha efféle fogásokkal kicsikartatná hozzájárulását valamely törvényhez.

Azonban e híresztelések óriási félelmet idéztek elő a kadétoknál. A legnagyobb áldozatokra készek, hogy a feloszlást elkerüljék. A „Rjecs“, a kadétok lapja, már napok óta foglalkozik centrum alakításának kérdésével. A lap gondolata pedig az, hogy a szociáldemokraták színjenek meg szociáldemokraták lenni. Ezelőtt e lap burkoltan írt. Csak olyan kérdéseket tárgyaljon a дума, ugymond, melyek nem idézhetnek nagyobb konfliktust elő. Ma azonban kimutatja foga fehéret, látni, hogy mit akar: a halálbüntetésről szóló javaslatot bizottságnak kell átadni, ajánlja és avval el lesz intézve. Mert minek csináljanak a jobboldali képviselők a dumában hasztalanul botrányokat? E törvény tárgyalásánál a jobboldaliak bizonyára szónokolnának a terrortól, a politikai gyilkosságokról, a forradalmárokról stb. A jobbpárt ez alkalmat felhasználhatja nagy demonstrációkra, melyeknek súlyos következményei lehetnek, sőt megrövidíthetik a дума napjait. Jobb azért, írja „Rjecs“, ha olyan javaslatokkal foglalkozik a дума, melyekben az összes pártok megegyezésre juthatnak, például a községek önkormányzata és más effélék.

És mi lesz a földkérdéssel? Erről, igéri az ujság, külön cikkben fog írni. Nyilván azt, hogy ezt a kérdést is le kell venni a napirendről, nehogy a jobboldal megharagudjék...

A „Ruszoje Wildomiski“ ismét más tervvel jön: Foglalkozzék a дума a választási törvényekkel. A jelenlegi választási rendszerrel úgy sincs megelégedve sem a дума, sem a kormány. Igaz,

hogy a дума erre huz, a kormány meg amarra, de mi lehetetlen a tervezetnek? Ő mégis elképzel megegyezést.

Miféle örvénybe ragadja a kadétoakat az ő pesszimizmusuk!

Stolypin, a miniszterelnök testvére és a „Novaja Wremja” főmunkatársa pecsenyét csinál magának a híresztelésekből. Örült ugyan, midőn az egész világ remegett, de az „igazság” drágább előtte mindennél és azért siet megnyugtatni a publikumot.

A forradalom, ugymond, hála Istennek, meggyengült. A polgárság teljesen elfordult tőle. Maguk a forradalmárok nem sokat várnak a fegyveres felkelésektől. A дума is jó uton jár és dologképes többség van kialakulóban. Ma nem fogják szétosztalni a dumát, nem fognak újabb nehézségeket teremteni.

„Balgaság volna nem látni a fejlődést a дума hangulatában és fel nem használni.”

Ily balgaságra, ugymond, a kormány nem képes...

Ha azonban a birodalmi dumában szóba hozzák a kormány kegyetlenségeit, sohasem hiányzik az új Szodomának, Rigának a neve. A rigai „muzeum”, a foglyok gyötrelmei, a rigai ítéletek hírhedtek már az egész világon. Most jó ismét a rémes hír, hogy egyszerre nyolcz embert ítélték halálra. A védők beadták a semmisségi panaszt, melyet azonban el fognak vetni és így a halálos ítéleteket rövidesen végre fogják hajtani.

Ezúttal a rendes katonai bíróság ítelt. Megmutatta, hogy bir gyorsan dolgozni és éppugy tud halálra ítélni, mint a megszüntetett vész-törvényszék.

A mai oroszországi rendkívüli állapotok mellett, amidőn ugyszólván minden város ostromállapotban van, alig van büntett, melyet nem lehetne a hadbírósnak átadni. Ma is ott lebeg a halálos ítéletek Damokles-kardja Oroszország felett, jóllehet a vész-törvényszékek a дума szavára megszüntek.

Es ha kell még bizonyíték, hogy a дума a maga törvényhozói működésével milyen keveset változtat Oroszország politikai állapotán, hogy az önkény mily keveset törődik a népképviselők éles bírálatával: im itt a bizonyíték a rigai nyolcz halálos ítéletben.

Hiszik még ezek után a kadétoak, hogy a dumának pusztá létezése erősíti az alkotmányosságot és gyengíti az abszolutizmust? Vajjon beszél-e még komolyan, hogy a дума átváltoztatja az abszolút Oroszországot demokratikussá, hogy alkotmányos állammá lesz, hol jog és igazság uralkodik?

Az utolsó kegyetlen rigai ítélet egyúttal kegyetlenül elítéli a kadétoak taktikáját. A rigai bírák halálos ítéletet mondtak a kadétoak politikájára és ezt az ítéletet nem lehet megsemmisíteni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Csanád vármegyei közigazgatási bizottság Návay Tamás elnöklésével ma ülést tartott, melyen felolvasták az alispán havi jelentését. A jelentés megemlíti, hogy nagyobb számú aratási munkát kérő végegyházai munkást a mezőhegyesi kincstári uradalomban elhelyezték. A mezőhegyesi cukorgyár építkezéseinél alkalmazott munkások sztrájkját az alispán értesülései szerint a gyárigazgatóság helytelen eljárása és bérlévonása okozta. A főszolgabíró a gyárüzem szigorú ellenőrzésére utasították. Végül az alispán jelentette, hogy a kivándorlás a megyében csökkent. Mikor a tanfelügyelő bejelentette, hogy a népközlési törvények szentesítve vannak, a bizottság elhatározta, hogy ez alkalommal gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszteri üdvözlő. A megyei fegyelmi választmány ma délután hozott végleges ítéletet Cseresznyés tisztviselő ügyében. Annak idején a törvényhatóság a megyei tisztviselőket eltiltotta Cseresznyés rendeleteinek végrehajtásától és ma azokat a tisztviselőket, akik ez ellen vétettek, elítélte. Farkas Mór központi főszolgabíró 1000, Szója Kálmán nagylaki főbíró 200 és Siktován Spiridon megyei kiadó 120 korona pénzbírságra ítélték.

A megyei díjnokokért. A belügyminiszter némi módosítással jóváhagyta Temesvármegye 1907. évi költségvetését. Az erre vonatkozó leiratában a miniszter a következő kijelentést teszi:

A vármegyénél alkalmazott díjnokok illetményének emelését az állami díjnokokra nézve megállapított irányelveknek megfelelőleg, oly módon engedélyezem, hogy azoknak nyomasztó anyagi helyzetük javítása érdekében az időnkénti előlépésre is módot nyújtva, napidíjak akként állapítsanak meg, hogy a vármegyénél szolgáló összes (központi, árvaszéki, járási) díjnokoknak 40 százaléka 2 korona, 30 százaléka 2 korona 50 fillér, 15 százaléka 3 korona és 15 százaléka 3 korona 50 fillér napidíjban legyen részesíthető.

Az ily százalékos számítás szerint az ezen vármegyénél alkalmazott 36 díjnok közül 14 á 2 korona (évi 730 korona), 11 á 2 korona 50 fillér (évi 912 korona 50 fillér), 6 á 3 korona (évi 1905 korona) és 5 á 3 korona 50 fillér (évi 1277 korona 50 fillér) napidíjban részesítendő, amely több kiadás fedezésére, tekintettel arra, hogy a vármegye ezen több kiadásokra a saját jövedelmében kellő fedezetel nem rendelkezik, 6215 korona áll. pótvadalmazást engedélyezek, amely összeget a bevételi rész I. rovatán beállítottam. A díjnokok a fentebb megállapított napidíj-fokokatokba a jelenlegi első beosztásnál, szolgálati idejük alapján osztandók be, a később beálló üresedések esetében pedig ugyancsak a szolgálati idő alapján léptetendők elő. Ezzel kapcsolatban felhívom a vármegye közönségét, hogy a díjnokok száma, alkalmazása, szolgálati viszonyai, napidíjai és előléptetéséről — ezen irányelvek alapján — szabályrendelet alkossanak azt hozzájárulástól megváltva végzett terjeszse fel. Egyúttal kijelentem, hogy csak helyesléssel találkoznék, ha a vármegye közönsége tisztí nyugdíjszabályzata keretében, az 1897: XXIV. t.-cz. I. szakaszának 4. pontjában körülírt elvi alapon a tisztí nyugdíjalap terhére a szolgálatképtelenné vált, díjnokok ellátásáról gondoskodnék.

Csongrádi főszolgabíró. Tasnady Imre csongrádi főszolgabíró egészségének helyreállítása céljából hosszabb ideig szabadságot nyert. Dr. Kelemen Béla főispán a főszolgabírói hivatal vezetésével a megyei tisztikar egyik legrokonszenvesebb tagját dr. Csucs János vármegyei árvaszéki ülnököt bízta meg.

Marosvásárhely a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának délután tartott ülésén az alkotmányos küzdelemnek akkordja ért ma végét. A megyei tisztviselők ellen megindított vizsgálatot folytatták és úgy ma nyert befejezést a fegyelmi választmány határozatával. A felfüggesztett képviselők közül ketten, t. i. Nyárády Károly főszolgabíró és Gál László tiszteletbeli főszolgabíró hivatalvesztésre voltak ítélendők, azonban ezt elkerülendő, nyugdíjaztatás iránti kérvényeiket benyújtották Erődy László felfüggesztett vármegyei főjegyző, valamint a három szintén felfüggesztett főszolgabíró: dr. Molnár Gábor, Nagy Elemér és Rozsnyai István a mai ítélettel állásukba visszahelyeztettek. Dorgálásra ítéltettek a fel nem függesztett, de szintén fegyelmi vizsgálat alá vont tisztviselők közül Csontos Olivér tiszti főjegyző, Orbán Balázs első aljegyző és Csányi László tiszteletbeli főszolgabíró. A fegyelmi választmány ezen véghatározatának indoklását röviden a következők: A tisztviselők a törvényhatósági bizottság azon határozatai ellen, melyek a királyi biztossal való érintkezést részben korlátozták, nem vétettek és csupán azért mondhatók hibásaknak és azért büntetendők a legkisebb fegyelmi vétség büntetésével, a dorgálással, mert az ugynevezett intéző-bizottság (az ellentállást vezető bizottság) intencióit félreértették.

Marostorda vármegyei közigazgatási bizottsága ma délelőtti ülést tartott, amelyen a folyó ügyek elreferálása után kellemetlen incidens zavarta meg a bizottság tárgyalását, amely Kassay Imre körjegyző felfüggesztése körül támadt. Az alispán súlyos panaszok beérkezése után elsőfokú intézkedéssel felfüggesztette a nevezett körjegyzőt, aki a felfüggesztés ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezett. A közigazgatási bizottság tagjai közül dr. Gál Sándor országos képviselő azzal vádolta meg az alispánt, hogy a felfüggesztést politikai indokokból rendelte el. Az alispán a bizottság ülésén a legerélyesebb hangon visszautasította ezt a gyanúsítást. Ezen incidens lefolyása után a fegyelmi ügy tovább tárgyalatván, a vármegyei ügyész indítványára a fegyelmi eljárást bevezető vizsgálat, amelyet az alispán rendelt el, helybenhagyott és Kassay Imre körjegyző felfüggesztése 9 szavazattal 2 ellenében jóváhagyott.

Brassó vármegyei közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy vizsgálatot rendelt el amiatt a tüntetés miatt, melyet a tegnapi tornaünnepen a román diákok a magyar Himnusz éneklése közben követtek el. — Keresztényfalván a román iskola koronázási ünnepén a román zászlót tüzték ki az iskolára. Jekel Frigyes alispán a vizsgálatot megindította.

Mozgó képek.

Nyilt levél.

Rankl József
városi képviselő urnak

Makó.

Igen tisztelt uram!

Ön azt az indítványt adta be a város képviselő-testületéhez, hogy a motorközlekedést csökkentse, mert a gyors és könnyű közlekedés árt a város iparának és kereskedelmének.

Nem tudom, hogy az indítványt mikor fogják tárgyalni, de az Isten szerelméért, siessen és adja még be a következő pótindítványokat is, mielőtt elkésik:

Hívja fel a városi tanács figyelmét, hogy haladéktalanul intézkedjék Makó városának gyümölcsstermelése érdekében.

Szüntesse meg a város a villanytelepeket, mert valószínűleg a villanykörték miatt — melyeket gyárilag állítanak elő — nincs vevő a pompás Kálmán-körtékre, amelyből pedig a városnak szép jövedelme van.

Ha azután a villanytelep megszűnik, akkor majd beszünteti a munkát minden gyár — és ez óriási lendületet fog adni Makó város fejlődésének. Ha nem lesznek gyárak, akkor nem lesznek: olcsó ruhák, olcsó cipők, fehérneműk, akkor az emberek nem fognak pénzt költeni ezekre és más haszontalanságokra! Megszűnik a sok számla; feleségeink nem fognak pipe-rezkedni, nem viselnek majd gyümölcsös kertek és állatseregletet kalapjaikon, a férfiak se fognak czifrázkodni, megmarad a sok pénz! Ádám és Éva a paradicsomban nem ismerték a mostani előkelő divat-üzleteket, de azért mégis boldogan éltek. Makón is boldogabbak lesznek az emberek. Boldogok és egészségesebbek. Az emberek úgy fognak ruházkodni, mint hajdan a paradicsomban és így, mert sok állati bőrre lesz szükség, fellendül Makó városának állattenyésztése.

A város ne adjon engedélyt többé házak építésére. Ha nincs ház, akkor nincs háziur, ha nincs háziur, akkor nincs stájerolás, nincs költözöködés, nincs füstös, férges lakás és ez ismét óriási haszon. Az emberek künn fognak lakni a szabadban, pompás sátorokban, amelyet mindenki magának fog építeni! Ezzel aztán vége lesz az örökös építő- és közművésztrájknak is. Hogy ebből mennyi haszon háramlik a városra, azt számokban ki se lehet fejezni.

A város egyszer és mindenkorra szüntesse meg az iskolákat, az iskolák tudvalevőleg csak ártnak a kulturának. Hisz a mi baj a nyakunkba szakadt, azt mind a tanult, okos emberek zudították reánk. Ha nem fedezik fel Amerikát, ha nem találják ki a hajót, meg a vasutat, akkor nem volna népvándorlás! De tovább megyünk! Ha a puszkaport fel nem találják, ugy-e, nem lehetne ma oly gyilkos háborukat viselni! Ha nem találták volna ki a könyvnyomtatást, akkor nem volna annyi költő. Ha az orvosok ki nem találják azt a sok mérget, akkor kevesebb volna a mérges ember és így kevesebb büntényt is követnének el az emberek.

Ne mulassza el Makó város tanácsa megszüntetni a postát és távirát se; mind a kettő kész gyilkosa az iparnak és kereskedelemnek. Ha a posta, a távirat, a vasút nincs, a külföld nem is fogja tudni, hogy mi léteünk, tehát nem is küldheti a nyakunkra az ő áruit és így egyszer és mindenkorra utját szegték a külföldi ipari értékek beözönlésének.

Hogy ennek mily óriási hordereje lesz, azt még csak elképzelni sem lehet.

Hamarjában, úgy hiszem, elég lesz még a pótindítványba ennyit belevenni. Ha Makó város tanácsa — mit hinni akarok — magáév teszi ez indítványokat, akkor majd előállok a többivel is. Van még egy-néhány, amely, azt hiszem, az ön tetszését meg fogja nyerni.

Addig is fogadja szívélyes üdvözetemet

Box.

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.)

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 825. szám.

TÁVIRATOK.

Stolypin levele Golovinhoz.

Berlin, június 12. A Wolff-ügynökség pétervári jelentése szerint Stolypin miniszterelnök Golovin dumaelnökhöz levelet intézett, amelyben arra kéri, hasson oda, hogy a дума minél előbb letárgyalja azon képviselők mentelmi ügyeit, akik ellen a büntetőtörvénykönyvből ütköző vétség miatt eljárás indított, amelyekért járó büntetés a polgárjogok elvesztésével jár. A miniszterelnök utal a vizsgálat folyamán felmerült azon nehézségekre, hogy a дума ez ügyet eddig nem akarta tárgyalni, valamint arra, hogy csekély többséggel elfogadott határozatok a hozott ítélet hatását nagyban lerontják.

Az új szerb belügyminiszter.

Belgrád, június 12. Péter király az új Pasic-kabinet belügyminiszterévé Petrovics Anasztáz képviselőt, a szerb újságírói egyesület elnökét nevezte ki. Az új szerb belügyminiszter ismeretes magyarbarát érzelmeiről s többek között résztvett a II. Rákóczi Ferenc hamvait megkoszorúzó orsovai szerb küldöttségben is.

Német államkölcsön.

Berlin, június 12. A Köln. Volkszeitungnak a nő 8-án kelt azon jelentésével szemben, hogy legközelebb újból 200 millió márká értékű államkölcsön kerül kibocsátásra, hogy a sürgős állami szükségletek fedeztessenek, a Nordd. Allg. Ztg. utalt arra, hogy a birodalmi költségvetésszerű kiadásokat egyelőre még az ez év április havában kibocsátott 200 millió márká 4%-os kincstári utalványokból befolyó kölcsönből fedezik és hogy egyelőre semmi szükség sincs arra, hogy új kölcsön bocsátassék ki.

Osztrák-magyar és bolgár kereskedelmi szerződések.

Szofia, június 12. Az Ausztria-Magyarországgal indítandó kereskedelmi szerződési tárgyalásokra Bulgária a következőket delegálta: Szarajev bécsi bolgár diplomáciai ügyvivőt, Bojev bankigazgatót, Csakalov pénzügyminiszteri osztályfőnököt, Sztancsiov Nikola miniszteri titkárt és Germanovot, a statisztikai hivatal igazgatóját. A delegátusok jövő vasárnap Bécsbe érkeznek.

Vuics Bülownál.

Berlin, jun. 12. A Nordd. Allg. Ztg. jelentése szerint Bülow herceg birodalmi kancellár tegnap kihallgatáson fogadta dr. Vuics szerb követet.

A keresztényszocialista párt első indítványa.

Bécs, június 12. (Saját tudósítónktól.) A keresztényszocialista párt gyűlésén Gessmann hangsúlyozta, hogy mielőtt a reichsrath megalakul, a párt indítványt fog tenni az agkori és rokkantsági biztosításról és az arra szükséges anyagi eszközök megszerzéséről, amit a párt az ingótlékek, a szelvények megadóztatása és a progresszív adó behozatala által remél megvalósítani. A szelvényadó nézve nemzetközi egyezmény lesz szükséges, amely azonban nem ütköznék nagy akadályokba.

A portugál trón válsága.

London, június 12. (Saját tudósítónktól.) A „Daily News“-nak táviratozza liszaboni tudósítója: A nemesség összecsküvést szőtt, hogy megfoszsa trónjától a Coburg-házat és visszahívja a braganzai család idősebbik ágát. Sok főnemes letartóztatott.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 12. Gabonátörsde. Zárlat. Buza irányzata lanyha, júliusra 96/4 K., szept.-re 92/3 K., — Tengeri engedő, júliusra 52/3 K.

Csikagó, június 12. Terménytörsde. Zsir. jul.-ra 8.55, tegnap 8.75, szeptemberre 8.72, tegnap 8.92. — Szalonna short clear —. Sertéshus júliusra 15.70, tegnap 16.—.

New-York, június 12. Terménytörsde. Gyapó. New-Yorkban 13.15 jun.-ra 11.85. szept.-re 11.56. New-Orleansban 12/3. Petroleum stand with the New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.20. Rohe testvérek 9.30. — On 41.75—42.25. — Réz 26.00—25.50.

UJDONSÁGOK.

Orth János legendaköre.

Orth János megint föltámadt s arra a pusztá hirre, hogy valaki valahol találkozott vele, mintegy varázsütsére megint megelevenedik az az egész legendakör, amely alakját eltűnése óta egyre tágasabb és egyre ködösebb gyűrűkben körülöngli. Ennek a legendakörnek közepébe Orth Jánost nem a való élet helyezte, hanem az a másik, az a képzel, amelyről senki sem tud semmi bizonyosat, amelyet tehát mindenki szabad képzelőereje szerint alakít és kiszinez.

Orth János amíg élt, ha egyike volt is a legnépszerűbb főhercegeknek, távolról sem kísérte az az aggodó szeretet és egyre öregbedő népszerűség, amelylyel most minden újabb megjelenését fogadják. Komáromi öreg tűzértől tudom, akiknek egykor elnéző és igen emberbaráti, liberális parancsnoka volt, hogy a katonafiúk csak eltűnése után ragasztották ki a képét ládjuk belső tetejére és csak eltűnése után mesélgettek róla a kantinokban és a kemény pricscseken. Orth János alakja így sugározta visszafelé azt a sok derűs fényt, amennyi Rudolf trónörökösön kívül az összes Habsburgoknak együttvéve sem jutott. Rangjáról való lemondása, erős, polgári szerelme, rejtélyes eltűnése, édesanyjának mély gyászsa egy-egy reflektorra vált s ezek fénynyalábjai keresztelkedésében Orth János daliás, mosolygó alakja az egykori heroszok aránytalanságait vette föl. Az ilyen heroszok nem szoktak meghalni, bolyonganak hosszú ideig, de a nép egyre visszavárja őket, szellősuttagos az ő szenvedéseikről beszél, csillagfény az ő utjukat mutatja, kósza felhő fölük hoz biztató üzenetet.

Ezeknek a legendáknak szülő magja a hős szokatlan eltűnéséből kél ki. Ezek a legendák a halálával kezdenek élni. S mielőtt ez a halál nem a megszokott s nem a természetes, az emberek nem tudnak benne hinni s a legkisebb hirre is összerendeznek, amely a hős életéről regél. Rudolf trónörökös a magyar nép szerint a Rothschild-csoport záratta sötét, mély pinceszébe, ahonnan ki fog még egyszer szabadulni, sőt nem egy helyen a népek éppen ezt a hiszékenységét furfangos szélhámosok ki is használják. S éppen így nem tud beletörödni Orth János halálába sem. A világ minden tájáról várják, hogy egyszer csak meg fog jelenni hősi alakja, szembeáll a Burg zárt kapuival és aztán hajrá, sarkából is kiforgatja őket. A hatalmat, az udvari gögőt, a föltétlen engedelmeséget megkövetelő családi parancsot leigázó szent György lovagot várják benne szinte gyerekes macakassággal s katonafiúk — ha maguk között vannak — titkon már oda is szegődnek Orth János hadserégébe.

És így nő folyton-folyvást az a legendakör, mely egyszerre szétpattanna Orth János valóságos, igazi megjelenésével. Az életben századrészt sem tudná személye egyesíteni annak a különböző, egymást kizáró kiválóságnak, amely képzel alakját oly fényessé teszi. A való életben vagy visszavonulna teljesen és beleszürkölne a hétköznapi sáposalmába, vagy kapna néhány hivatalos éljentes többi főhercegestestvéreivel egy sorban a „hulljon le a lépl“ ünnepeken — de Orth János, a legendás Orth János abban a pillanatban meghalna, mielőtt bebizonyosodnék róla, hogy él.

Mik—

Napló. Napár: Csütörtök, 1907. június 13. — Római katolikus: Földrajz: Anatólia. — Protestáns: Tóbiás. — Görög-ország: május 31. Jézus menyegyzése. — Zsidó: Tíman. Rész. ened. 1. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 7 óra 55 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 3 perczkor, nyugszik este 9 óra 6 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszteriumban délután 4 órakor. — Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A pénzügyminiszteri államtitkár fogad déli 12 óratól délután 2 óráig. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — Szent Antal napja a ferenczrendiek belvárosi templomában. Reggel 9 órakor ünnepi mise. — A fővárosi függetlenségi pártok együttes vacsorája a vasútcsoport utca 1 szán alatt. — A Budapesti Tanítótestület értekezlete délután 5 órakor az Ujvárosban. — A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesületének közgyűlése d. u. 6 órakor. Alkotás-utca 44. sz. n. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól délután 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az ifjúság kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában. (Nagymező-utca 57—59. sz.), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigylőéri szalonja

nyitva délelőtt 9 óratól este 8-jg. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum áttartára nyitva 9-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-2-ig. — A székesfővárosi múzeum zárva. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. Belépődíj 1 korona. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Szechenyi múzeum megtekinthető 10-12. 1 korona belépő díjjal. — A Mezőgazdasági múzeum nyitva 10-1-ig. — A Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig és délután 3 óratól 6-ig. — Az aquincumi múzeum egész nap nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Magyar kir. orsz. levéltár oklevél kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól délután 2-ig. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4 óráig. — Az akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és délután 3 óratól 8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 8 óratól 6-ig.

— Az Egyetértés ajándéka. Az Egyetértés ajándékának a Magyar Szalonnak rendkívül változatos és érdekes tartalma legújabb füzetét lapunk mai számával kezdjük szétküldeni olvasóinknak.

— A király elutazása. A király hirtelen bekövetkezett utazásának félhivatalosan a következő magyarázatát adják: A királynak Bécsbe visszaérkezése egyáltalán nem volt váratlan és meglepő. Már eredetileg is úgy volt tervben, hogy a király 12-én tér vissza Budapestre. Udvari körökben biztosra veszik, hogy a király, mint minden évben, az idén is július elseje körül megy Ischlbe. A király különben ma reggel ötödél órakor Budapestre Bécsbe érkezett és egyenesen Schönbrunnba hatatott.

— A horvát bán betegsége. Pejacevics Tivadar horvát bán állapotában, mint Zágrábból jelentik, örvendetes javulás állott be. A bán ideiglenesen elhagyhatja ágyát s remélik, hogy egészsége csakhamar teljesen helyreáll.

— Sub auspiciis. A király megengedte a budapesti tudomány-egyetem három jeles hallgatójának sub auspiciis regis doktorrá avatását. A kintutott egyetemi hallgatók Gerliczy Félix báró és ifjabb Márfy Albin államtudományi és Szeremley Császár Loránd bölcsészettudományi doktorjelöltek. Gerliczy Félix báró fölavatásának napja még nincsen meghatározva, a másik két jelölt fölavatása június 15-én lesz.

— Uj királyi tanácsosok. A király Musta Filaret karánsebesi archimandrita és püspöki helynöknek a III. osztályú vaskorona-rendet és a királyi tanácsosi címet, Brankovics Péter karánsebesi nagykereskedőnek és dr. Hary István zalavármegyei fizii főorvosnak, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Királyi kintutások. A király Rollinger Rezső szobrásznak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, dr. Blasberger Ignác mádi körorvosnak, sok évi buzgó szolgálata elismerésül pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Koalíciós pártvacsera. A koalíciós pártok ma este tartották meg rendes heti pártvacsorájukat a Royal-szálló nyári éttermében. A vacsorán a pártok tagjai nagy számmal vettek részt, a miniszterek közül gróf Apponyi Albert kultuszminiszter volt jelen.

— Japán tudós Budapestben. Napok óta ismét kiváló japán tudós időzik fővárosunkban, Susuké Hirobi, a kiotói egyetemen a nemzetgazdaságtan tanára és az ottani statisztikai hivatal igazgatója. A japán tudós tegnap a székesfőváros statisztikai hivatalát tekintette meg, melynek berendezéséről és működéséről igen elismerőleg nyilatkozott dr. Thuring Gusztáv igazgató előtt. Susuké Hirobi tanulmányozni fogja többi szakintézményeinket is s a jövő héten folytatja európai tanulmányútját.

— A perzsa sah trónralépése. Bécsben Isaak khán perzsa követ több hónapi szabadságáról visszatérve, újból elfoglalta állomáshelyét. Isaak khán a közeli napokban, mint rendkívüli nagykövet meglátogatja a német, a belga, a németalföldi, a dán, a svéd és a norvég udvarokat, hogy az új sah trónralépését elismertesse. Ferencz József császár és királyhoz ugyanezen célból ugyancsak rendkívüli nagyköveti minőségben Allah ul Muik volt perzsa közoktatásügyi miniszter küldetett ki, aki még a hét folyamán fog Bécsben jelentkezni. Ugyancsak Allah ul Muik fogja a sah trónralépését az olasz és a spanyol udvaroknál is bejelenteni.

— Brankovics György patriárka ügye. Abban a becsületsértési perben, melyet Brankovics György patriárka a szerb egyházi kongresszus radikális párti tagjai ellen indított, a zágrábi főtörvényszék a karlócai járásbíró helyett a zimonyi járásbírókat delegálta az ügy elbírálására. A per tárgyalására a zimonyi járásbíró az iratok tanulmányozása után fog határidőt kitűzni.

— **A fiumei kormányzó ünneplése.** Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó a ma reggeli gyorsvonattal Fiuméba érkezett, a város intelligenciája, valamint a hivatalok vezetői és tisztviselői nagy számban jelentek meg a pályaudvaron, hogy a kormányzót valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából ünnepélyesen fogadják és előtte lisztelegjenek. A szalonkocsiból kilépő kormányzót úgy a közönség, mint a vonat többi utasai lelkesen megéljenzették. A kormányzót gróf Wittsberg István miniszteri tanácsos, kormányzó-helyettes üdvözölte, örömeinek adva kifejezést a felett, hogy első lehet, aki a kormányzót Fiume város területén üdvözölheti. A kormányzó meleg szavakban mondott köszönetet a küldöttségnek s annak minden egyes tagjával kezetszorítva, a kormányzósági palotába hajtatott, ahol holnap a kitüntetés alkalmából délelőtt 10 órától 12 óráig fogadás lesz.

— **Kossuth a vasuti munkásokért.** Egy könyv-matlap értesülései szerint Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nagyfontosságú kedvezményekkel szándékozik javítani az államvasuti munkások helyzetét. A miniszter ugyanis elrendelte, hogy az államvasuti munkások betegség esetén egy teljes féléven át, időszakos fegyvergyakorlatra való bevonulás esetén pedig a fegyvergyakorlat egész ideje alatt részesüljenek bérkeresetükben. A tényleges katonai szolgálatra bevonuló munkás a katonai szolgálat letelte után vasuti szolgálatba újra azonnal és föltétlenül visszavetessék. Uj fővételeknél az alkalmazottak gyermekei mindenkor elsőbbségben részesüljenek. Kirendelések, vagy helyettesítések alkalmával a munkások is éppen úgy napidíjat kapjanak, mint az évi fizetéssel bíró alkalmazottak. Tüzelő- és világító-anyagok kedvezményesen áron a munkásoknak részletfizetésre is szolgáltatásnak. A szabad- és személyzeti-jegyek, ugyancsak az élelem-bevásárlási könyvek kedvezményesen az összes államvasuti munkásokra is kiterjedjen. Nagyobb személyzeti helyeken orvosok és díjtalanul használható fürdők lesznek. A munkások a felsőbbbségeikkel esetleg felmerülő differenciák elintézésére bizalmi férfiakat választhatnak.

— **A József-Szanatórium.** A társadalom áldozatkészségét dicséri az a nagyszabású gyógyintézet, amely a gyulai Lugoserdőben most nyílt meg, amelyet a József főherceg Szanatórium Egyesület védőjéről, József főhercegről József Szanatóriumnak nevezett el. A Berlin mellett síkságon épült szanatóriumokkal elért gyógyeredmények már régen megcáfolták azt a különben igen elterjedt téves véleményt, hogy csak hegyvidékek lennének alkalmasak tüdőbetegeket gyógyító házakra, mert a síkságon épült szanatóriumok gyógyeredményei semmivel sem kedvezőtlenebb, mint a hegyvidéken épülteké. Az új szanatórium egy kilométerre van az országúttól, északról keletre, nyugatról hatalmas, lombos erdővel övezve. A növényzetet pompásan működő öntöző művek tartják frissen. Az intézet több épület-csoportból áll, mely egészben impozáns és elragadó. A főépület bádognakulájára messze ellátszik, vizgyógyintézete, laboratóriuma, betegszobái, déli fekvőfolyosói a modern higiénia minden követeléseinek megfelelően készültek. A főépület és betegpavillonok előtt hatalmas szabad tér van, mely zöldelő pázsitjával, dus növényzetével, fenyőcsoporttal kész gyönyörűség. A telep északi része erdő, melyen kavicsozott, gondozott utak vezetnek végig. Egyébként a harmincz holdon kies fenyőcsoportok gazdagítják, a telepnek amugy is gazdag flóráját. Az intézet területén artézi kut, villamvilágítás és csatornázás van. Van az intézetben posta, telefon, (interurbán) könyvtár, zongora stb. Az intézet igazgató-főorvosa dr. Gesztu József, aki az Erzsébet-szanatórium I. alorvosa volt évekig és aki itt szerzett érdemeket új állására. Az intézetben állandóan 50 férfi és 50 nőbetegét ápolnak. Már eddig öven beteg vétetett föl. Az ingyenes helyeket az egyesület bizottságai töltik be. A fizető betegek naponként 4 koronát fizetnek. Van ezenfelül néhány 6 és 8 koronás hely is. Az új intézményt ünnepélyesen üdvözölték, kapcsolatban az egyesület évi rendes közgyűlésével, amely Gyulán lesz. A szanatóriumba való fölvételre vonatkozó mindennemű tájékoztatást, ha egyszerű levelezőlapon nyilvánított óhajra is, készséggel nyújt az egyesület Budapest, IX., Lónyay-utca 47. sz.

— **A finn országgyűlés válasza.** Az általános választójog alapján összeállított finn országgyűlés a kormányzó megnyitott beszéde után Grippenberg Alexandra bárónót bízta meg az országgyűlés nevében adandó válaszsával. A finn képviselőház 200 tagja között 19 női képviselő van, különösen érdekes tehát, hogy az első parlamenti lénykedéssel éppen egy női lagját bízta meg.

— **Életben van-e Orth János?** Sok-sok mese szólt arról, hogy Orth János, az egykori János főherceg, aki a legrejtélyesebb körülmények közti tűnt el, még életben van. Az egykori főherceg sorsa ugyancsak foglalkoztatta a képzeletet és egyik fantasztikus történet a másik után keletkezett arról, hogy ott él és ábrándozik valahol Robinson módra, valamely tengerentúli vidéken, vagy szigeten. A mesék, mint a képzelet szüleményei, önmagukban omlottak össze s külön czáfolatra sem volt szükség, hogy tarthatatlanságukat bizonyítsa. Most valamivel pozitívabb formában lép újra homlokterbe a fantasztikus hír. A legújabb verzió arról, hogy Orth János él, Párisban merült föl, tehát aránylag eléggé közel hozzánk. 4 mult héten kedden Párisba érkezett dr. Quintana, az argentinai köztársaság volt elnökének a fia és fölkereste Garzont, Orth János életrajzíróját. Átnyújtotta neki az egykori főherceg autogrammját, mely ma fényképmásolatban megjelent a „Figaro“-ban és amelyről határozottan ráismerni a volt főherceg kezeirésére. Ruiniana közölte Garzonnal, hogy Orth János Rio-Plátából az „Arguaz“ hajón Cherbourgba jön. Az egykori főherceg állítólag megérkezett vonaton, a párisi Saint-Lazare-állomásra is bement és néhány percig ott tartózkodott, aztán tovább utazott Angliába. Garzon mondja, hogy ő beszélt a vasútállomáson az egykori főherceggel, aki megköszönte neki, hogy nem szünik meg iránta érdeklődni. Hogy mennyire jogosulatlan minden kételkedés e hír igazságában, azt a „Figaro“ azzal is támogatja, hogy hiszen a bécsi udvar tizenkét évvel a főherceg eltűnése után még mindig életben levőnek tudja Orth Jánost, amit az is bizonyít, hogy Concordia állam rendőrfőnöke közölte nemrég egy levélben a Figaróval, hogy Orth János Concordiából Fillare nagybirtokossal Emima gyarmatba utazott. Így szól a tudósítás, melyet hiven reprodukáltunk. Mindamellert alapos okunk van kételkedni abban, hogy Orth János még életben van. Az, hogy tizenkét évvel ezelőtt a bécsi udvar Condordiából levél útján értesült arról, hogy az egykori főherceg él, legkevésbé sem pozitívum. Be is bizonyult akkor, hogy az egész levélbeli tudósítás csak misztifikáció és semmi más. Fillare nevű nagybirtokosról, aki állítólag beszélt Orth Jánossal, azóta semmi hír nem érkezett. Ha eddig Orth János önkéntes számamérésben élt volna, miért köszönné meg Garzonnak, hogy mindig érdeklődött iránta. Ha pedig vissza akarna térni Európába, nagyon is furcsa utat választana erre a célra. A valószínűség az, hogy már csakugyan nincs az élők között.

— **A kassai takarékpénztár közgyűlése.** A kassai takarékpénztár rendkívüli közgyűlése ma délelőtt nagy érdeklődés mellett folyt le a városház nagytermében. A közgyűlés mindvégig rendben folyt le és azzal végződött, hogy a budapesti intézetek által megszabott összes feltételeket elfogadták.

A rendkívüli közgyűlést délután nyitotta meg Szalay László főispán, akit a részvényesek kérték fel az elnöklésre, miután a takarékpénztár elnöke a mult hónapban meghalt, akinek alapszabályszerűen elnökölnie kellett volna. Az elnök a közgyűlést megnyitván konstatálja, hogy 188 részvényes van jelen, akik 1515 részvényt 1451 szavazattal képviselnek. Miután a közgyűlés alapszabályszerűen egybe volt hiva, határozatképesnek és alapszabályszerűen megalakultnak nyilvánították. Jegyzőnek dr. Halmi Bélát választották. Azután Szalay László elnök megnyitott beszédében a helyzet ecsetelése után kiemeli a budapesti intézeteknek önzetlen közbenjárását. Különösen Lánzy Leónak, a pesti magyar kereskedelmi bank elnökének buzgó és fáradhatatlan közreműködésért, továbbá a kormányzat támogatásáért az elnökség őszinte háláját fejezi ki, amit a közgyűlés élénk helyesléssel fogad. A napirend első pontja az igazgatóság által előterjesztett jelentés és a felmentés. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Ezután következett a 960.000 korona részvénytőke 10%-ra való lebellyegzése, amelyet két részvényes hozzászólása után névszerűen szavazással döntöttek el, még pedig úgy, hogy 154 részvényes 1365 szavazattal 5 ellenében elfogadta a részvénytőke lebellyegzését. Ezután következett a részvénytőke felmentése, az új részvények kibocsátási módjait, az alapszabályok megváltoztatása, amely pontokat mind egyhangulag fogadott el a köz-

gyűlés. A régi igazgatóság és felügyelő-bizottság bejelentette lemondását, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett és nyomban rá megválasztotta az új igazgatóságot és felügyelő bizottságot. Az új igazgatóság elnöke Szalay László főispán, a felügyelő bizottság elnöke Semsey László országgyűlési képviselő. Végül dr. Taubeter Béla Szalay László elnöknek és Barla Ödön orsz. képv.-nek a szanálási akció körül kifejtett buzgó tevékenységéért köszönetet mondott, amit a közgyűlés megszavazott. Az új takarékpénztár állománya a következő: 6640 részvény 1.328.000 korona névértékkel lesz az alaptőke, a leirt régi részvénytőke, tartalékalapok és a kibocsátási részvények felépítéséből eredő 1.859.000 korona tartalékalap. A pesti kereskedelmi bankot Szirmai Artur képviselte, aki a mentési akció minden fázisában nagy tevékenységet fejtett ki. Az új igazgatóság holnap tartja első ülését, amely után az üzleti működést meg fogja kezdeni.

— **A berlini kamarilla botránya.** Ha Eulenburg Fülöp herceg nem kapaszkodnék oly kétségbeesetten ahhoz, hogy a közvélemény és a császár előit magát rehabilitálja, talán hamarabb napirendre térhetek volna az udvari körök és a kamarilla botránya fölött. Így azonban, miután Eulenburg a törvény által akarja bebizonyítani kifogástalan voltát, az egész ügy még jó sokáig fogja foglalkoztatni a közvéleményt. A folyamatba tett pör iránt általános és nagy érdeklődés mutatkozik. Az egyik berlini újság egyébiránt azt írja, hogy a császárt nem is nagyon lephették meg ezek a dolgok, mert Hohenlohe herceg még birodalmi kancellár korában beszélt neki egyet-mást az Eulenburg-féle asztaltársaságról. A trónörökös szerepéről az újság leleplezésében következőket írja a „Vossische Zeitung“: Eulenburg herceg, aki körül az ugynevezett liebenbergi asztaltársaság sorakozott, lélektani finomsággal felismerte, hogy az ingernek csak ritkán és röviden szabad hatnia, nehogy a erejét elveszítse. Így tehát Vilmos császár nem vehette észre, hogy milyen a liebenbergi kastély szellemi légköre és hogy annak a gőzében micsoda eltévelyedések fogamzottak. A dolog lényegére vonatkozólag persze csak czélzások kerülhetek bele a sajtóba, de amikor ezek mindjobban ismétlődtek és a folytonos autogás nyíltabb pertraktálással változott át, végre a trónörökös fülébe is elhatolt. Ő volt a legalkalmasabb arra, hogy atyját fölvilágosítsa annak a gyanuja nélkül, hogy hatalmas kegyeltek ellen fondorkodik. A trónörökösnek meg is volt erre az erkölcsi bátorsága és miután meggyőződött a dolgok mibenállásáról, habozás nélkül járt el azok ellen, akik között néhány igen jó barátja is volt. A császár, amikor a dolgot megtudta, haragjával nemcsak a közvetlen résztvevőkre, de azokra is lesújtott, akik előtte ezeket a gyalázatos dolgokat olyan sokáig eltussolták. — A berlini Neue Gesellschaftliche Correspondenz tovább folytatja a leleplezéseket Eulenburg herceg és Lecomte francia nagykövetségi attasé viszonyáról. A francia attasé Eulenburg herceg révén mindig a legalkalmasabban tájékozva volt a császár szándékairól és alkalomadtán Bihourd francia nagykövet információi pontosabbak voltak, mint Tschirschky külügyi államtitkáréi. Valahányszor nézeteltérés volt a császár terveiről a francia nagykövet és a külügyi államtitkár között, mindig Bihourd volt jobban tájékozva Lecomte és illetve Eulenburg herceg útján. — Lecomte francia attaché Berlinből kormánya visszarendelte. Lecomte már tegnap elutazott.

— **A nemzetközi mészáros-kongresszus.** Hamburgban az első nemzetközi mészáros-kongresszus a bel- és külföldi delegátusok hosszas fejtegetései után elhatározta, hogy évenként más-más helyen nemzetközi mészáros-kongresszust tart. A kongresszus ügyeit továbbra is a német egyesület vezeti. Továbbá határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a kongresszus többek között a huszemle mellett foglal állást, amelynek költségeit, tisztán a fogyasztók érdekéről lévén szó, a közvagyonból fedezték. Az állatbehozatali tilalmat illetőleg a határozat szerint ilyet csakis igen nyomós ok mellett szabad kibocsátani, másrészt azonban a marhavész és egyéb állati járványok leküzdésére erőlyes intézkedések teendők. A határozati javaslat továbbá kimondja, hogy a nemzetközi ipari ügyek intézésére nemzetközi bizottság küldessék ki, amely bizottság tagjai az egyes országok mészáros-egyesületeinek elnökei vagy alelnökei legyenek.

— **A hódmezővásárhelyi rejtély.** A hódmezővásárhelyi tragédia, melynek hőse *Czeizler Sámuel*, nemcsak az ottani társadalom széles rétegét foglalkoztatja, hanem a rendőrséget is. Lázasan keresik, kutatják azt az embert, aki — mint *Czeizler* a levelében megírta — halálba kergette a boldogtalan embert. Az első hír tudvalevőleg úgy szólt, hogy az öngyilkos megnevezte azt, akivel huszonnyolc (és nem öt) év előtt amerikai párbajban állapodott meg. Ez nem bizonyult valóznak. *Czeizler* levelét most egész terjedelmében közlik. Így szól:

Hatszor találkoztunk, s én mindent megkísérlettem, hogy az életemet visszakönyörgjem. De amikor kéréssel, sirással nem jutottam célhoz, pénzen akartam visszavásárolni az életemet. A könyörtelen ember azonban cinikusan nevetett, s így szólt: „Fütyölök a pénzedre, nekem az életed kell. Pénzem több van, mint amennyit az életedben láttál! A véredre szomjazom!” És valósággal kéjelgett kínos vergődésében, — mondja tovább *Czeizler* — s mikor május kilencedikén utoljára tettem kísérletet, hogy kegyelmet kolduljak, följajlottam, hogy a nevére negyven ezer koronás alapítványt teszek. Ez nem használt semmit. A vállalatnak ezek voltak utolsó szavai: Harmincz napot adok neked. Ez idő alatt rendezed az ügyeidet s ha július kilencedikén déli tizenkét óráig nem lövöd agyon magad, akkor készülsz el a legrosszabbra! Kívánom, hogy elpusztulj! A gazember megérdemelné, hogy utolsó levelében megnevezzem. De nevét a sirba viszem, mert ha van nemezis, vagy egy felsőbbség, amely megtorolja az emberi igazságokat, gyilkosom sem kerülheti el a sorsát.“

Ez a levél mindenestre megindító s a boldogtalan *Czeizler* sorsa mindenképen megható. Azonban, bármilyen regényes is a dolog, az az egy negatívum, hogy *Czeizler* nem nevezte meg ellenfelét, aki állítása szerint ily vadállatias könyörtelenséggel kergette halálba, mégis azt a gyanút kelti a gondolkodó emberben, hogy talán mégsem amerikai párbaj kergette a halálba. Lehetséges, hogy más tragikus oka volt az öngyilkosságra s ezt az okot mindenáron el akarta rejtetni. Régen megdöntött állítás, hogy emberek a halál küszöbén csak az igazságot mondják. Bokross Elek is pózolt a halál órájában és sokok más esetet is jegyzett föl az időszakai sajtó, amely arra vallott, hogy éppen öngyilkosok szokták sőt elhatározásuk igazi okát elplezni. Semmi oka sem volt *Czeizler*nek az állítólagos gyilkost kimélni. Egyszerűen megnevezhette volna, tudván, hogy az amerikai párbajt igen szigorúan büntetik. Ő azonban a nemezisre bizza a megtorlást. Az sem valószínű, hogy nagy összegeket ajánlott föl ellenfelének élete megvásárlására s ezt is visszautasította az ellenfél. Legvalószínűbb az az állítása, hogy ellenfele megfenyegette arra az esetre, ha nem lőné agyon magát. Ha oly nagyon ragaszkodott volna az élethez *Czeizler*, tudhatta volna, hogy a törvény elég védelmet nyújt az efféle üldöztetés ellen. Minden okunk van tehát annak a feltevésére, hogy *Czeizler* halála oly rejtély, melyet hátrahagyott levele nem tud felderíteni. Egyébiránt a ruhájában még hét levelet találtak, melyeket még nem publikáltak. Lehet, hogy ezek között vannak olyan levelek, amelyek az eddig oly rejtélyesnek látszó ügyre nagyobb világosságot derítenek. Temetésén, amely tegnap ment végbe, menyasszonya többször elájult. A hajlott koru embernek ugyanis néhány nap múlva kellett volna megesküdnie egy leánnyal.

— **Malom-munkások mozgalma.** Egy reggeli lap mai számában „Sztrájkmozgalom a fővárosi malomiparban” cím alatt arról ad hírt, hogy a Magyar Fővárosi Malomgyesület és a Magyarországi Molnárok és Malommunkások Szakegyesülete közt kötött kollektív szerződés félremagyarázásokra ad alkalmat és hogy a megállapodás felbomlóban van. A most említett két egyesület e hírrel szemben egyértelműleg kijelenti, hogy a szerződés, mint új alakulat, a gyakorlatban ad ugyan okot mindkét részről a jogok és kötelezettségek tekintetében magyarázatokra, de még eddig minden ellentét választott bírósági eljárás nélkül el volt intézhető és a két szerződő fél egyikének sincs oka a kollektív egyezmény funkciója felett panaszkodni.

— **Kitüntetett tisztviselő ünneplése.** *Kheim Nándor* újonnan kinevezett magyar királyi pénzügyi főtanácsos, számvevőségi főnököt, a *Ferencz József-rend lovagját*, ünneplte ma a pénzügyminiszteri tisztikar, kiknek nevében *Javótlis János* számtanácsos üdvözölte a kitűnő főnököt. A szép üdvözlő-

beszéd elhangzása után a kinevezett tisztviselő meghatóan köszönte meg a tisztikar ragaszkodását és becsülését.

— **Bötvös Bálint kegyelmet kapott.** A koronázási jubileum alkalmából királyi kegyelemre *Eötvös Bálint* ügyét is felterjesztették s ez a felterjesztés most kedvező elintézését nyert. A kegyelmi kérvény már vissza is érkezett a kabinet-irodából s hatályon kívül helyezte az alaki okokból marasztaló ítéletet.

— **Tanfolyam beszédhibák részére.** A beszédhibák javítására szolgáló állami tanfolyam vezetősége ez évi július hó 1-től július hó 27-ig tandíjmentes gyógyító tanfolyamot tart. Felvétel: június hó 24-én, 25-én, 26-án és 27-én 12 órától 1 óráig VIII., Mosonyi-utca 6. szám alatt. A vidéki jelentkezőknek minden tekintetben maguknak kell gondoskodniuk az eltartásba helyezéstről, mert bennlakás nincs.

— **Botrány egy közgyűlésen.** A katonai szolgálat esetére biztosító társaság ma tartotta meg rendes közgyűlését a terézvárosi kaszinó helyiségeiben. A közgyűlés meglehetősen zivataros hangulatban folyt le. Az igazgatóság ugyanis egy határozatot akart keresztülvinni, amely ellen erős ellenzék szervezkedett. Többen föl is akartak szólalni a javaslat ellen, az ellenzék vezéreit azonban *Reiner* elnöklő igazgató még idejekorán eltávolította rendőri karhatalommal. Eltávolították pedig *Horvát Jenő* könyvkereskedőt, *Ormay Jenő* fővárosi tanárt, *Tóth Endre* postatisztet és egy *Fekete Gyula* nevű urat, és velük együtt még vagy száz pártvivőket.

Hogy mi lehet a sérelmes határozatban, ezt nem tudhatjuk, mert a sajtó képviselőit szintén eltávolította *Bónis István* rendőrkapitány, aki a rendőrlégénységet vezényelte. A sajtóval együtt kiközösítettek azonban úgy mondják, hogy az igazgatóság jogkiterjesztést akar adni az alig 200.000 koronával érdekelt részjegy-tulajdonosoknak, szemben a tizenhét milliányi befizetett tőkét reprezentáló kötvénytulajdonosokkal

Ennyit tudunk az ügyről és azt, hogy *Bónis* rendőrkapitány, akinek semmi keresnivalója sem volt egy nyilvános számadásra kötelezett intézet közgyűlésén, visszaélt hivatalos hatalmával, mikor jogosult tagokat dobott ki és megsértette a közérdeket, mikor a sajtót kiutasította onnan, ahol 53.000 ember érdekeinek ellenőrzéséről volt szó és megsértette a rendőrfőkapitányt, akinek aláírását a kiadott újságírói igazolványokon nem respektálta.

— **Házasságok.** *Gordon Róbert* mérnök az egyetemi templomban ma vezette oltárhoz *Bochkor Károly* egyetemi tanárnak és neje *Kanócz Irmán* leányát; *Zizát*. A polgári esketést *Bárczy István* a székesfővárosi polgármestere végezte s az egyházi áldást *Pápay Ferencz* az ujjasszony volt hitoktatója adta rájuk. Az ünnepség tiszkei *Kovács Imre* birtokosnak és csikbáncfalvi *Keresztes Károly* nyug. tábornok-hadbírónak tanuskodása mellett nagy és díszes népszép jelenlétében folyt le.

Gerencsér István zalaegerszegi téglaágyári üzletvezető eljegyezte *Paraszthy Juliskát*, özv. *Paraszthy Pálné* leányát Zalaegerszegen.

Lamert Antal tanító eljegyezte *Neumann Amáliát* Mercsivalván.

Szöke Bálint nagyváradai honvédhuszárszázados ma tartotta esküvőjét a kőbányai ev. ref. templomban *Órley Mártával*, özv. *Órley Lajosné* leányával.

Bleier József, a Leipzig-i Vilmos szeszgyári cég tisztviselője Budapesten eljegyezte *Weisz Erzsikét*, *Weisz M. Ignác* leányát Veszprémből.

— **Az oszteni sakkverseny.** Osztenéből táviratozza tudósítónk: Ma játszották a nagymester-verseny utolsó fordulóját és a német nagymester utoljára is vereséget szenvedett; *Schlechter* revanchálta a multikori vereséget, mert nehéz küzdelem után legyőzte dr. *Tarrascht*, kinek egyedüli elsősege még mindig kétes, miután *Janowski* nem fejezte be partiját *Marshallal*. Ettől függ az elsőség, de meg kell jegyeznünk, hogy *Marshall* bir jobb állással. *Burn* nyert *Csigorin* ellen. A versenyzők végállása a függőpartival: dr. *Tarrasch* 12½, *Schlechter* 12, *Janowski* 11½ (1), *Marshall* 10½ (1) *Burn* 8, *Csigorin* 4½.

— **Sztrájkoló sztrájktrórok.** A szabadkai tégla-gyárakban s egyes nagyobb uradalmakban a mult héten sztrájkba léptek a munkások. A sztrájkolók helyébe úgy a téglaágyár, mint az uradalmak *Galicziából* hozattak munkásokat. Ma azonban, mint *Szabadkáról* táviratozzák, a *Galicziából* hozott összes lengyel munkások sztrájkba léptek, mert keveselték a munkabért s 30-40 százalék béremelést követelnek.

— **Automobil-társaskocsi.** Az Idegenforgalmi Vállalat a Magyar Automobil Klubbal együttesen ma délelőttre előadó szakértőket hívott meg a klub Kigyó-téri helyiségébe, hogy bemutassa nekik a vállalat új társaskocsijait, melyek a Magas-Tátra vidékén fogják idéntől kezdve lebonyolítani a forgalmat. A bemutatón *Darányi Ignác* földmívelési miniszter képviselőjében *Deininger Imre* udvari tanácsos, jószágigazgató jelent meg. A magyar államvasutak részéről *Marx János* min. tanácsos, elnökhelyettes, *Olsavszky István* főellenőr, *Buzás Mihály*, *Gicz* Antal mérnökök. A kassai-oderbergi vasút részéről: *Szekula Gyula* kir. tan., főellenőr. Részt vett a bemutatóan *Raisz Aladár* szepesvármegyei országgy. képviselő, *Ormódy Vilmos* főrend, a Tátrai Téli Sport-Klub elnöke és kivüle a Klub tagjai közül többen. Az érkezőket az Idegenforgalmi Vállalat igazgatói: dr. *Pollák Gyula*, *Gálos Kálmán* és *Szlatényi Béla* fogadták és látták el az automobil-társaskocsira és annak czéljára vonatkozó felvilágosításokkal. Három ilyen automobil készítették, melyeknek mindegyike tizen négy személyt képes felvenni és harminczkét lőerőre van berendezve. A gépezetüket egy német automobil-részvénytársaság gyártotta, mely speciálisan automobil-társaskocsik és vadászatokon használt nagyobb automobilok készítésével foglalkozik. A carrossierját, a kocsirészeket itt Budapesten állították elő. Az ülőhelyeknél a lépcsőzetes rendszert alkalmazták és így a hátrább eső sorokban ülők az előttük levők fején fölül láthatják a tájat, ami a gyönyörű vidéki Magas-Tátrában az utasokra nézve nagyon kellemes. Az automobil-társaskocsik egyike naponta fog Tátrafüred—Poprád—Felka—Dobsinai jégbarlang között közlekedni. A másik Tátralomnic és Koronahegy-fürdő, a dunajeczi kirándulások kiindulópontja között fog másnaponként járni, míg a harmadik, szintén minden másodnapon a Halastóhoz szállítja a kirándulókat. A klub helyiségében összegyűlt társaság tizenegy óra után felült egy ilyen automobil-társaskocsira, amelyen nagy próbát tettek a főváros utcáin, ahol mindenfelé nagy feltűnést keltett az automobil nagyságával és izléses kivitelével.

— **A magyar lótenyésztés sikere.** Hires ménese van *Zabolán* gróf *Mikes Árminnak*, az ismert főurnak. Nagy a száma azoknak a paripáknak, melyek ebből a ménesből kerültek külföldre, hogy ott a magyar lótenyésztésnek hírnevét emeljék. Ujabbban a király udvari istállója részére több hűtás lovat vásároltak és ugyanakkor a berlini udvar részére is hasonló vásárlást eszközöltek a zabolai híres ménesből.

— **Mezőgazdasági munkások fegyvergyakorlata.** Az alsó-ausztriai tartománygyűlés elfogadta azt a sürgős indítványát, amely szerint a kormány sürgősen felszólítandó, hogy a kisgazdák fiait és mezőgazdasági munkásokat azoknak szabadságolási kérvényeikre az aratás ideje alatt szabadságolja. Azután a községi közvetítő hivatalokra vonatkozó törvényjavaslatot és végül egy határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felszólítják a kormányt, hogy a Morva szabályozását állami pénzen haldéktalanul megkezdjék.

— **A császár elleni merényletterv.** Közöltük minap, hogy a péterhofi vonat egyik kocsijában öngyilkosságot követett el egy ember s hogy a vizsgálat adatai szerint az öngyilkos minden valószínűség szerint a császár meggyilkolásával volt megbizva. Most erre vonatkozóan ezeket jelentik: Június 8-án este a Peterhofba induló vonat egy félreeső helyéről lövéseket hallottak. Amint az utasok oda siettek, vérében fetrengve találtak egy embert, aki két golyót röpített fejébe és egyet a mellébe *Naplójából*, amelyből több előbbi tartózkodási helyéről szóló lap volt kiszakítva, megállapították, hogy neve *Kreisman* és hogy tuckumi (Estland) származású. Nagyobb pénzszeget találtak nála és biztosra veszik, hogy merénylet elkövetése céljából indult Peterhofba. A rendőrség a vonat összes gyanus utasait letartóztatta.

— **Tűzoltó-tisztek kitüntetése.** A király *Janicsék Andor* és *Breuer Szilárd* budapesti tűzoltó-tiszteknek, a tűzoltás körül szerzett érdemeik elismerésül a koronás arany-éremkiszárat adományozta.

— **Síremléket Szépfaludy Ö. Ferencnek.** Szépfaludy Örlösy Ferenc neve közönségünk előtt egyike a legjobb hangzásúaknak. Olvasóink különösen ismerik írói érdemeit, de műveiben gyönyört talál minden irodalomszerető magyar ember. Elbeszélései, melynek tárgyát a társas életből merítette, alakjainak igaz jellemzése, irányának eleven-sége csak előmozdította az ő nagy népszerűségét. Máramaroszigeten, a „Szilágyi István“-Kör nevében Dobay Sándor elnök és dr. Gergely György főtitkár gyűjtőívet bocsátottak ki, hogy Szépfaludy Ö. Ferenc síremléket kapjon. A magyar közönség önmagát becsüli meg egyik kedves írója emlékének megbecsülésével.

— **Szélahamos pap.** Nem mindennapi fogást csinált ma a budapesti államrendőrség, amelylyel egy nagy stílusú induló kalandos pályának vetette végét. A rendőrség ma délelőtti letartóztatta Angyal Béla negyvenéves katolikus papot, aki különféle szélahamosságokat követett el. Angyal öt esztendővel ezelőtt a pestmegyei Miske községben volt káplán. Ott viszonyt kezdett egy leánnyal, ezt föltesse hatósága megtudta s a káplánt Ipolynyékre helyezték át. Angyal azonban Ipolynyéken sem becsülte meg magát, a viszonyt folytatta, úgy, hogy ismét egy kisebb tolnamegyei községbe küldték káplánnak. Ekkor elhatározta, hogy megszökik. Február 21-én Budapesten, a Ráczfürdő szállodájában találkozott a leánnyal s itt egy ideig együtt is laktak. Angyal a kis község keresztény fogyasztási szövetkezetének összes vagyonát, 720 K. elcsikkasztotta s míg ebből a pénzből tartott, jól éltek. A budaiaknak azonban feltűnt, hogy a papot folyton együtt látják a leánnyal. Ezért Angyal kedvesének a pesti oldalon bérelt lakást s hogy költségeit fedezni tudja, szélahamosságra vetemedett. Miskén ismerte Serlózó András jómodu gazdát. Ennek a birtokára hamisított meghatalmazással 3000 korona kölcsönt akart felvenni, de a szélahamosságra rájöttek s Angyalt tegnap két detektív a főkapitányságra kísérte, ahol ma délután le is tartóztatták. Angyal azonban nemcsak ezt a szélahamosságot követte el. Avar László és Bruck Pál egyháztéri vendéglős, továbbá Szabó Sándor fűszeres és egy csomó szállodás is tett ellene csalás miatt feljelentést. A szélahamos pap, hogy pénzhez jusson, váltóhamisításra vetemedett, két ipolynyéki lakos és Tóth Mihály házfelügyelő nevét ráhamisította egy váltóra s a pénzt egy budapesti bank ki is fizette neki. A csaló pap ellen az eljárás megindították s a rendőrség kutat egyéb szélahamosságai után.

— **Meghalt a színházban.** Londonból jelentik, hogy Ellis Artur tábornok, a lordkamarási hivatal vezetője tegnap este meghalt a Covent Garden színházban a diszeldadás alatt, amelyet a dán királyi pár tiszteletére rendeztek. Ellis tábornok egész délután a színházban dolgozott s nem panaszkodott rosszullet miatt. A tábornok az előadás előtt feleségével a földszinten foglalt helyet s kevéssel az angol és a dán királyi pár megérkezése előtt eszméletlenül rogzott össze. Barátai a színház irodájába vitték, ahol néhány perc múlva meghalt. A királyt, akit csak az előadás után értesítettek az esetről, nagyon megrendítette Ellis tábornok halála.

— **Nyugdíjas tanítók érdeke.** Az ország nyugdíjas tanítóinak és azok özvegyeinek érdekében a következő felhívást kaptuk: A székesfővárosban lakó nyugdíjas tanítók és tanítók özvegyei ma tartott népes értekezleten egyhangúlag elhatározták, hogy a már eddig is tömegesen beérkezett hozzájárulási nyilatkozatok alapján a hazai nyugdíjas tanítók és tanítók özvegyei nevében nyugdíjpótlék iránti kérvénnyel fognak Magyarország közoktatásügyi minisztere elé járulni abban a reményben, hogy a tanítók iránt tanúsított jóakarát nem fogja megvonni tőlük sem. Midőn ezt az értekezlet megbízásából ez uton közlöm, kérem egyszersmind az érdekelteket, sziveskedjenek a siker biztosítása érdekében a következő adatokat: lakóhely, életkor, az élvezett nyugdíjösszeg nagysága, alanti címre (VII., Rózsa-utca 37.) sürgősen megküldeni. Ezekkel a tényekkel fogjuk megvilágítani azt a szomorú, elviselhetetlen helyzetet, melyben a nemzet legönzeflenebb napszamosai színlődnek. Azok, akik áldott emlékü, halhatatlan nagy írónk, Jókai Mór szerint, Magyarország másodszori meghódításának nagy és nehéz munkájából derekasan kivették a maguk részét, aggkorukbankoplalnak! Ezt a nyomort némileg enyhíteni kell! Az értekezlet megbízásából: Borsodi Mihály, az értekezlet elnöke.

— **Munkástüntetések.** Ma este a kőművesmunkások szakosztályának főszozlata miatt több helyen voltak munkástüntetések. A Német-utca 22. száma alatt lévő építőmesterek ipartestülete előtt, kilencz óra tájban 2—300 munkásember verődött össze, akik kövel dobálták meg az építéletet. A rendőrség főszozlatta a tömeget és három tüntetőt előállított. Ugyancsak tüntetés volt kilencz óra után a főszozlattal kőművesmunkás, szakosztály Csenger-utcai épülete előtt, ahol mintegy száz ember követelte a házimestertől a szakosztály visszatartott butorainak kiadását. A rendőrség ott is főszozlatta a tömeget, amely azonban a Népszava előtt ismét összeverődött s csak a rendőrség elől vonult el.

— **Kitüntetett rendőr.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Hegedűs III. József rendőrt több emberélet megmentéséért az ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

— **Főszozlattól nyomdászgyűlés.** A Franklin-társulat nyomdászgyűlése ma este a József-utca 9. szám alatt lévő vendéglő kerthelyiségében gyűlést akart tartani, amit azonban a rendőrségen nem jelentettek be. 300—350 ember jelent meg az értekezleten, amelyet a rendőrség határozathozatal előtt főszozlattal. Értesülésünk szerint azonban ez az összejövetel nem volt értekezlet jellegű, hanem csak egy magántermészetű és üzleti kérdéseket érintő megbeszélés, amelyet bejelenteni nem is kell.

— **Embortelen tiszt.** A zágrábi honvédkerületi parancsnoksághoz Verőczeből feljelentés érkezett, amelyet több verőczei polgár aláírt és amelylyel megvádolják a 10. honvédhuszárezred 8. hadosztályának egyik tisztjét, hogy rosszul bánik a legénységgel. Ennek következtében a honvédkerületi parancsnokság Gavranics őrnagy-hadbíró előzetes vizsgálata Verőczebe küldötte, aki onnan már vissza is tért és konkrét javaslatokat terjesztett a kerületi parancsnokság elé, amelyeket azonban még egyelőre nem ismernek.

— **Öngyilkosság a telefonközpontban.** Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt a telefonközpontban ma délután két órakor. Az életunt Lingsch László telefon-elelő, a telefonközpontnak egyik tisztviselője, akit szorgalmáért és kötelességének pontos teljesítéséért főlebbvalói is szerettek és megbecsülték. Lingsch László ma a rendes időben jelent meg hivatalában s jókedvvel fogott munkához, úgy hogy senki sem sejlhetett sötét elhatározását. Pedig a körülményekből úgy látszik, hogy előre tervezte az öngyilkosságot, mert tettének végrehajtására olyan időt választott, amikor kevés ember van a hivatalban. Délután két órakor, tehát a hivatalnokok távozásának idején bement Klimes Ottónak, a telefonközpont főnökének negyedik emeleten lévő szobájába s az íróasztalról elvette a hegyes papírvágó-kést. A késsel egy mellékhelyiségbe vonult s ott hasba szurta magát. Ugy látszik azonban, hogy a szúrás nem sikerült, mert a szerencsétlen ember vérző sebével előjött rejtékéből s a néptelen lépcsőn levászorgott a harmadik emeletre. A fájdalmat ott már nem bírta tovább s a korlátot át a földszintre vetette magát. A nagy zuhanásra a telefonközpont egész személyzete összefutott. A kétségbeesett ember néhány perc múlva visszanyerte öntudatát, s csak arról panaszkodott, hogy a dereka fáj. Nemaokára megérkeztek a mentők, akik sebeit bekötötték és a Rökus-kórházba szállították. Lingsch László harminckét éves legényember, aki négy-öt éve van a telefon szolgálatában. Azelőtt postatiszt volt. Új állásában igen megbízható és ügyes embernek bizonyult és hamarosan elnökre léptették elő. Két hét múlva tartotta volna esküvőjét ugyancsak a telefonközpontban alkalmazott egyik telefonos-kisasszonnyal, akiről ma egy névtelen levélben kompromittáló híreket kapott. A tulérékeny embert a névtelen rágalmazás annyira megrendítette, hogy a hírek miatt öngyilkossá lett.

— **Családi tragédia.** Berlinben dr. Schäfer ismert és keresett nőorvos tudvalevőleg nemrég öngyilkossággal veletlén végte életének. Felesége kétségbeesésben két fiával, az egyik 10, a másik 12 éves, bezárkózott hálószobájába, kinyitotta a gázcsoport és el akarta magát pusztítani gyermekeivel együtt. Idejében észrevették és megakadályozták az öngyilkosságot. A szerencsétlen asszonyon azután kitört az örültség és kényszerűbőnyben tébolydába vitték.

— **Garibaldi születésnapja nemzeti ünnep.** Az olasz szenátus elfogadott egy indítványt, mely szerint 1907. július 4-ét, mint Garibaldi születésének századik évfordulóját, nemzeti ünnepnek jelentik ki. A határozatot élénk tetszéssel fogadták.

— **A spanyol király merénylői.** Az Espana Nueva jelentése szerint a madridi bíróság a merénylet ügyéből kifolyólag Nakenst, Matat és Ibbarrát az államügyész javaslatára kilencz évi börtönrre ítélte, Ferrert pedig a többi vádlottal egyetemben felmentette.

— **A rendőrség magyaros ruhát kap.** Boda Dezső főkapitány régen tervezte a rendőrség egyenruházatának megváltoztatását. Stilszerű, magyaros viseletet akar adni az államrendőrségnek. Tervét most részben megvalósítja, de egyelőre csak a legénység sisakját cserélik ki ujjal. Ma délelőtti egy órakor a főkapitány a sajtó képviselőit a hivatalába kérte, ahol hat díszbe öltözött rendőrön mutatták meg az új sisakot. Kétféle minta van. Az egyik tiszta Árpád-korabeli nyolczlélű fekete sisak, elől egyenes szemvédővel, hátul mély nyakvédővel. A másik fajta sisakot a főkapitány már kisebb modernebb alakúra formáltatta azzal, hogy a szemvédő nem egyenes, hanem a szemre hajlik, a nyakvédő pedig valamivel rövidebb, mint a másik sisaknál, hogy a télen a legénység vastag prémgallérja a sisakot ne zavarja. Az új sisakkal egyelőre csak három őrszobában, a tisztviselőtelepi, a zuglói és a külső soroksári-úti őrszoba legénységével tesznek kísérletet s fél év múlva döntenek végképen. Ugyanakkor fognak határozni a legénység új egyenruhájában is, amely szintén régi magyar stílusú lesz. A sisak mintáját Nemes Bertalan festő készítette s az új ruhát is ő tervezi.

— **Véget ért sztrájk.** A szoba- és ablaktisztítók sztrájkja, amely egy héttig tartott, ma a munkások győzelmével véget ért.

— **Kardos Jakab és a szocialista párt.** A szocialdemokrata párt volt pénztárosa, Kardos Jakab, egy mai estilapban megkezdte megígért teleplezéseit, hogy a párt vezetőségének kellemetlenkedjék. Teleplezéseiben megvádolja Bokányit, hogy az építőmesterek ipartestületénél visszaéléseket követett el a pénzkezelésben. Megvádolja őt azzal is, hogy az építő munkások szakszervezetének 3000 koronáért csonka és értéktelen könyveket vásárolt. Megvádolja továbbá Gyémánt Bertalant, a Népszava volt hirdetés-bérlőjét, hogy a lapot megkárosította.

Ezekkel a vádakkal szemben pedig Horovitz Jenő párttitkár és Weltner Jakab egyenesen a szemébe vágják Kardosnak, hogy lopott és köszönje meg, ha be nem zárják. Bokányi Dezső szintén nyilatkozik és nyilatkozatában azt mondja, hogy tisztességének védelméért a pártra bizza.

— **A bádogosmunkások kizárása.** A bádogosmunkások ma arról értesültek, hogy a mesterek be akarják vezetni a bárcza-rendszert. A bádogosmunkások már régebben kimondták, hogy a bárcza-rendszert semmi esetre sem fogadják el, hanem készek ellene minden eszközzel harcolni. A munkások most is ezen az állásponton vannak s készen állanak a harcra. A mesterek viszont erőszakolni akarják a bárcza-rendszert s a munkások értesülése szerint már szombaton értesíteni fogják erről a munkásságot azon kijelentéssel, hogy ellenkezésük esetén az összes munkásokat kizárják. Tehát minden valószínűség szerint hétfőn már az összes bádogosmunkásokat kizárják s minden műhelyben szüntelenül fog a munka.

— **Siketnéma és vak nők foglalkoztatása.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter azzal a kiválóan humánus eszmevel foglalkozik: nem lehetne-e az annyi ágazattal bíró posta-, táviró- és telefonszolgálat keretében esetleg oly munkakört találni, amely kenyérkeresethez juttatná a természetből amugy is érzékenyen sújtott siketnéma és vak nőket. E szép és nemes eszme megvalósítása érdekében a miniszter Szalay Péter államtitkár elnöklésével legközelebb szakitanácskozást fog egybe-hívni, hogy megállapíthatók legyenek azok a munkakörök, amelyekben a siketnémaikat és vakokat, megfelelő kiképzés után, a posta-, táviró- és telefon-intézetnél esetleg sikerrel lehetne alkalmazni.

— **A pervesztés véres hosznja.** A dévai esküdt-szék ma tárgyalta Pagureán Gábor gyilkossági bűnpörét, aki Algyógyon Sztójka Sándort december 29-én fejszecsapással megölte. Vítas birtokból kifolyólag perben állottak egymással, melyet a megölt Sztójka nyert meg. Padureán, mikor neki az ítéletet kézbesítették, hogy perét elvesztette, fejszét véve kezébe, felkereste ellentelét és legyilkolta. Az esküdt-szék szándékos emberölésben bűnösnek mondotta ki, melynek alapján a törvényszék 7 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Halálozások. *Fleischl* Sándor dán konzul nejem szül. *Reisz* Vilmának hült tetemét az új izr. temető halottas csarnokában helyezték ravatáira és koszorúkkal egészen elborították. A nagyműveltségű, közbecsülésben részesült urnó halála alkalmából az igaz, őszinte részvét nagy mérvben nyilvánult meg a végítészességen. *A Reisz*, budai *Goldberger*, *Fleischl*, lovag *Lederer*, *Stricker* és *Beer* családok tagjain kívül számosan voltak jelen, hogy kegyeletük adóját lerójják, u. m. *Lánczy* Leó főrendiházi tag, báró *Csetei Herceg Péter*, báró *madarasi Beck Nándor*, *Sándor Pál* országgyűlési képviselő, *Altschul* Arthur svéd konzul, *Csányi* Agost, *Hoffmann* Sámuel, *Hoffmann* Vilmos, *Wolfner* József, *Bloch* Leó műépítész, *Friedmann* Lipót, dr. *Schiller* Henrik szerkesztő; az izr. hitközség és szentegylet előjárói közül többen, az izr. nőegylet és leányarvaház hölgyelőjáró tagjai, dr. *Kovács* József, dr. *Weiszburg* Gyula vezértitkár, *Bergl* Adolf, *Blücher* József a hitközség jótékonyági osztályának titkára, a *Fleischl* Samu és *Sándor* czég és a dán konzulátusi hivatali tisztviselői testületileg, az izr. leány- és fiúarvaház és izr. kézművesület nővérdékei, jótékonyági és emberbaráti egyesületek tagjai és még számosan voltak. A gyászénekeket a templomi kar és *Lazarus* Adolf tanár, főként énekelte. Imát és megható búcsuztatót dr. *Weisz* Mór rabbi mondott.

Kacsvinszky József, a Magyar Földhitelintézet hivatalnok, június 10-én meghalt hosszas szenvedés után 33 éves korában Mátyásföldön. Ma délután kísérték hivatalnoktársainak és jó barátainak nagy részvétele mellett a Kerepesi-úti temető halottas házából örök nyugalomra.

Véri Károlyt törvényhatósági bizottsági tagot, a Saskör egyik tevékeny tagját és volt különlegességi nagytözsdeest, ki egy szunyogcsípés következtében beállott vérmérgezés miatt halt meg, ma délután temették el nagy részvét mellett a Kerepesi-úti temető halottas házából. Számos törvényhatósági tag, a Sas-kör tagjai voltak jelen a végítészességen.

Khuen-Belasi Johanna, született *Eltz* grófnő, csillagkeresztes hölgy, gróf *Khuen-Belasi* Henrik neje és gróf *Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök sógornője ma 47 éves korában a szlavoniai Mustári kastélyban meghalt.

Menesdorfer Károly, Gölnicz város volt polgármestere és Thurzófüred tulajdonosa 61 éves korában Gölniczen meghalt.

Ehrenbergi Peller László székesfővárosi anyakönyvvezető-helyettes harminczkét éves korában hosszas szenvedés után meghalt Budapesten.

Szendey Rikárd, a Dunagőzhajózási Társaság nyugalmazott főfelügyelője, június 11-én életének 70-ik évében Vácson, Papvölgyön elhunyt. Temetése június hó 13-án, csütörtökön, délután 4 órakor lesz.

Léczfalvi Gyárfás Károly főszolgabíró, az Emke alapító tagja, június 10-én 65-ik évében meghalt Hosszszuaszon.

Welle Sándor nyug. honvédezedes június 10-én 65-ik évében elhunyt Désen.

John Morgan alabani szenátor meghalt.

Tüntetés a választói jogért. A szegedi munkások nagy tüntetést rendeztek az általános választói jogért. Mintegy ötezer munkás vonult végig este nyolcz óra tájban a város főbb utcáin s utközben munkásdalokat énekelve tüntettek az általános választói jog mellett. A rendőrség távolról kísérte a tüntetők menetét s nem zavarta őket s ezért a tüntetés kilencz óra tájban teljes rendben, minden zavar nélkül ért véget.

Öngyilkosok. Hajdu-Böszörményben ma egyidőben három öngyilkossági kísérlet történt. *Mezei* Margit 17 éves leány marólugot ivott, súlyos állapotban vitték a kórházba. *Bácsi* Imre 22 éves legény a szőlőben felakasztotta magát és meghalt és *Félegyházi* Sándor 51 éves talyigás szintén felakasztotta magát és szintén meghalt.

Elfogott sikkasztó. Megirtuk, hogy a *Fodor* és *Gál* vasáru-czég kárára *Uxa* Károly napidíjas 2000 koronát sikkasztott. A sikkasztó Grácban, Bécsben járt, majd visszajött Budapestre s tegnap a detektívek az Üröm-utczában elfogták. *Uxa* a sikkasztott pénz felét már előbb visszaküldte s így mindössze ötven koronát találtak nála. Letartóztatták.

Posta- és távirat-tisztviselők mulatsága. A budapesti posta- és távirat-tisztviselők ének- és zeneegyesülete e hó 15-én, szombaton tartja szokásos nyári mulatságát a mátyásföldi parkvendéglőben. Ejjeli közlekedésről gondoskodtak.

Gyermekok halála. Nagy szerencsétlenség történt tegnap *Dobi* Bálint makói földműves házában. *Dobi* a tanyán dolgozott feleségével, míg gyermekei, a hároméves *Erzsi* és az egy éves *Rozál* a kertben játszadoztak, ahol egy bokorban nadragulyát találtak. Mindkét gyermek evett a mérges növényből, úgyhogy mikor szüleik hazajöttek, nagy kinok között találták őket. Orvost hívtak, de már nem lehetett a kicsinyeket megmenteni, hamarosan meghaltak. A szülők ellen megindították a vizsgálatot.

Szökött katonák. Filippopolyi jelentések szerint a dezertált bolgár katonák többségét a rendőrség elfogta. Valószínűleg csak kevesen lépték át a határt. Az elfogott katonákat hadbíróság elé állították. Legnagyobb részük az vallotta, hogy *Sztojkov* százados rábeszélésére szöktek meg. A századost szintén hadbíróság elé állították.

Oross rablók. Pétervárt öt revolverrel fel-fegyverzett rabló ma délelőtt a pétervári negyedben benyomult egy bankba. A rablók 5000 rubelt raboltak. Menekülés közben lelőttek egy kertületi felvigyázót és egy másik személyt és megsebesítettek egy rendőrt és négy üldözésükben résztvevő másik embert. A rablók egyike, amidőn látta, hogy nem képes elmenekülni, öngyilkosságot követett el.

Megölte anyosát. Klopotiván *Floreszk* Pál gazda régebbi idő óta feszült viszonyban állott anyosával, özv. *Julis* Jánosnéval. Az anyós ma ismét megjelent veje házában s pörölni kezdett. Az elkeseredett ember erre a sarokból egy kapát ragdolt fel és oly erővel sújtotta föbe anyosát, hogy az szétroncsolt agygyal holtan rogyott a földre. *Floreszket* a csendőrség elfogta.

A ráthi vasút. Berben a rendek tanácsa a ráthi vasút kiépítésére 5 millió frankot szavazott meg.

Megostromolt fogház. Karbinban a kaukáziaikból és tunguzokból álló banda ma a pogre micznajai fogházat ostrom alá vette. Egy rendőrmester és egy rendőr megsebesült, két rendőr elesett. A banda azután körülbelül egy félóraig tüzelt a rendőrlaktanyára.

A könnyelműség áldozata. *Kreisler* Frigyes, az eiső erdélyi aranybánya pénztárnoka *Boicza* székhelyen agyonlőtte magát. Ajtárára krétával ezt írta: „Itt nyugszik a könnyelműség áldozata.“ Az öngyilkosság közelebbi oka eddig ismeretlen. A társulati pénztárt állítólag rendben találták.

Kivégzett fegyenczek. Nyolcz zendülés miatt halálra ítélt volt rigai fegyenczet, kiknek ügyében interpellációt nyújtottak be, ma kivégeztek.

Hamis váltó. *Schönfeld* Albert derecskei kereskedő számos, összesen 18,000 korona értékű hamis váltót helyezett el a debreczeni bankokban. A váltókat derecskei vagyonos emberek nevére hamisította, azután pedig megszökött. Tegnap Passauban elfogták, a kiadási eljárás folyamatban van.

A katonaság áldozata. *Barna* István aradi 12. közös huszárezredbeli közlegényt lova fejbe rugta s azután a kengyelbe akadt lábánál fogva, perczekig a földön hurcolta. A legény koponyája szétroncsolódott, azonnal meghalt.

Rejtélyes gyilkosság. *Stenungsun* közelében *Larson* bérlőt, nejét, leányát és unokáit meggyilkolta találták. A szomszédos major egyik szolgáját gyanúsítják a tett elkövetésével.

Földomlás. Sziklás községben egy kőbányában több munkás dolgozott. Földomlás következtében *Jonkics* György és *Oskics* Péter munkásokat a földtömeg eltemette. *Oskics* Pétert sikerült élve kimenteni, *Jonkicsot* azonban a föld agyonnyomta.

Elégott gyermek. *Cihoj* Mária kunszöllősi lakos 3 éves kis leánya gyufával játszott, miközben ruhája meggyuladt és a kis leány az égési sebek következtében meghalt.

Halalos lóusztatás. *Béke* Mihály birtokos 17 éves fia az agasegyházi pusztán lovat usztatott és a vízbefuladt.

Bendőri hírek. Életunt emberek. *Weisz* Ármán negyvenéves ügynök ma délelőtt *Zsigmond*-utca 41. szám alatti lakásán mellette lötte magát. Életveszélyes sérülésével a mentők az Irgalmasok kórházába szállították. — *Sas* József 24 éves kovácssegéd ma *Hajtsár*-ut 135. szám alatti lakásán halántékon lötte magát. Mire a mentők kértek hozzá, *Sas* meghalt. Tettének okát nem tudják. — *Az első revolver.* *Grünbaum* József tizenöt éves szerelő ma délelőtt a *Ferenc* József-rakparti villamos-végállomáson egy revolvert kinnál megvételre *Filbusz* József tizenöt éves vendős vátoőrnek. *Filbusz* a revolvert a kezébe vette, babrált vele, a revolver elsült s a golyó *Filbusz* balczombjába furódott. A Rókus-kórházba vitték. — *A Dunába ugrott.* A *Margit*-hid pesti oldalánál egy 35 év körüli, a közép-osztályhoz tartozó nő a *Dunába* ugrott. Mire öngyilkossági szándékát észrevették, eltűnt a habokban. — *Zsebtolvajlás.* *Mispál* Lajosné zsebéből a Szentháromság-téren kilopták borpénztárczáját, amelyben 50 korona volt. — *Betörés.* *Tóth* Albert napszámos feltörte a *Bibor*-utca 11. számú ház udvarán álló fabödét s onnét különböző ruhaneműt s 20 korona készpénzt ellopott. Nyomozták. — *Eltűntek.* A rendőrségnek a következők eltűnését jelentették be: *Aczél* Lajos 19 éves irodai gyakornok, *Német* Ferencz 10 éves tanuló, *Gondol* József 6 éves tanuló, *Pribélt* Ferencz 15 éves tanonc, *Neumayer* Károly 32 éves lakatos és *Schneider* Kálmán 22 éves irodai alkalmazott.

Rajeczfürdő igazgatósága állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasút-állomás a fürdőtelepen.

A Duna gyöngye. A Szent Margitsziget gyógyfürdő valóban megérdemli a „Duna gyöngye“ elnevezést. Nevezetesen a gyógyfürdő, a vizgyógyintézet modern berendezése és gyógyhatása felülmúlja a legtöbb ilyenmü fürdőt. A páriát ritkító gyógyfürdő és vizgyógyintézet teljesen új és modern berendezéssel bír. Vannak ottan vasfürdők központi berendezéssel, találunk ott berendezést a nauheimi gyógymódra (Dr. Schott-rendszer), svéd gyógy-gymnastikát, forró légfürdőket, massage-t és vibráló massage-t, Bulling inhalatóriumot, Fränkel és Baumschneider-féle eljárást hátgerinczbajok ellen, hizlaló és soványító-kurát. A szállodák és összes épületek berendezése teljesen új és modern.

Kirándulás Párisba. A fővárosi VII. ker. függetlenségi társaskör által Párisba tervezett kirándulással kapcsolatosan a schweizi és olasz tavak megtekintése is programba vétetett, amely utóbbi külön kirándulást képez. Ugy ezen, valamint a párisi ultra vonatkozólag az utazás technikai rendezése, a „Magyar Utazási Vállalat r.-t.“ (IV. Eskü-ut 3. sz.) szívesen szolgál felvilágosítással.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x Bob-hashajtó a legkellemből, 10 f.
x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók *Linhart* színházi festőnél és *diszitonél* Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Fogyasztó közönség egyetlen alkalommal sincs annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatva, mint amidőn órát vagy ékszeret vásárol. Ezen czikknél a legkevesebben tudják azt megállapítani, vajjon elsőrendű tartós óraszerkezetet, vagy hibátlan kövü ékszeret kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tétovázása, amidőn innapi ajándékul avagy egyéb alkalomra órát vagy ékszerfelét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklámmal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között őszinte örömmünkre szolgál, ha ezuttal egy általánosán elismert szolid órasra terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — *Polgár* Kálmán budapesti óraművészt értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-kört 29. szám.) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli óras, aki zseboráit minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben is kiregulazza, ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére *Polgár* Kálmán „A Műtötvös“ czim alatt egy képes albumot állított össze, ami gondos, fénykép után készült metszettekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert *Polgár*-féle órák és ékszerek ezerszámra menő fényképeit. *Birjuk* *Polgár* Kálmánnak abbéli ígeretét, hogy a kiadásában megjelenő „Műtötvös“ olvasóinknak közvetlenül ő hozzá czimzendő felszólításra: ingyen és bérmentve megküldi.

Egy kis idegenforgalom.

— Jelenet. —

Igazgató. Nos *Racsek* ur, hogy állunk? Forog, vagy nem forog?

Titkár: Az idegent méltóztatik gondolni, őh kérem az idegen kitarással és rendületlenül forog. Annyira forog, hogy már teljesen bele is szédült. Kijelentette, hogy még huszonnégy óráig hajlandó forogni, de akkor azután szusz!

Igazgató: Szusz? Hogy érti ön ezt?

Titkár: Ugy kérem, hogy az idegen kijelentette, hogy most már forogjon a fene tovább, nekem már elég volt! Szóval vége, szóval szusz!

Igazgató: Hát most már mit tegyünk? Hát mi lesz már, hiszen így csödbe jutunk. Egy veszett idegen kutya sem hajlandó már Pestre jönni és forogni. Kérem *Racsek* ur, adjon tanácsot, mit tegyünk? Mit tegyünk?

Titkár: Igazán most már magam sem tudom, mi lenne jó. Nemrégiben egy hűtő és szellőztető kongresszust szerveztünk, gondoltuk júniusban ez stilszerű lesz. És mit tesz isten. A hűtő kongresszus befagyott, olyan hideg idők jártak. Akkor ugy határozotunk, hogy egy keleti notabilitást hozunk Budapestre. Kerítünk egy szerezcsen királyt vagy egy rézbőrű nagyherceget a föld alól is vagy legrosszabb esetben az állatkertből. És mit tesz isten. Mikor végre fogtunk egy szerezcsent és kiakartuk öltöztetni alkirálynak, egy kicsit kifésülni és kimosdatni, kisült, hogy a mi szerezcsentünknek csak subiczkoiva volt a pofája és egy csöppet sem keleti, ellenben a Dób-utczába való.

Igazgató: Rettenetes. Nem tudom, mihez kellene kezdeni?

Titkár: Mihez . . . mihez? Hopp! Megvan! Van egy ötletem.

Igazgató: Csak vigyázzon, mert a mosdatásnál ki fog sülni, hogy blamirozta magát.

Titkár: Nem! Nem! És ismét nem!

Igazgató: Nos!

Titkár: Rendezzünk politikai társas kirándulásokat!

Igazgató: Hogy érti ön ezt?

Titkár: Egy példával fogom illusztrálni ragyogó ötletemet. Mit szólna ön például ahoz, ha egy pár száz jogász és diák egy ismeretbővítő nagy körutazásra indulna, mondjuk azt Monor—Albertirsa—Pomáz—Soroksár és vissza és egy alkalmas helyen, utközben mondjuk a vízfogónál felakasztanák Vajda-Vojvodát in effigie!

Igazgató: Ön azt kérdezte, hogy mit szólnék ehhez az ideához?

Titkár: (telkesülten) Nos mit?

Igazgató: Az ideához nincs egy szavam se, önhöz ellenben négy szavam van: Raccsek ur ön marha! Ön egy irtózatoss nagy barom! Ez ugyan már több mint négy szó, de azért mégis önnek szól!

Titkár: De igazgató ur! . . .

Igazgató: Csönd! Elég! Tanácsokkal el vagyok látva egészen egy bizonyos izr. laskaünnepig! Sőt már tudom is mit teszek fő- és székvarosunk idegenforgalmának emelésére.

Titkár: Mit uram, mit?

Igazgató: Csinálunk egy pár érdekes reprizt, egy pár hatásos fölújítást, ugymint a színházak szokták ilyenkor. Visszahozunk Pestre egy pár idegent azok közül, akik a legrégebbi időkben jártak itt, visszahozzuk az öreg kedélyes perzsa saht, hadd forogjon még egyszer az öreg ur!

Titkár: Pardon! Ő már csak a sírjában forog, mert már meghalt!

Igazgató (telkesülten.) Sebaj! De forogni fog és idegen! Ez a fő! És most jövök ki a nagy ágyuval. Tekintettel a városligeti tavon rendezett művészmaialis rendkívüli vízi-sikerére, megismételjük a Duna-ünnepelet! Ez az egyetlen mód, így talán majd elmondhatjuk a Duna habjain ringatózva, hogy most már kint vagyunk a vízből!

Keresnek egy gavallér tisztet.

— Eltűnt huszárhadnagy. —

Budapest, június 12.

Néhány nap óta érdekes szenzációt suttognak a főváros előkelő köreiből. Turfon, kaszinók tájékán egyébről sem esik szó mostanában, csak egy bravuros, elegáns huszártiszt rejtélyes eltűnéséről. *Supp* Tivadar hadnagy a suttogva tárgyalt szenzáció hőse. Ezt a nevet pedig fővárosszerzte igen jól ismerik. A fiatal, elegáns huszárhadnagy egyideig itt szolgált Budapesten, gavallérosan élt, versenystállót tartott, szóval egyike volt az előkelő világ legismertebb gavallérjainak. Édes anyja özvegy *Supp* Ferenczné, egy ideig minden ellenetés nélkül fizette fia költséges passzióit, utóbb azonban megsokallta a dolgot és takarékosra intette a könnyelmű gavallért. Az intés azonban nem használt s a hadnagy végezetül is pénz-zavarokba jutott, mert édesanyja megtagadta adósságainak fizetését. Ekkor *Supp* Tivadart a galicziai 13-ik huszárezredhez helyezték át. Ekkor utóljára az édesanyja is kifizette még az adósságait, hogy fia katonai rangját megmentsen. Használni azonban ez a büntetésszámba menő áthelyezés sem használt, mert a könnyelmű tiszt folytatta előbbeni életmódját. Följárt igen gyakran Budapestre, itt kártyázott, a turfon spekulált, sőt istállóját is megtartotta. Édes anyja ezek után, a múlt év szeptember hónapjában végleg levette a kezét a könnyelmű fiúról és mindenéből kitagadta. Ettől kezdve igen rossz viszonyok közé került *Supp* Tivadar. Az adósságok eltemették, lovai is szerencsétlenül futottak, úgy hogy istállóját Alagon le is foglalták a hitelezők. Azóta más név alatt kötötte fogadásait a turfon, a szerencse azonban úgy látszik végleg hátat fordított neki, mert anyagi helyzete olyan bonyolultá lett, hogy ezredéből hosszabb szabadságra küldték ügyei rendezésére. *Supp* it töltötte el szabadságidejét Budapesten, ügyeit azonban valószínűleg nem rendezhette, mert a szabadságidő

lefeltevével nem jelentkezett ezredparancsnokságánál. Elmaradása folytán a Bécsben állomásozó második hadtest parancsnoksága táviratilag megkereste a budapesti térparancsnokságot, hogy *Supp* hadnagyot állítsa elő és tartóztassa le. A megkeresés értelmében a térparancsnokság ki is vezényelt *Supp* letartóztatására egy főhadnagyot, aki minden lehető helyen kutatta a hadnagyot, de se a kaszinókban, sem Alagon, sem más nyilvános helyeken nem tudta megtalálni. *Supp* Tivadar nyomtalanul eltűnt Budapestről. Legutóljára e hó 10-én látták. A Pannónia szállóban, ahol megszállni szokott, ha Budapesten tartózkodik, át is vette a leveleit, de azóta senki se tudja, hogy hová lett, még édesanyja sem, aki Albert-utca 94. sz. alatt lakik. Az özvegyet, aki csaknem egész vagyonát fiára pazarolta, rendkívül lesújtja az a bizonytalanság, amelyben rossz fia sorsa felől van. *Supp* Tivadar hadnagy édes apja, néhai *Supp* Ferencz, valamikor várkapitánya volt a budai királyi laknak.

Az eltűnt hadnagyot a katonai hatóságok nyomozzák.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 768. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 825. szám.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Folt, mely tisztit.** A Városligeti Nyári-színházban Echeagaraynak nagyszerű drámája „Folt, mely tisztit” került ma színre, a főszerepben *Feld* Irénnel. Az érdeklődés a kitűnő művész nő fellépte iránt oly nagy volt, hogy a közönség az Aréna tágas nézőterét zsúfolásig megtöltötte és *Feld* Irént már színpadrálétekor zajos ovációban részesítette. A művésznő *Matilde* szerepében gondos és minden tekintetben művészi alakítást mutatott be. Játékának természetessége, mely különösen a drámai kitéréseknél juttatta érvényre művészetét, igen nagy sikert biztosított számára, úgy, hogy a felvonások után számtalanszor hívták a lámpák elé. Mellette jól megállta helyét *Toth* J. Henriquetta szerepében. *Donna Concepcion* *Bera* Paula játszotta, kinek diszkrét művészetét már a Népszínházból ismerjük. Hozzájárultak az est sikeréhez *Gabányi*, *Krasznay* és *Bihari* is.

(*) **Nemzeti Zenede.** A fővárosi Vigadó kistermében ma délután folytatták a Nemzeti Zenede nyilvános vizsgálatait. Legelőször *Rennebaum* Ágota tanárnő felsőbb zongora-osztályai kerültek sorra. Kilenz fiatal leány igazolta újra a tanárnő kitűnő módszerét, amely már számtalan tanítványnál fényesen vált be. A mai vizsgán különösen *Weisz* Margit tűnt ki rendkívül értelmes előadásával és tiszta, szolid technikájával. Bach preludejét és fugáját, valamint Liszt Des-dúr balladáját oly stílusosan és oly érett felfogással játszotta, hogy nyilvános hangversenyben is bátran fölléphetne vele. *Gara* Blanka nagy, de még ki nem forrott tehetségét ismerjük már az intézet hangversenyéből. Ma is nagy bravúrral játszotta a fiatal hölgy Chopin fantáziáját és Liszt egyik rapszódiaját. *Turchányi* Olga és *Pessi* Margit szintén dicséretet érdemel szép játékáért. Mind a négyen becsületére válnak tanárnőjüknek és az intézetnek. A zongorások után a gordonkások következtek. *Bürger* Zsigmond tanár nyolcz növendéke közül *Mesztényi* Nándor és *Erdélyi* Sándor adta a legtöbb tehetségnek és leg-alaposabb készségnek bizonyítékát. Utóljára maradtak *Balogh* Mária énektanárnő tanítványai, akik közül különösen *Kremiczky* Berta, *Posszert* Emma, *Issekutz* Antónia és *Baló* Irén csinos hangja és kedves éneke tett mindenkire nagyon kecvző benyomást.

(*) **Színházak a knitustárcaiban.** *Bezerédi* államtitkár a színházak a kultusztárca hatáskörébe való átadása ügyében Kolozsvárra érkezett. A leltározást megkezdették.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap csütörtökön a *Miss Hobbs* című angol vígjáték kerül színre a Nemzeti Színházban. A czímszerepben vendégképen lép fel *György* Ilona. A többi szerepet ez alkalommal is *Rákosi* Szidi, *D. Ligeti* Juliska, *Váradi* Aranka, *Császár*, *Dezső* és *Rózsa-hegyi* fogja játszani. Péntekre a *Fátum*, *Zsiros* István nagyszerű színműve van kitűzve, szombatra pedig gróf *Vojnovics* Iván „*Őszi vihar*” című horvát drámájának lesz a bemutató-előadása. Az újdonság főszerepeit *Jászai* Mari, *Török* Irma, *Gál*, *Bartos*, *Beregi*, *Bónis* és *Hetényi* játszzák.

(*) **Mozgófényképek.** A Vigszínházban pénteken adják új betanulással először *Blumenthal* és *Kadelburg* mulatságos vígjátékát, a *Mozgófényképek*. A reprizre, amelyben több új szereplő vesz részt, nagy gonddal készülnek. Ma próbálták ki az új mozgófényképeket, amelyek a vígjáték első felvonásának végén szerepelnek.

(*) **Lehár Ferencz köszönete.** A *vig özvegy* londoni bemutatója alkalmából a *Magyar Színház* és művészszemélyzete üdvözlő táviratot küldött *Lehár* Ferencznek, a kitűnő magyar komponistának. Az üdvözlésre *Lehár* Ferencz ma Osztiendéből a következő távirattal válaszolt: Ezerszer köszönöm. Óriási siker volt hála istennek. Üdvözlő benneteket régi barátok *Lehár* Ferencz. A nagy sikert az angol lapoknak a bemutatóról közölt tudósításai is igazolják. A *Magyar Színház*-ban holnap, csütörtökön, *Küry* Klára betegsége folytán *Z. Bará* Gabi lép föl mint vendég *Glavari* Hanna szerepében.

(*) **Mahler Gusztáv Amerikában.** Bécsből jelentik, hogy *Mahler* Gusztáv, a bécsi udvari opera távozó igazgatója szeptembertől kezdve öt hónapra a *Conried* igazgatása alatt álló new-yorki „*Metro-politán Operá*”-hoz szerződött karmesteri minőségben. A szerződés azonban csak akkor lép érvénybe, ha a bécsi udv. opera új igazgatója addig átveszi hivatalát.

(*) **A „Mikádó” sorsa.** *Sullivan* remek művének, a *Mikádó*nak előadását tudvalevőleg Londonban betiltották azzal az indoklással, hogy a darabban számos részlet van, mely sértő az Angliával barátságban levő japán császárra. A darab sorsában most úgy látszik fordulat áll be, mert *Gladstone* igazságügyminiszter egy színházi küldöttségnek kijelentette, hogy a lordkancellár föl fogja kérni a *Mikádó* előadásai befőtásának visszavonására, úgy hogy a *Mikádó*ra vonatkozó bántó jelenetek kihagyásával és más czímen elő lehet majd adni.

(*) **Tanítvány-hangverseny.** *Forster* Stefánia okl. zongoratanárnő, *Vajdady* Géza hegedűs és özv. *Vécsey* Gézáné énektanárnő e hó 15-én, szombaton, d. e. 10 órakor a fővárosi vigadó kistermében tanítványaikkal vizsgálati hangversenyt rendeznek.

(*) **Czimlap-pályázat.** *Fraknói* Vilmos püspök adományából a nemskóra meginduló „*Muzeumi és Könyvtári Értesítő*” című folyóirat szerkesztősége háromszáz koronás pályadíjat tűzött ki a folyóirat czimlapjának művészi megtervezésére. A pályázaton, amely július hó 31-én, déli 12 órakor jár le, csak magyar állampolgárok vehetnek részt. A művészi, ötletes és eredeti terv teljesen kidolgozott rajzának 18 czm. szélesnek és 27 czm. magasnak kell lennie. A díszítés motívumait a könyvtárak és muzeumok eszmeköréből tetszése szerint választhatja a tervező. A névvel, vagy jellegével ellátott munkákat a lap szerkesztőségébe (M. Nemzeti Múzeum) kell küldeni. A pályadíjak felett öttagu juri fog dönteni.

(*) **A római nagy művészeti díjak.** Az Országos Képzőművészeti Tanács pályázatot hirdet a *Fraknói* Vilmos püspök által alapított római nagy művészeti díjakra. A díjak közül kettő 3000—3000 koronával, műteremmel és lakással van egybekötve és két festőművésznek adható. A harmadik 4000 koronás ösztöndíjat szobrász kaphatja meg. Pályázhat minden magyar honosságu festőművész és szobrász, életének 25-ik évétől kezdve. Az ösztöndíjakat 1907. október elsejétől 1908. szeptember 30-ig terjedő egy évre adományozzák. A festőművész nyertesek közül az elsőnek öt falfestményt kell elkészítenie a budai oszlop-utczában építendő *Rákóczy*-kollégium temploma számára. A falfestmények közül négynek a tárgya a *Mária*-kultusból merítendő, az ötödiknek a tárgya pedig *Rákóczy* Ferencz ájtatoskodása. A kartonokat a művésznek Rómában kell megfestenie. A másik festőművésznek egy kompozíciót kell festenie, melynek tárgya: „A költő *Zrínyi* látogatása *Tassónál* római kertjében a *Faniculuson*.” A két festőművész e munkák kivételért külön tiszteletdíjban részesül. A szobrászati ösztöndíjas feladata *Pázmány* Péter síremlékének elkészítése és felállítás a *pozsonyi* káptalani székesegyház szentélyében falhoz támaszkodó megoldásban. A művész a mű kivételért az ösztöndíjon felül 20 ezer korona tiszteletdíjban részesül. A pályázati folyamodásokat 1907. október 31-ig kell benyújtani az Országos Képzőművészeti Tanács irodájába (Budapest, V., *Báthory*-utca 12. sz.), ahol a részletes föltételek is megtudhatók.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 825. szám.

FŐVÁROS.

(Az új vásárpénztár. Ez év végén lejár a vásárpénztár szerződése s új vásárpénztárt kívánnak létesíteni, amelynek érdekében ma Melly Béla tanácsos elnöklésével nagyszabású értekezlet volt a városházán. Többek szerint a fővárosnak kellene megteremteni az új vásárpénztárt részvénytársasági alapon, az érdekelt szaktestületek bevonásával. Ez négy millió koronába kerülne s abból felét adja a főváros. Mások szerint — s ez a helyesebb — az érdekelték létesítsék az új intézményt szövetkezeti alapon s a főváros csak felügyeleti jogot gyakoroljon s ne kockáztasson milliókat, amik különben úgy vannak, mint Kálmán király boszorkányai.)

Az értekezletéről tudósításunk ez:

Az értekezleten résztvettek a kereskedelemügyi és földmívelésügyi minisztérium képviselői, továbbá: a főváros közigazdasági és közlekedési bizottságának a tagjai, az OMGE.; a mézárások és hentesek ipartestületei és szövetkezetei; a kisiparosok országos szövetkezete; a marha- és sertés-kereskedők és bizományosok; a közvágóhidak igazgatósága; az élelmiszer szállító r. t.; a kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok; a kőbányai sertéshizláló r. t.; a szalámigyárosok testülete.

Az ülés megnyitása után az elnök előadta, hogy a mai értekezlet célja az volt, hogy megállapítsák, miként lehetne egy új vásárpénztári részvénytársaságot, a főváros és az érdekelt bevonásával megalakítani oly módon, hogy ebben a többséget a főváros biztosítsa magának, amennyiben a legnagyobb hozzájárulás az övé lesz. Egyik főcél az is, hogy ez a részvénytársaság minden irányban képes legyen a tevékenységre. Felkéri tehát a jelenlevőket, hogy szóljanak a tárgyhöz.

Lukács János, a hentesipartestület alelnöke, előadta, hogy a hentes-iparosok egyáltalában elnevezik, hogy a vásárpénztári intézmény a hentesüzlethez is kiterjesztessék, ha azonban ez mégis megtörténne, akkor az elnök részéről ismertett módot kívánják a megalakításra.

Rubinek Gyula, az O. M. G. E. részéről, azt a kérdést intézi az elnökhöz, hogy a megalakításához szükséges tőke befizetésében milyen lesz az arány az egyes testületek részére.

Az elnök erre előadta, hogy a befektetésre szánt tőke 4 millió korona, amelyből — az eddigi terv szerint — a főváros 55 százalékkal venne részt; a többit az érdekelt testületek vállalják, úgy azonban, hogy a földmívelésügyi minisztériumot szintén felkéri, hogy nagyobb összeggel vegyen részt.

Rubinek Gyula kijelenti, hogy az O. M. G. E. a legmegelőzhetőbbé pártolja az ilyen alakulást, hajlandó az O. M. G. E. bizonyos összeget is jegyezni, azonban ennek a megtörténtét akkorra hagyja, ha a földmívelésügyi miniszternek jóváhagyó leírata a fővároshoz megérkezik. Kulba Lajos, a kőbányai sertéshizláló r.-t. részéről szintén a hozzájárulását jelenti ki. Dr. Eröss Samu, a mézárások és hentesipartestületek jogi képviselője azt kéri, hogy az igazgatásban a többség a kommerciális testületeknek biztosítsák. Ajánlja különben, hogy kiadjanak ki szűkebbkörű bizottságot, a szervezet részleteinek a megállapítására. Reisz Dávid, zajos ellentmondások között ellenzi, hogy szakcsoportok alakítsák meg az új vállalatot, amely így átmenet nélkül tönkretenné a kisembereket.

Vázsonyi Vilmos szerint ez az érvelés nem állhat meg, mert eszerint a bajok akkor is bekövetkezhetnek, ha a főváros új árlejárást hirdet és nem a mostani, hanem más vállalkozó bank-csoport veszi át a vállalatot. Elismeri, hogy az átmenetnek vannak nehézségei; azonban remélhető, hogy az új alakulás javítani fogja a helyzetet, annál is inkább, mert a főváros veszi a kezébe a vezetést. Minthogy a főváros birtokában lesz a részvények többsége, egyik érdekeltég a másik rovására nem érvényesülhet. Különben a részvénytársaság épp oly szabadon fog mozogni, mint más ilyen intézmény. Az új részvénytársaság a megfelelő szakértőket is meg fogja találni, és egyáltalában nem tervezik azt, hogy oda fővárosi tisztviselőket állítsanak; ellenkezőleg: az intézményt a legnagyobb szakértőséggel akarják vezetni.

Kobeltausch I. a magyar mézárások társulatának a tagjai részéről kijelenti, hogy ezeknek nincs ellenére, ha ilyen szellemen alakítják meg az intézményt. Fritz János, a mézárások-ipartestület elöljárósági tagja előnyösebbnek tartja a részvénytársasági alakulást. Perczel Ferencz, a Magyar Gazdák Szövetkezetének tagja helyesnek tartja, hogy a magyar állattenyésztők és általában gazdák képviselve legyenek az intézményben, hogy így az összes érdekek kielégítést találjanak.

Az elnök örömmel látja, hogy az értekezlet tagjainak legnagyobb része helyesli a fölvetett eszmét. Azt is örömmel állapítja meg, hogy a főváros hatóságának eme lépése mellett a legszebb bizalom nyilatkozott meg, ez a siker egyik legnagyobb biztosítéka. Dr. Eröss Samu indítványát nem tartja elfogadhatónak, hogy bizottságot küldjenek ki a részletek megállapítására, mert az előkészítő tárgyalásokat a főváros már ugyanis folyamatba tette. (Helyeslés.) Köszönetet mond a kormányának a részvételért és a megbízottaknak a megjelenésért. Az ülés ezzel véget ért.

(A kőbányai gimnáziumi osztályok elhelyezése. Minthogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy addig is, amíg Kőbányán a gimnázium fölépül, ott ideiglenes helyiségekben megnyitja az osztályokat és erre a célra a fővárostól alkalmas helyiséget kért. A tanács jóváhagyásával a székesfőváros közoktatási ügyosztálya három évi időtartamra bérbevette a X. ker. Füzér-u. 12. sz. alatt levő ingatlant. Elhatározta a tanács, hogy ezt az épületet, amelyben a most megnyitott első három osztály lesz elhelyezve, 9200 korona költséggel átalakítsa, 4250 koronáért pedig beburkoltsa. A tanács fölterjesztette fog intézni a miniszterhez, hogy ezeket a költségeket térítene meg a fővárosnak. Fölvívja a tanács a mérnöki hivatal, hogy az épület átalakítására vonatkozó terveket olyan időben mutassa be, hogy a munkálatokat augusztus elsején okvetlenül meg lehessen kezdeni.)

(A megbízott tanítók sorsa. Ma délelőtt a fővárosi megbízott tanítók és tanítónők küldöttségileg tisztelegtek Barczy István polgármesternél Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő és fővárosi bizottsági tag vezetése mellett. Megköszönték a polgármester és általában a törvényhatóság jóakarátát, amelyet irántuk a közelmúltban tanúsítottak és kérték, hogy őket a jövőben se mellőzzék. A polgármester jóakaratu válasza után, Piperkovits Bátor tanácsosnál tisztelegtek a küldöttség.)

(Tanácsjegyző helyettesítés. Fülepp Kálmán főpolgármester ma a polgármester előterjesztésére Badál Edé fogalmazót tanácsjegyző-helyettesnek tette meg.)

(Új hid a Ferencvárosnak. A ferencvárosi bizottsági tagok a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslattal nincsenek megelégedve. A törvényjavaslatból hiányzik a Boráros-téri hid, amely a Ferenc-körtut a budai külső körtutal kötné össze. A ferencvárosi bizottsági tagok tegnap értekezletet tartottak s abban állapodtak meg, hogy nagyarányú akciót fognak indítani a Boráros-téri hid megvalósítása érdekében.)

(A Rattány-örökmező. A főváros képzőművészeti bizottsága mai ülésében foglalkozott a Szabadság-téren felállítandó örökmező ügyével s az emlék kivételével egyhangulag Pogány Móricz jeles fiatal az építőművésztünköt bízta meg. Pogány Móricz az örökmezőre hirdetett pályázaton az első díjat viette el s pályatervét a Mérnök-és Építész-Egylet aranyérmével tüntette ki.)

(A műtárgyakok a szegényalaponak. A nyilvános előadások rendezőitől, a főváros egy szabályrendelet alapján, az előadás nyers bevétele után öt százalékos díjat szed a szegényalap javára. A gyakorlat azonban azt bizonyította, hogy ez a szabályrendelet célszerűtlen, mert az előadások bevétele utólagosan soha sem lehet biztosan megállapítani s a főváros mindig károsodik. A belépőjegyeknek előzetes számbavételét pedig csak az előadások rendezőinek tulságos zaklatásával lehetne keresztülvinni. A kerületi előjárók most azt a javaslatot tették, hogy változtassák meg a szabályrendeletet s az öt százalék helyett a rendőri engedély kiadásakor a jegyek számának és árának az arányában szedjenek díjat a szegényalap javára.)

(A községi takarékpénztár ügye. A közgyűlés tavaly január 31-én elhatározta, hogy községi takarékpénztárt létesít, a közigazgatási szervektől függetlenül, úgy, hogy az üzleti főteleg községi célokra fordíttassék. Különös figyelemmel lesz ez a pénztár a szerényebb igényű iparosság és kereskedelem igényeire. A belügyminiszter a ma érkezett leírataiban, méltányolva ezeket a célokat, a közgyűlési határozatot jóváhagyja, főtartja azonban magának, hogy a vonatkozó üzletszabályzatot felülvizsgálata alá vegye, abból a szempontból, vajjon alkalmas-e az a kitűzött célok keresztülvitelére és hogy az anyagi kockázatot lehetőleg kizárják-e. Fölvívja tehát a miniszter a törvényhatóságot, hogy az üzletszabályzatot az ügy fontosságához mért körültekintéssel készítse el és azt hozzá jóváhagyás végett terjessze föl.)

(Határrendezés. Moson vármegye közönsége feliratot intézett a képviselőházhoz a Magyarországról és Ausztria között levő határok helyreállítására tárgyában. Mosonmegye kérte, hogy ezt a feliratot a főváros hatósága is támogassa. A határt alkotó Lajta-folyó ugyanis több helyen medret változtatott és az osztrákok az így feljők eső területeket egyszerűen elfoglalták. Ez ellen tiltakozik Moson vármegye. A főváros jogügyi bizottsága javasolja, hogy a főváros hasonló szellemű feliratot intézzen a képviselőházhoz.)

EGYESÜLETEK.

(—) A nemzetközi fiumei egyesület közgyűlése. A nemzetközi tengerjogi magyar egyesület Fiumében a tengerészeti hatóság üléstermében ma évi rendes közgyűlést tartott, amelyen gróf Apponyi Albert elnök táviratilag mentette ki elmaradását, helyette gróf Nákó Sándor kormányzó, mint az egyület alelnöke elnökölt. Jelen voltak: gróf Wickenburg István, dr. Fuhrmann Ferencz, Gonda Dezső és Feszt Kálmán miniszteri tanácsosok, Kuranda Emil udvari tanácsos, Rüdiger Ernő osztálytanácsos, Menyer Henrik, a fiumei kereskedelmi és iparkamara elnöke és Szmoquina, annak titkára, továbbá Cihlar Zebal, a zengi kereskedelmi kamara részéről, továbbá dr. Vio Antal, Kopaitics Zsigmond, Pollich Mátyás, Ossoinak András és Nikolics Alajos különböző tengerhajózási társaságok igazgatói, Dunay László min. titkár, Kemény Ödön, az Adria tengerhajózási r.-t. titkára, dr. Dárday Dezső miniszteri titkár.

Gróf Nákó Sándor kormányzó, elnök az ülés előtt magyar nyelven, utóbb olaszul üdvözölte a megjelenteket és örömeinek adott kifejezést afelett, hogy ily számosan jelentek meg. Azután megneveztek a szeptemberben összeülő velencei nemzetközi értekezlet magyar kiküldöttéit. Szakelőadók lesznek dr. Vio Antal és Benyovics Lajos. Jelen lesznek továbbá, ha más elfoglaltsága nem akadályozza, gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter, továbbá Nagy Ferencz nyug. államtitkár, dr. Fuhrmann Ferencz és Gonda Dezső miniszteri tanácsosok, Kuranda Emil udvari tanácsos, dr. Vio Ferencz fiumei polgármester, valamint Eidlitz Hugó és Kopaitich Zsigmond tengerhajózási társasági igazgatók. Majd tudomásul vették az igazgatóság évi jelentését, tavalyi zárszámadást és a jövő évi költségelőirányzatot. Az összes tagok felkérétek, hogy a velencei értekezlet napirendjén lévő tengerjogi kérdések tárgyában az elnökigazgatóság által elfoglalt álláspontok tekintetében a tagok között a szétosztásra kerülő részletekre záros határidőn belül tegyék meg néteni észrevételeiket a szakösszefoglalás alapján és a velencei értekezletig közöljék az egyület titkárságával, hogy azok esetleg figyelembe vétel-hessenek. A tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlés Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert egyhangú lelkességgel az egyület tiszteletbeli tagjává, gróf Serényi Bélát, örgróf Pallavicini Edét és dr. Fuhrmann Ferencz, a tengerészeti hatóság vezetőjét, továbbá Ossoinak András és Nikolics Alajos tengerhajózási társasági igazgatókat együleti igazgatókká választották meg.

Gróf Nákó elnök azután megköszönte a jelen voltak szives közreműködését és az ülést be-zárta.

(—) A Tulipán-szövetség s a Magyar Védőegyesület soproni osztályai Gömbösné Galamb Margit, gróf Somsich Tihamér és Dobieczy József központi kiküldöttek jelenlétében egybeolvadtak. El-nökök let: Baán Endre főispán, alelnökök: Baán Endréné, Hajas Antainé, Töpler Kálmán, Sipos Kálmán, Geiger Dezsőné, Berecz Abelné, Ullóin Józsefné, Rauhofer Istvánné, Geiger Dezső, dr. Csizmazia Endre, Hajas Antal, Töpler Kálmán, gróf Festetics Elek, dr. Kovács István, Zergényi Jenő, Seidl Anna, titkárok: Kubinyi Mihály, dr. Metszner Ernő, Simon Géza, pénztáros: Rauhofer István, ellenőr: Vellansich Viktor, ügyész: dr. Mihályi Kálmán.

(—) A hűnői jótékony nőegyesület Pallavicini Edéné örgrófné cinöklete alatt évi rendes közgyűlést tartott számos együleti tag jelenlétében. A választmány évi jelentését a közgyűlés tudomásul vette és a szokásos felmentvényeket megadta. Az egyesület a várbán 1832. óta egy óvodát tart fenn, amely hazánk legrégebb óvodája, egy aggápolásban 20 elszegényedett munkaképtelen nőt teljes ellátásban részesít és 5634 korona 34 fillér összeget segély és adomány címén osztott ki a székesfőváros jobbparti részeiben lakó szegények között.

SPORT.

A párisi nemzetközi sportkiállítás.

Budapest, június 12.

A francia közoktatási és szépművészeti miniszter január elején elhatározta, hogy *Salon de l'Education Physique et des sport populaires* címen nemzetközi kiállítást rendez a *Champs-Élysées Grand pavillonjában*.

Ez a kiállítás felöleli mindazt, ami a testi kultúrával összefüggésben van, az őskortól a mi időnkig.

Három főcsoportja van a kiállításnak: a tulajdonképeni sport és sportgyakorlatok, a népies gyakorlatok és testnevelés, továbbá a sportipar csoportja. — Ezek a főcsoportok 23 alcsoportra oszlanak.

A kiállításra meghívták az összes kulturálmokat, mi azonban az átkos közönséges állapotok folytán nem hívtunk meg külön, hanem a francia külügyminiszter francia nagykövetségünknél mint osztrák-magyarokat kért fel a közreműködésre.

Az élelmes bécsi értesülve a meghívásról, valami *Jaques Lewy* nevű ismeretlen alak kezdeményezésére, ki valószínűleg busás haszonra vagy valami kitüntetésre vágyik, megalakították az osztrák-magyar előkészítő bizottságot, mely 30 tagból áll és benne részünkre csak egy tagsági helyet tartottak fenn.

A budapesti francia konzul, vicomte de *Fontenay*, a magyarbarátságáról ismert férfiú, értesülve az osztrákok szervezkedéséről, ezt tudomására hozta gróf *Apponyi Albert* közoktatási miniszternek, ki rögtön intézkedett, hogy ezen a kiállításon, Ausztriától teljesen elkülönítve, mint önálló állam szerepeljünk.

Felkérte *Muzsa Gyula* országgyűlési képviselőt, hogy mint a miniszter teljhatalmu megbízottja vegye kezébe a magyar sport-kiállítás ügyét. Tekintettel arra, hogy a kiállítás július 14-én nyílik meg és a így a rendelkezésünkre álló idő nagyon kevés. *Muzsa* csütörtök délután 5 órára érkeztetve hívta a magyar sport és sportipar képviselőit a *Mac* margitszigeti clubházába. Ezen az értekezleten megalakítják a magyar bizottságot, melynek feladata az lesz, hogy ami sportunk és testnevelésünk teljesen és a mennyiben még lehetséges, méltóan legyen képviselve a kiállításon.

() **Magyar athléta Berlinben.** Vasárnap, Berlinben nemzetközi athlétaikai verseny lesz, amelynek egyik kimagasló pontja a Penthalon-verseny, amelyre a német császár tiszteletdíjat ajánlott fel. *Mudin István*, a Magyar Athlétaikai Club tagja, ki legutóbb Athénben csak vis major folytán esett el a Penthalon-versenyben az első díjtól, abban a kitüntetésben részesült a berliniek részéről, hogy a sportünnepre, amelynek a trónörökös a védnöke, külön személyében is meghívást nyert. A hazai sportkörök, akik ismerik *Mudin* jelenlegi jó formáját, reményekkel néznek a vasárnapi verseny elé. Részt vesz a berlini tornán kivül még három athlétánk, egy táv-, egy rud- és egy magasugró, akik *Muzsa Gyula* orsz. képviselő vezetésével mennek Berlinbe és valószínűleg ott is dicsőséget szereznek a magyar színeknek.

() **Tornaünnepély.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sport Csoportja tornaévi évadját egy disztornával zárta le, melyet a Sós-füredi parkvendéglőjében tartottak meg. Az izlésesen összeállított sorrend az óriási számban megjelent diszes közönség figyelmét mindvégig lekötötte és így ezen fiatal tornászgárda ismét bebizonyította, hogy rövid idő alatt az elsők sorába küzdötte fel magát. A minden tekintetben sikerült ünnepély műsora a következő volt: 1. Felvonulás. 2. Szabadgyakorlatok fabotokkal. 3. Általános szertornázás. 3. Gúllák. 5. Versenyek. I. Haladó tornászoknak gasma korlátán. 1. *Schenk Sándor* 10¹/₄ ponttal, 2. *Schlenger A.* 10, 3. *Rosenfeld A.* és *Forgács A.* 9¹/₄ ponttal holtverseny. II. Képzett tornászoknak a magas nyújtón: 1. *Kertész Henrik* 10, 2. *Zala S.* 9¹/₂, 3. *Kertész B.* 9¹/₄, 4. *Szántó I.* 9 ponttal. III. Birkózás: 1. *Szekula Jenő*. 6. Mintacsapat tornázás magas korlátán. 7. Dijkiosztás. A torna *Arányi Ignác* védnök és dr. *Biró József* elnök lelkes szavaival nyert befejezést, mely után reggeli tartó táncz következett.

TÖRVÉNYSZÉK.

Ítélet a vácz—rétsági rablók ügyében.

Budapest, június 12.

A pestvidéki esküdtbírósg ma délben hirdette ki az ítéletet aharamia-banda bűntényeiben, amelyek tárgyalása majdnem 3 hétig tartott. Márjólva tíz óra előtt óriási tömeg tolongott az esküdtzéki terem előtt, feszült érdeklődéssel lesve, miképen szól majd az esküdtek tegnapi verdiktje alapján hozandó ítélet? A büntetőjog mezején járatanok még halálbüntetésre is tipeltek, — természetesen csak a magyar jogérzetére támaszkodva — nem tudván arról, hogy a büntető-kodeksz csak a gyilkosságra mér akasztófát. Az esküdtek pedig a gyilkosságra feltett kérdésekre „nem“-mel feleltek.

Végre tizenkét óra előtt valamivel bevonult *Rónai Kamill* elnök és jelentette, hogy a tárgyalás megnyílik. Ezután felolvasta a sűrűn teleirt árkusról a szerencsétlenek ítéletét. Az ítélet értelmében a törvényszék *Bóné Ferenc*et rablásért a büntető-törvénykönyv 349. szakaszának utolsó bekezdése alapján életfogytig tartó fegyházra ítélte; *Barna Lukács*ot rablásért, többszörös rablási kísérletért, négyeszeres szándékos emberölésért szintén életfogytig tartó fegyházra, *Oláh Simkó István* rablásra való fölbujtásért, szándékos emberölés kísérletéért és fegyveres lopásért tíz évi fegyházat, *Kadvány Dávid* két szándékos emberölésért és többszörös rablási kísérletért tizenöt évi fegyházat kapott. *Zomborka István* lopásért öt hónapi fegyházra ítélték, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltött, végül *Oláh Simkó István*ét az orgazdaság vádjá alól fölmentették.

A postakincstárnak 3400 korona, a meggyilkolt *Szutner vácz* iparos özvegyének 2000 korona kártérítést ítél meg a bíróság, a fegyvereket pedig elkobozta. Enyhítő körülményt alig látott a bíróság, ellenben súlyosító körülménynek vette *Bóné Ferenc*, *Barna Lukács* és *Kadvány Dávid* terhére sokszorosan rovott multjukat, a kegyetlenséget és vakmerőséget, melylyel a bűntetteket végrehajtották s végül a bűnhalmazatot. *Oláh Simkó István*nak szintén a rovott multját vették súlyosító körülménynek.

Bóné Ferenc sirva fakadt, a mikor az ítélet meghallotta s a börtönörnek kellett őt támogatnia, hogy le ne roskadjon. A törvényszék elnöke egyenként megkérdezte a vádlottaktól, hogy kívának-e semmisségi panaszszal élni.

— Nem tettem semmit, nem adtam rá okot, felelte sirva *Bóné Ferenc*, a ki helyett ezután a védője jelentette be a semmisségi panaszt.

A többi vádlottak, a kik közömbösen fogadták az ítéletet, egyszerűen bejelentették a semmisségi panaszt. *Barna Lukács*nak volt ugyan még valami mondanivalója, de az elnök nem engedte meg beszélni. Ezután a védők sorba jelentettek be semmisségi panaszt és semmisségi panaszszal élt az ügyész is az indítványtól eltérő minősítés miatt. *Zomborkát*, aki az ítéletben megnyugodott, szabadon bocsátották. Az elnök végül ugy a védőknek, mint az esküdteknek megköszönte önzetlen, buzgó működésüket s ezzel a monstre-bünpör fő tárgyalása véget ért.

§ **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter *Szommer Béla* gyulai törvényszéki albirót az orosházi járásbírósgához mint végleges székhelyére, — *Kiss József* kiskunfélegyházi járásbírósgai joggyakorlatot pedig a kiskunfélegyházi járásbírósg mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesül rendelte ki.

§ **Polónyi sajtópöre.** A budapesti büntető törvényszék vádpanácsa a napokban döntött dr. *Lengyel Zoltán*nak dr. *Kiss István* vizsgálóbíró azon rendelkezése ellen beadott panaszát és felfolyamodása fölött, amelylyel őt bizonyításainak zárós határidőn való betérjesztésére felhívta, anélkül, hogy előbb a bizonyítás kereteit megszabta volna. A vádpanács *Kállay bíró* előadása alapján utasította a vizsgálóbíró, hogy a bizonyítás kereteit tekintetében hozzon határozatot. Dr. *Lengyel Zoltán*nak a vizsgálóbíró egyéb apróbb rendelkezései ellen beadott panaszát a vádpanács mint alaptalanokat elutasította.

§ **A bíróság köréből.** A király *Sárospatak* *József* sátoraljai helyi ügyészségi alügyészt a pécsi ügyészséghez ügyészsé, *Gyechula Dezső* telekkönyvi betétszerkesztő albirót a szepesváraljai járásbírósgához járásbíróvá, *Orosz Mihály* debreczeni ítéltáblai tanácsjegyző-albirót a marosvásárhelyi törvényszékhez bíróvá, *Illés László* kassai ítéltáblai tanácsjegyző-albirót a sajoszentpéteri járásbírósgához járásbíróvá, *Suhayda Vilmos* sátoraljai helyi járásbírósgai albirót az eperjesi törvényszékhez bíróvá, dr. *Knörr Ferenc* brassói ügyészségi alügyészt ugyanezen ügyészséghez ügyészsé, végül *Lázár Gyula* tabi járásbírósgai jegyzőt a karcagi, *Kabáczy Szilárd* beregzsázi törvényszéki jegyzőt a mezőkászyi, *Chmielovszky József* nyitrai törvényszéki jegyzőt a nagytapolcsányi, dr. *Patzkó Antal* nagyváradai törvényszéki jegyzőt pedig az élesdi járásbírósgához albirókká kinevezte; megengedte továbbá *Teplíczy Nándor* betétszerkesztő bírónak a bírák rendes létszámába való beosztása mellett a fehértemplomi kir. törvényszékhez leendő áthelyezését, ugyszintén *Hazag László* kisujszállási kir. járásbírósgai albirónak a szikszói kir. járásbírósgához saját kérelmére leendő áthelyezését.

§ **Rágalmazó képviselő.** Három évvel ezelőtt történt, hogy *Berthóty Lőrinc* szárosmegegyei szolgabíró valami kihágás miatt öt korona pénzbírságra ítélte *Hudik Gergely* alsó-polyánkai lakost. *Hudik* sérelmesnek tartotta az ítéletet és elpanaszolta dolgát *Artim Mihály* országos képviselőnek, aki magáévé tette az ügyet és saját maga készítette *Hudik* fölebbezését is, amelyben a szolgabíró eljárását törvénytelennek mondotta. A felettes eljárást azonban jóváhagyta az intézkedést. Később *Artim* beszélgetés közben a felsővízközi kaszinóban újból szóba hozta ezt az ügyet s azt mondta, hogy *Berthóty* meghamisította a jegyzőkönyvet. Az eperjesi kir. ügyész utján *Berthóty* pört indított dr. *Artim* ellen rágalmazás miatt s az eperjesi törvényszék ezerkétszáz korona pénzbüntetésre ítélte a képviselőt. A kassai tábla helybenhagyta az ítéletet, a Kuria pedig elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat.

§ **A gondatlanság emberölőzatai.** Két évvel ezelőtt, július 24-én rémes szerencsétlenség történt a selypi czukorgyárban. A gyárban nagyobb arányú építkezés folyt s az állványok egyike, amelyen tizenegy kőmives dolgozott, egyszerre iszonyu robajjal leszakadt s a magasban dolgozó munkásokat maga alá temette. Három a lezuhant munkások közül röviddel a katasztrófa után kiszenvedett, a többi nyolc súlyosan megsérült, egyik-másik egész életére nyomorék maradt. A megindult vizsgálat két embert tett felelőssé a szerencsétlenségért és pedig *Kalenda János*, a gyár műszaki igazgatóját és *Belik József* pallért, aki ez alkalommal több embert rendelt föl az állványra, mint a hányat elbirt. A vád három rendbeli gondatlanságból okozott emberölés vétsége és nyolc rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testi vétség címén kérte a vádlottak megbüntetését.

A balassagyarmati kir. törvényszék *Belik József* pallért egy évi fegyházra, *Kalenda János* műszaki igazgatót pedig 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

A budapesti kir. ítéltábla ma tárgyalta a benyújtott felebbezéseket és *Belik József* büntetését három havu fegyházra szállította le, *Kalenda János* műszaki igazgatót pedig a vád alól felmentette.

§ **Oláh képviselőválasztás.** A múlt év április 30-án Lugoson lefolyt választás, amely dr. *Popovics György* oláh nemzetiségi jelölt győzelmével végződött, még most is foglalkoztatja a bíróságokat a nemzetiségi jelölt érdekében történt visszaélések miatt. *Popovics* egyik legdühösebb híve *Blazsován Szineon* hódosi görög-keleti lelkész volt, aki a választás napján nagy tömeg oláh suhancz élén megtámadta dr. *Makay Ágoston* függetlenségi jelölt híveit. Izgatására a tömeg megdöbölt, megköpdöste és megverte a függetlenségi választókat, akiknek nagy része nem is mert leszavazni s ennek a körülménynek köszönhetette dr. *Popovics* megválasztását. A lugosi királyi ügyészség később a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség s magánosok ellen való erőszak miatt megindította az eljárást *Blazsován* lelkész ellen, akit az ottani törvényszék számos tanu kihallgatása után négy heti fegyházra ítélte. A temesvári tábla helybenhagyta az ítéletet, amelylyel ma foglalkozott a Kuria *Haikó Pál* bíró előadásában. A Kuria *Bredicianu Koriolán* román képviselő ügyvéd és dr. *Baumgarten Izidor* korona-ügyész felszólalása után hozzájárult az ítélethez.

§ Pör a Monna Vanna miatt. Maeterlinck Maurice, a Monna Vanna szerzője annak idején darabját a Nemzeti Színháznak engedte át. A drámát a budapesti közönség tetszéssel fogadta s jubileumi előadást is ért. Ezután történt, hogy id. Ábrányi Emil — kinek a Nemzeti Színház a dráma művészi fordítását köszönhette — a színmű szövegéből librettót csinált s megzenésítve az Operaházban előadásra került. — Maeterlinck Mauricenak megbízásából dr. Mangold Armin ügyvéd most rendes keresetet adott be szerzői jog bitórlása miatt id. Ábrányi Emil ellen, továbbá az Operaház volt igazgatója, Mader Rezső ellen, aki ezen librettót kinyomatta s az Operaház jelenlegi igazgatója, Mészáros Imre ellen ezen librettonak mostani árusítása miatt.

§ A francia munkás-szövetség delegátusai. Nantesben Mark és Yveton, a munkás-szövetség delegátusai ellen gyilkosságra, rablásra és lopásra ítélet miatt indított per tárgyalása ma kezdődött. A vádlottakat Hervé védi.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 825. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A sütőipari kiállítás és a fővárosi tanács.

Budapest, június 12.

Megemlékeztünk a minap arról, hogy a nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállítás céljaira szükséges külső terület idejének meghosszabbítását azzal az indoklással vonta meg a székesfővárosi tanács, hogy a területre a közönség részére szüksége van. A székesfőváros tanácsának ez ellen a határozata ellen Gelléri Mór, a kiállítás elnökeigazgatója ma fölfolyamodással élt, hivatkozva a kereskedelemügyi miniszternek azon kijelentésére, hogy a kiállítás sikerének biztosítása végett az időtartama legalább két héttel meghosszabbítandó, kéri a székesfőváros tanácsát, hogy a kiállítás céljaira átengedett külső területet július tizenötödikéig engedje át. Az indokok, melyeket a kiállítás vezetősége beadványában fölhoz, ipari szempontból oly súlylyal esnek mérlegbe, hogy ha a fővárosi tanács ezen indokok meghallgatása után sem lesz hajlandó átengedni a kért területet a kiállítás céljaira, akkor csakugyan a magyar ipar iránti teljes érzéketlenségének és tájékozatlanságának fogja tanujelét adni. A kiállítás rendezősége beadványában részletesen kiterjeszkedik arra, hogy a külső területre a közönség érdekeire és igényeire való figyelemmel huszonegyezer koronát költött, míg a sütőkemenczék létesítésére emelt pavillon 20 ezer korona költségbe került, úgyhogy a főváros közönsége által átengedett terület a kiállítás igazgatóságának 45 ezer koronáját emésztették fel, amivel zomben bérekből és térdijakból alig remélhet többet, mint 3000 korona megtérítést. Ez a több, mint negyvenezer koronás investíció tehát azért történt, hogy a kiállítást látogató közönség a tikkasztó nyári hónapokban oly szórakoztató helyet találjon a ligetben, melyet felkereshessen és amelyet a tanulságos kiállítás megtekintése közben, vagy ez után arra használhasson, hogy pihenjen, üdüljön és az anyagi élvezetekben is lehessen nyugalmas része néha-néha oly attrakciók kapcsán, melyeket ily csekély ellenérték fejében a Városligetnek egyetlen más pontja sem nyújthat. A kiállítás igazgatósága tehát oly rendkívüli áldozatokat hozott a közönség igényeinek kielégítése érdekében, melyekért a

főváros hatósága részéről méltányló elismeréssel kellene találkozni. A közönség a kiállítást szokatlan szép számban látogatja, mert két hét alatt 28,958 látogatója volt a kiállításnak. A fizető látogatók száma napi átlagban 2067 volt. Még lesújtóbb kritikája a székesfővárosi tanács merev és elzárkózó magatartásának a beadvány azon része, melyben felemlíti, hogy tekintélyes és szakavatott külföldi látogatók egybehangzóan elismerték, hogy e kiállítás az újabb hasonló zsánerű kontinentális kiállítások között egyike a legelsőeknek és a legsikerültebbeknek. A szakbavágó gépipar pedig oly tökéletes csoportot képez, melynél tökéletesebbet eddig egyetlen egy európai kiállítás sem produkált.

De üzleti szempontból is eredményeket érnek el a kiállítók. Igen sokan a kiállítók közül szép megrendeléseket kapnak. A cukrászati gépek és eszközök egyik kiállítója például az első héten közel 20.000 korona áru gépet adott el és ez összeg nagyobb részére a fix megrendeléseket Ausztriából, Németországból, sőt Svédországból, Oroszországból és a Balkán-államokból kapta. Még Csehországból is, ahol ezeknek a gépeknek őshazája van, rendeltek magyar gyárosainknál, ami nemcsak kedvező üzleti összeköttetések megindítását jelenti iparosainkra nézve, hanem azt is, hogy ez a kiállítás Európa legtöbb államából vonz ide látogatókat és komoly érdeklődőket egyaránt.

A főváros tanácsának tehát még rendkívüli és jelentékeny áldozatokkal kellene elősegíteni a kiállítás sikerültét. Másrészt az iparpártolás terén oda kellene hatnia a fővárosnak, hogy a kiállításon képviselt főiparágak szükségletüket idővel teljesen idehaza, a honi ipar által fedezhessék és hogy elfoglalják a tért az egész vonalon a külföldi termelésnek és versenynek lehetőleg fokként való teljes kiszorításával.

A kiállítás vezetősége beadványa végén fölhozza azt is, hogy ha a tanács a kérelmet megtagadja és a kiállítási területet július 15-éig, azaz tízenkét nappal meg nem hosszabbítja — amit magunk részéről teljesen kizártnak tartunk — beláthatatlan következményekkel járó perek elé állítja a mostani vezetőséget.

Lanyha irányzat az értéktőzsdén.

A budapesti értéktőzsdén az utóbbi napokban igen lanyha irányzat uralkodik, amelyet a külföldi rossz pénzvisszonyok idéztek elő. A németországi tőzsdéken már napok óta erős üzletlenség uralkodik, amely már ezideig is nagyobb pusztítást vitt véghez. A mi tőzsdénk egyrészt e körülmények miatt, másrészt a bizonytalan belpolitikai viszonyokra szinte érzékenyen ellanyhult s az árak rohamosan estek lefelé. A tegnapi utótőzsdén uralkodott baisse-mozgalom kiterjedt a mai tőzsdére is, mert egyrészt a bizományosok kényszereladásokat tettek, másrészt pedig a vételkedv, tekintettel a külföldi esti tőzsdék lanyha magatartására, nagyon gyenge volt. Így tehát a mai forgalom a tegnapi már nagyon redukált jegyzésekhez képest még 3-4 koronával alacsonyabb árakon indult, mely árfolyamokon azonban nagyobb irányú véleményváltások történtek, mire a hangulat is kissé javult. Midőn később a bécsi piacz helyzetéről kedvezőbb tudósítások érkeztek és az arbitrage visszavásárolni igyekezett, az irányzat kissé megszilárdult, az árfolyamok pedig az egész vonalon tetemesen emelkedtek. A kedvező diszpozíció, futólagos gyengülés után, zárlatig maradt érvényben és a forgalom igen élénken alakult. A legnagyobb árfolyamot osztrák-magyar államvasuti részvények érték el, melyek nagy tételekben vásároltattak bécsi számlára, úgy, hogy árfolyamuk 657 koronáról 667 koronára, tehát 10

koronával emelkedett. A többi nemzetközi értékek átlag 4-5 koronával magasabban jegyeznek. A helyi értékek piaczán nem nyilvánult nagyobb érdeklődés, a hangulat nyugodt maradt és az árfolyamok lényegesen nem változtak. Ellenben magyar koronajáradékot újból kínáltak bécsi számlára, minek következtében a járadék jegyzése 92.80-ig 30 fillérrel csökkent. A nevezetesebb értékek árváltozásait érdekesnek tartottuk a következő táblázatban összeállítani:

	1906 decz 31.	1907 jun. 1.	1907 jun. 12.
Osztrák hitelrészvény	694.—	667.—	646.—
Magyar hitelrészvény	846.—	753.—	744.—
Osztr.-magy. államvasut	697.—	678.—	660.—
Leszámitolóbank	530.—	500.—	494.—
Jelzáloghitelbank	528.—	485.—	482.—
Rimamurányi	575.—	546.—	531.50
Városi villamosvasut	334.—	300.—	292.—
Közuti vasut	585.—	556.—	541.50
Déli vasut	176.—	131.—	131.—
Pesti keresk. bank	3400.—	3430.—	3387.—
Salgótarjáni kőszénbánya	648.—	575.—	565.—
Magyar koronajáradék	96.—	94.—	92.80

Bankalapítás a fővárosban. Már megírtuk, hogy Lukács György a Fejérváry-kabinet volt tagjának elnöklele alatt új pénzügyintézet van alakulófélben Budapesten „Közgazdasági Hitelbank“ czim alatt. Ugy értesültünk most, hogy a megalakulás ügye már dülöre jutott, azonban az intézet nem az eredeti terv szerint, két millió korona részvénytökével, hanem csak egy millióval fog megalakulni. Az ügyvezető-igazgatói állásra az alapítók Somló Gyulát, a Leszámitoló- és Pénzváltóbank tisztviselőjét óhajtják megnyerni.

Egy gazdasági egyesület válsága. A sopronmegyei Gazdasági Egyesületről van szó, melynek működését már jó ideje bénítja az egyesület belső szervezetében dúló válság, melyet jó részben személyi differenciák idéztek elő. A kivitel szempontjából is nagy fontossággal bíró határszéli vármegye gazdasági egyesületében a válság közelebb megszűnik s a működés fonatát újból felveheti, mert minap Sopronban tartott közgyűlésén betöltötte az egyet üresedésben volt ügyvezető titkári székét Eber Ernővel az Erdélyi Gazdasági Egyesület tudós titkárával. Eber Ernő sokoldalú szakismereteivel, páratlan szorgalmával, tartalmas értekezéseivel már ezideig is előkelő helyet vívott ki magának a közgazdasági téren.

Szterényi államtitkár Aradon. Szterényi József államtitkár — mint értesültünk — e hó 20-án, a képviselőház 25-30 tagjának társaságában Aradra utazik az Arad-esanádi vasut motorközlekedésének a tanulmányozására. A kirándulók Szegeden át 21-én hajnalban érkeznek Mezöhegyesre, ahonnan délután mennek át Aradra. Itt megtekintik a fűtőházat és még aznap este külön vonaton Menyházára utaznak. Menyházáról másnap a kora reggeli órákban átrándulnak Gurahonczra, ahol a cementgyárat szemlélik meg s 22-én éjszaka visszatérnek a fővárosba.

Osztrák agráriusok a kartelek ellen. Bécsben a mezőgazdasági szövetség ülésén lovag Hohenblum beszámolt az agráriusok akciójáról a kartelek és a budapesti tőzsde határidőüzlete ellen; erre nézve báró Beck miniszterelnök a szövetséghez intézett levelét olvassa föl az elnök, a melyben a szövetség törekvését jogosultnak mondja és igéri, hogy úgy e kérdésben, mint a hosszú lejáratu lisztvásárlások kérdésében is iparkodni fog kedvező megoldást létrehozni s e végből e hó végén szaktanácskozást fog egybehívni. A miniszterelnök egyben igéri azt is, hogy a hus- és marhavásár-kérdésben, valamint a cukorrépa-termelés rayonnírozása körül is támogatni fogja a szövetség akcióját.

A Galliciai Kárpát-petroleumfinomító r. t. 12.5% osztalékot fog fizetni. Tavaly még 630.000 korona veszteséggel dolgozott a társaság, de közben helyreépítette a defícitét.

WIKUS CSOKOLÁDÉ GYÁR BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ WIKUS CACAOBOR

A magyar gazdák Németországban. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek tanulmányúton levő tagjai elutaztak Kölnből, ahonnan Kasselen át Göttingenbe utaztak, innen kocsin kirándultak Veendéba a Beseler-féle birtok megtekintésére. A következő állomás Halle volt, ahol megtekintették az egyetem mezőgazdasági fakultását. Kühn Gyula titkos tanácsos élén a tanári kar fogadta és kalauzolta tüntető szíveséggel a magyar gazdákat, akik megtekintették a mezőgazdasági kamara helyiségeit is.

Malomkörzetek Szilágymegyében. A Szilágymegyei malomtulajdonosok a fővárosi malmok mintájára egyesülésre lépnek. Az eszmét a Szilágysomlyói „Lajos” hengermalom tulajdonosa pendítette meg s az alakítandó malomkörzethez eddig hét szilágymegyei mű- és hengermalom csatlakozott. Az alapítók most fölhívást küldöttek a megyebeli és közel vidéki malomtulajdonosaihoz s az alakítandó körzethez való csatlakozásra szólítják fel őket. Tervezik egy országos malomtulajdonosok és malomszakértők egyesületének megalakítását is, mely azután a rég óhajtott molnáriskolát, pénzintézetet, tűzkárbiztosító intézeteket stb. tudná keresztül vinni.

A Hortobágy jószágállománya. A hortobágyi jószágállomány eredménye egyáltalán nem kielégítő. A 42,000 holdnyi területen, hol egy-egy holdra legalább egy-egy számos jószágot lehetne kihajtani, összesen csak 14,420 nagy jószágnak megfelelő állomány legel. Ez a számadat legkellemesebb a gazdákra nézve, akik el lehetnek készülve arra, hogy a tavalyi 11 korona 66 fillér helyett (számos marha után) az idén esetleg 13 korona legelőért fognak fizetni. A kicsapott jószágállomány — mint értesülünk — különben a következő: 1. Marha: 6810 számos, 2221 tavalyi. 2. Ló: 3229 számos, 582 tavalyi. 3. Bika: 301 számos, 139 tavalyi. 4. Jármosökör: 1482. 5. Birka: 12,988. 6. Disznó: 2685. Összesen: 80,616 állat, melyek azonban, mint már fentebb említettük, csupán 16,420 nagy marhának felelnek meg. Az idei állomány közel tizenötezerrel kisebb, mint a tavalyi volt.

Állatkiállításunk és az osztrák állategészségügyi tanács. Az osztrák földművelésügyi minisztérium évek óta tervezi az országos állategészségügyi tanács létesítését. Az osztrák parlamentben ugyanis évek óta sürgetik az agráriusok az intézmény szervezését, arra való hivatkozással, hogy a Magyarországból bevitt állatokkal behurcoltatnak a különféle állati járványok és mondanunk sem kell, hogy ezek az állítások nélkülöznek minden elfogadható alapot, mert mint a magyar földművelésügyi minisztérium évi jelentéséből megállapíthatjuk, az állategészségügyi nálunk semmi kívánni valót sem hagy fenn, sőt a múlt évben Budapesten megtartott nemzetközi állatorvosi kongresszuson a legelőkelőbb európai szaktekintélyek elismerő nyilatkozatokat tettek arra nézve, hogy Magyarországon az állategészségügyi szolgálat mintaszerűen van szervezve. Ez nekünk untig elég s nincs okunk tartani attól, hogy az osztrák állategészségügyi tanácsnak sok baja lesz a Magyarországból behurcolt ragályesetekkel. Itt közöljük az osztrák állategészségügyi tanács szervezetét:

A tanács feladata a földművelésügyi minisztériumnak mindazokban az ügyekben, amelyek különösen az állati járványok elleni védekezésére és ezek irtására vonatkoznak, továbbá az állatok és állati nyerstermények, valamint egyéb, ragályt terjesztő anyagok forgalmára vonatkozó ügyekben véleményét nyilvánítani. — Az osztrák állategészségügyi tanács ülésén a földművelésügyi miniszter vagy ennek helyettese elnököl. A tanács főleg gazdákból áll, kik a maguk kebeléből héttágu választmányt választanak; ez a választmány egyik tagját fő-delegáltnak (Hauptdelegierter) jelöl ki, akinek véleménye a tanácshoz utasított ügyekben elsősorban meghallgatandó. Az osztrák állategészségügyi tanácsban hét állatorvos foglal helyet, kik itt az állatorvosi bizottságot (tierärztliche Kommission) alkotják és akik hivatottak az állatorvosi szakügyekben véleményt mondani. A tanács tagjainak működési ideje három évre terjed. Fontosabb ügyeket teljes üléseken tárgyal, míg a kevésbé fontos ügyek a

fentebb említett választmányoknak vagy az állatorvosi bizottságnak adatnak ki.

A sáskairtás. A rovartani állomás főnöke, aki személyesen vezeti a sáskairtó munkálatokat a Hortobágyon, tegnapi kelettel Nádudvarról a következőket jelentette Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek: Egyeken és Hajduszoboszlón nincs sáska. Angyalháza az irtást tegnap tizenhét géppel megkezdették. Az irtást sikeressé teszi, hogy a sáskának még nincs szárnya és így a héten az irtást itt sikerrel befejezhetik. Tisza-Csenyén az irtás zöme be van fejezve. Karcagon, Kisujszálláson, Kunhegyesen, Kunmadarason, Tiszaujban, Török-Szentmiklóson nincs sáska. Hajdunánáson a legelőn van sáska, ott a rovartani állomás asszisztense vett részt az irtási munkálaton. Püspökladányból tegnap este küldött az alispán sáskát. A küldeményben van néhány marokkói sáska is, de jobbra nigrofankiátus. Nem lehetetlen, hogy Püspökladányba a jelzett gépek nem juthatnak, ez azonban jelenleg nem veszedelmes, mert a védekezés a jövő hét végén sem lesz késő, mivel a sáska fiatal és fejletlen. Hortobágyon egy kis részt kivéve, az irtás már be van fejezve s néhány nap alatt már az egész veszélyeztetett terület meg lesz mentve.

Hajduböszörmény tulajdonát képező és a birtokossági legelőket, amelyek nagy kiterjedésűek, a sáska egészen eltele és végpusztítással fenyegeti. Különösen az Apród, Kuparét, Baokta és Ökörlegelők vannak sürgősen eltele. A városi képviselő ma e tárgyban gyűlést tartott és az azonnali irtást rendelte el. Hajduböszörmény minden lakosa, akár birtokos, akár nem, köteles a sorban a kijelölt napokon sáskairtásra megjelenni. Az elmaradás 10 koronával lesz megbüntetve. A felügyelettel a rendőrséget bízták meg.

Értekezlet az egyiptomi kivitel tárgyában. Az észak-afrikai viszonyok ismeretése és ottani teendőinek megvitatása céljából e hó 18-án, délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Múzeum könyvtárájában értekezlet lesz.

Az Országos Iparegyesületek. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága Matlekovits Sándor elnöklésével ma délelőtt ülést tartott az Iparegyesület tanácstermében. Az ülésen, amelyen a végrehajtó-bizottság tagjai majdnem teljes számban voltak jelen, dr. Felek Béla f. v. bizottsági tag ismertette a fővárosi hirdetési ügy egységes rendezésének kérdését. Hosszabb előadásában foglalkozott a hirdetési ügy történetével, majd pedig ismertette azt a szerződést, amelyet Budapest székfőváros egy vállalkozóval 30 esztendőre kötött. Többek hozzászólása után az iparegyesület végrehajtó-bizottsága határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimondja, hogy az Iparegyesületnek nincs semmi kifogása az ellen, hogy a hirdetési ügy a fővárosban egységesen szabályoztassék és hogy a hirdetéseknek közszemlére való tétele a főváros kizárólagos jogaképp állapítsák meg, továbbá, hogy a hirdetési tarifa megállapításánál nem a város jövedelme, hanem elsősorban a kereskedelem és az ipar érdeke tartandó szem előtt és megvannak arról győződve, hogy ha a fővárosi hirdetésügyet elsősorban az ipar és a kereskedelem s a nagyközönség érdekében szabályozzák, akkor az sokkal jövedelmezőbb lesz. Ezen szempontok mellett a tarifa méréseltebb megállapítása a külföldön már nagy arányokat öltött plakát-műipar fellendülését is fogja eredményezni. A határozati javaslat három pontja azt kéri, hogy a díjtartifa nem szabályrendeletbe veendő fel, hanem a fővárosi tanács által időről-időre az ipari és kereskedelmi szakkörök meghallgatásával és azok véleményének figyelembevételével állapítandó meg. Az előadó határozati javaslatát a végrehajtó bizottság Matlekovits Sándor elnök javaslatához képest egyhangulag elfogadta és dr. Feleknek a kérdés egész lényegét felölölő beható előadásért egyhangú köszönetet mondott. A végrehajtó bizottság ezután tárgyalta a kereskedelemügyi miniszternek a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslat-tervezetét. A tervezetet Back Frigyes előadó ismertette részletes előadásban. Hosszabb vita után az értekezlet kimondotta, hogy általában nem tartja időszerűnek a törvényjavaslat megalkotását, mert álláspontja az, hogy a tisztességtelen versenyről eredő kártérítési igények a magánjogi törvényben, a büntető törvénybe ütköző cselekmények a büntető törvényben, az ipartörvénybe ütköző cselekmények pedig az ipartörvényben szabályoztassanak. A törvényjavaslatnak a kereskedelemügyi minisztériumban leendő megvitatása céljából

egybehívott értekezletre az Országos Iparegyesület Gelléri Mór kir. tanácsos igazgatót, lovag Falk Zsigmond alelnököt, Back Frigyes és Wikár Bélát küldötte ki.

Pályázat ösztönző díjakra. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete az 1907-908-iki iskolai évre öt, egyenként 200 koronás tanulmányi ösztönző díjra hirdet pályázatot. Ezen ösztönző díjakra az egyesület tagjainak oly gyermekei, illetőleg elhunyt tagok árvái pályázhatnak, akik középiskolai tanulmányaikat jó sikerrel végzik. A kellően felszerelt bélyegmentes folyamodványok a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete ügyvezetőségéhez (Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám) folyó évi szeptember hó 15-ig nyújtandók be.

A rövidített távirati címek útja. Az üzleti forgalomban mind nagyobb mértékben használt rövidített távirati címek bejegyzéséért járó díj levonása a jelenlegi szabályok szerint úgy történik, hogy bármikor jelentik be a rövidített címet, a díjat visszamenőleg január 1-től vagy július 1-től számítva kell megfizetni a naptári év végéig. Az O. M. K. E. ezzel szemben a kereskedelemügyi miniszternél azt hozta javaslatba, hogy a fizetendő díj ezentul mindig a bejelentés napjától számított, vagyis 6 hónapra, esetleg 12 hónapra fizetett díj ellenében a rövidített cím a bejelentés napjától számított 6, esetleg 12 hónapig maradjon érvényben, megokolván ezen javaslatot azzal, hogy az eddigi gyakorlat, amely megengedi, hogy a posta a pósa a felek rovására olyan időre felszámított díjbevételekhez jusson, amelynek folyamán teljesítést nem szolgáltatott, nem igazságos és a posta erkölcsi tekintélyével sem fér össze. A kereskedelemügyi miniszter ebben az ügyben most úgy döntött, hogy az O. M. K. E. javaslatát ugyan nem fogadta el egészében, de megengedte, hogy a rövidített távirati címekért fizetendő díj ezentul ne csak az egész és félévi, hanem negyedévi részletekben is fizethető legyen oly módon, hogy azok, akik rövidített távirati címeken jellegetnek elő, az évi 40 korona összegnek annyiszor vett negyedrészt fizessék, ahány évnegyed az előjegyzés alkalmával — beleértve az előjegyzési negyedét is — az évből még hátra van.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a hógyhólyag bántalmánál és közsóvíznél, a cukorbetegségnek, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salinyo-Lipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrakpart 6.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép

Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir. Budapest, IV., Koronaherozeg-u. 2. yóg yeszérés, drogeria és finomabb üzletekben, Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucazonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegy zék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(hátszilag kezelve) a Tatra déli részén.

Lithion, vasas, glambersó. Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujnonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terrrainkura. Gyógyforrások egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mórforrások olcsón kaphatók. Szepesmegyében. Vasutállomás Szepesváralfja. TELEFON 79-02.

Baldóczí Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczí Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-02

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható **köszvény-, asztma-, görvéllykór-, sziv-, idült gyomor-, bél- és idegkajokban (neurasthenia)** és némely fontosabb **bőr-bajban** (pl. Lupus). Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopata) rendelésére van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelési naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és cizmfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55. TELEFON 66-72

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A tőzsdén ma élénkebb irányzat uralkodott a tegnapiénál. A készáru-piaczon változatlanul gyenge kínálat és mérsékelt kereslet mellett készbuzában szilárdabb volt az irányzat; forgalomba került 10.000 métermázsza 5-7 $\frac{1}{2}$ fillérrel drágább áron. Rózsa 5 fillérrel drágább, zab és tengeri változatlan. A határidőpiacra is élénkebb irányzat uralkodott és az árak megszilárdultak.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabona-áruraktárak gabona és orlemény forgalmáról és készleteiről. 1907. június 1-től június 8-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rózsa	Árpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
mennyiség métermázsokban							
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1907 június 1-én	743170	127091	41507	71801	180047	28577	1718
Bécsi rózsa 1907. jun. 1-jun. 8-ig	61526	7166	6046	8908	95116	18316	6741
Külföldi rózsa 1907. jun. 1-jun. 8-ig	54572	1439	14242	10129	56587	11644	1019
Készlet június hó 8-án	750126	126791	63895	70582	218576	35241	21307

II. Az 1907. június hó 8-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak	Buza	Rózsa	Árpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Bács	12811	2054	548	15054	39067	2936	—
Békéscsaba	42179	—	834	—	13954	—	—
Brassó	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	325400	80933	16788	13900	51884	781	18978
Csáktornya	11401	208	65	8221	4740	4736	25
Czigöld	47717	1291	815	519	4299	—	—
Debrecen	2508	6788	103	81	2774	—	—
Ermihályfalva	1772	5748	—	497	3000	—	—
Fiume	17142	83	1726	6793	31262	1129	—
Kaba	5062	1309	177	85	1491	—	—
Karczag	15907	—	207	71	978	—	—
Kassa	2384	—	—	144	948	2014	—
Kisujváros	18501	28	108	128	358	—	—
Kisvárd	2000	9656	39	1681	658	—	—
Kolozsvár	152	412	598	686	3277	624	110
Marosludas	1609	301	108	74	505	—	—
Marosvásárhely	5561	—	3562	—	—	—	—
Mátészalka	638	2744	—	174	372	—	—
Mezőtúr	28887	—	2996	151	1452	—	—
Miskolc	591	110	125	484	56	275	—
Nagyberek	75423	311	409	165	11112	—	—
Nagykanizsa	13887	2297	4708	5294	3192	—	—
Nagykanizsa	4818	708	—	1481	2170	—	—
Nagykanizsa	423	—	84	—	1847	52	—
Nagykanizsa	8000	695	—	154	1884	1699	1054
Nagykanizsa	128	5158	96	—	1700	—	—
Nyitra	89	—	679	—	—	—	—
Páncsova	3063	—	464	—	2484	—	—
Pozsony	13644	404	203	—	—	58	—
Szatmár	13649	—	68	—	—	34	—
Szatmár-Németi	8691	5084	—	3088	5891	—	—
Szeged	6487	396	—	1088	4841	918	—
Sziszek	2142	—	1792	4583	10121	1698	—
Szoboszló	4009	261	179	61	2153	—	—
Szombathely	1287	—	918	—	889	—	—
Temesvár	42861	—	—	3040	1119	—	100
Vasvár	4134	368	100	900	830	265	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—	—	—

B) Szövetkezeti gabona-áruraktárak

Buza	8228	100	887	1484	992	1420	974
------	------	-----	-----	------	-----	------	-----

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 20.90 K, budára, 100 mm. 81 k. 20.80 K, 100 mm. 81 k. 20.60 K, 100 mm. 80.5 k. 20.60 K, 200 mm. 80.5 k. 20.55 K, 300 mm. 80.5 k. 20.60 K, 100 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 80 k. 20.60 K, 200 mm. 80 k. 20.60 K, 500 mm. 80 k. 20.50 K, 900 mm. 80 k. 20.65 K, 100 mm. 80.5 k. 20.60 K, 200 mm. 79 k. 20.35 K, felső, 200 mm. 79 k. 20.35 K, felső, 400 mm. 79 k. 20.35 K, 100 mm. 79 k. 20.40 K, 10 mm. 79 k. 20.30 K budára, 100 mm. 78.5 k. 20.30 K budára.

Férgemeyei: 200 mm. 88 k. 19.90 K.
Festvidéki: 2200 mm. 79.5 k. 20.45 K, 800 mm. 79 k. 20.35 K, 150 mm. 78 k. 20.55 K, 150 mm. 78 k. 20.10 K, 200 mm. 78 k. 19.90 K, 200 mm. 77.5 k. 19.80 K, 200 mm. 77 k. 19.90 korona.

Dunaföldvári: 2600 mm. 77 k. 19.60 K.
Rózsa. 300 mm. 15.40 K kpí. par.
Árpa. 2350 mm. 13.50 K 3 óra, 600 mm. 14.10 K kpí. par.
Zab. 100 mm. 16 kpí., 100 mm. 15.90 K, kpí., 100 mm. 15.60 korona kpí. par.
Tengeri. 200 mm. 12.20 korona kpí., 500 mm. 12 K kpí. par.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 10-től június 11-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	16566	9232
Rózsa	1617	—
Árpa	253	—
Zab	5225	7703
Tengeri	19212	56555
Liszt	316	23345
Korpa	100	3472

A határidőpiacra kottetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.38, 10.39, 10.33, 10.31.
 Rózsa októberre 8.48, 8.43, 8.40.
 Zab októberre 7.21, 7.28, 7.16, 7.20.
 Tengeri júliusra 5.98, 6.05, 5.98.
 Tengeri 1908. májusra 6.03, 5.94.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.31—10.33
 Rózsa októberre ———— 8.38—8.39
 Zab októberre ———— 7.16—7.17
 Tengeri júliusra ———— 5.95—5.96
 Tengeri 1908. májusra ———— 5.92—5.93

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat még élénkebb lett s az árfolyamok lényegesen emelkedtek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.38—10.39
 októberi rózsa 8.46—8.47
 októberi zab 7.18—7.19
 1907. júliusi tengeri 5.99—6.—
 1908. májusi tengeri 5.95—5.96.

Értéktőzsde.

A mai tőzsde lefolyásáról lapunk más helyén számolunk be.

Az üzlet lefolyása a következő volt:

Előtőzsde.

Az előtőzsde bányadt megnyitás után általános megszilárdult.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 642.—645.—, Magyar hitelbank 741.50—746.—, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 494.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 657.50—660.25, Déli vasut 131.—133.—, Rimamurányi vasút 529.—531.75, Magyar koronajáradék 93.65—92.85, Közuti vasut 543.25—, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogrészvény —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 642.50—643.—, Magyar hitelbank 741.50—

742.—, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 659.50—660.—, Déli vasut 131.50—132.—, Rimamurányi vasút 530.50—531.—, Magyar koronajáradék 92.90—93.—, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közuti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvező volt:

Köttek: Osztrák hitelrészvény 644.—645.50, Magyar hitelbank 743.—745.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 493.50—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 482.—483.50, Osztrák-magyar államvasut 659.50—661.—, Déli vasut 131.50—, Rimamurányi vasút 530.50—531.50, Magyar koronajáradék 92.75—92.90, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 541.—, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, Hazai bank 283.—284.—.

Helyi értékekben köttetett: Salgótarjáni kőszénbánya 565.—566.—, Konvertált sorsjegy 142.50.—, Kereskedelmi bank 3387—3390, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche —, Konvertált sorsjegy —, Ujlaki téglagyár —, Budapesti gőzmalom —, Ganz vasgyár —, Felten kábelgyár —, Hazai sorsjegy —, Kereskedelmi r.-t. —, Weitzer vagon —, Magyar osztrák részv. —, Fővárosi Takarékpénztár —, Adria —, Kobergyár 650.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.50—644.—, Magyar hitelbank 743.50—744.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 494.—495.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 661.50—662.—, Déli vasut 131.50—132.—, Rimamurányi vasút 531.—531.50, Magyar koronajáradék 92.80—92.85, Közuti vasut 541.50—542.—, Városi villamos vasut 292.—292.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K. Junius végére 16—18 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde bécsi vásárlásokra szilárd volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.50—647.—, Magyar hitelbank 743.50—745.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. 481.50—482.—, Osztr.-m. államvasut 662.—666.75, Déli vasut —, Rimamur. vasút 530.50—532.—, Magyar koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 646.—646.50, Magyar hitelbank 744.—744.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 482.—482.50, Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.—, Déli vasut 131.50—132.—, Rimamurányi vasút 531.50—532.—, Magyar koronajáradék 92.90—93.—, Magyar aranyjáradék 111.—111.50, Közuti vasu 541.50—542.—, Városi villamos vasut 292.—292.50

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Lécs, június 12. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.50—11.—, bánati 10.10—10.55, tótfelvidéki és csepelszigeti 9.75—10.—, marchfeldi 9.45—9.70—, mosoni és győri —, —, — K.

Rózsa: Tótfelvidéki 8.25—8.50 K, csepelszigeti —, pestmgyei 8.30—8.50, különféle magyar 8.20—8.45, osztrák 8.20—8.45 K.

Árpa: tótfelvidéki 7.40—7.60, déli vasúti —, —, tiszavidéki —, —, — K.

Magyar tengeri: 6.35—6.55 K. cinquantin —, —, — K.

Magyar közepes zab: 8.—8.25 K. elsőrendű —, válogatott —, —, — K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 12. Az üzlet megnyitásakor nagyobb eladási kedv mutatkozott, ami jelentékenyen csökkentette az árakat. Hozzájárult ehhez a magyar koronajáradéknak értékcsökkenése, amely 1/2 százalékkal esett és 92.55-el jegyezték. Az első eladások után ismét nyugodtabb irányzatot vett a tőzsde, aminek oka különösen abban keresendő,

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ Igmandi keserűviz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használat: valódi étkezés előtt és székzsorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áron. (Köszvényes Kórház)

fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 136-137 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 140-141 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 141-142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 10. napján volt készlet 36349 drb., 1907 június hó 11-én felhajtott 565 darab, 1907 június 11. napján elszállított 233 darab, 1907 június 12. napjára maradt készletben 36687 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, június 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 65 darab sertés, 166 darab süldő, 3 darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 661, darab sertés, — darab süldő, — darab malacz összesen 676 darab sertés, 116 darab süldő, 3 darab malacz. Eladatott 663 darab sertés, 56 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 3 darab sertés, 110 darab süldő, 3 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108-114 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsulylevonással 138-145 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 141-148 fillérig, könnyű 300 kg.-ig 138-144 korona ételsulylevonással — fillérig. — Belföldi süldő 84- korona. Horvát süldő 86-104 korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

ben tanársegéddé a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába, az állami jóságok és telepítési szolgálat személyzeti létszámába ifj. Herszényi Imre okleveles gazdát ideiglenes minőségű fizetéstelen gazdasági segédültsé, az igazságügyminiszter Kiss Sándor budapesti büntető törvényszéki díjnokat a muzslai járásbíróshoz végrehajtóvá és a vallás- és közoktatásügyi miniszter Gold Ferenczet az orsz. m. kir. zeneakadémiához a liftkezelői teendővel egybekötött szolgái állásra, egyelőre ideiglenes minőségben, egy évi próbaidő fentartása mellett nevezte ki.

Névmagyarítások. A belügyminiszter Haas Henrik nagyváradai lakos „Halász“-ra, Schmidt Károly szegedi lakos saját, valamint kiskoru Károly, Sándor, Mária és Erzsébet nevű gyermekei „Kovács“-ra, Feldman Lipót ér kiskoru Feldman Dezső szabadkai lakosok „Földi“-re, Braun János szegedi lakos saját, valamint Pál, János nevű kiskoru gyermeke „Balaton“-ra, Hragyel József budapesti lakos „Huszár“-ra, kiskoru Kohn Andor szegedi lakos „Kömlös“-ra, Jockel Jakab szabadkai lakos, valamint József, Lajos, Maris, Julianna, Eszter, Miklós és Gizella „Tolnai“-ra, Rosenfeld József kolozsvári lakos, valamint kiskoru Jolán nevű gyermeke „Révész“-re, Gillich Márton soltvadkerti lakos saját, valamint Adám és Éva nevű kiskoru gyermekei „Gyulai“-ra, kiskoru Drlák Alajos monori lakos „Délraki“-ra és Diczházi Erzsébet szászvárosi lakos családi nevének „Dékán“-ra kért átnevezését megengedte.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tápay Lujza rákosszentmihályi és Pap Berta budakalászi állami elemi iskolai tanítóknak szeptember 1-től kezdődő hatálylával kölcsönösen áthelyezte; a kolozsvári itélőtábla élnöke dr. Endes Gábor gyulafehérvári törvényszéki joggyakornokot saját kérelmére a tordai törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A nagyváradai pénzügyigazgatóságnál irodatiszti, a kolozsvári Ferencz József-tudományegyetemen szolgái állásra 6 hét; — Dekanovenczen (Zala megye) postamesteri állásra 3 hét és a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknek egy tót és egy fengyel tolmácsi állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban szörványosan — leginkább az ország keleti részein — voltak kisebb zivataros esők. A hőmérséklet tovább emelkedett és közel jutott normális értékéhez, maximuma Csáktornyan 32 C°, minimuma Tatrafüreden 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Table with columns: Állomás, Levegő hőmérséklet, Hőmérséklet csúszs szorítat, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max., min.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: Inn, Duna, Morva Vág, Hába, Dráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung, Tisza, M.-Sziget, Tökeháza, V.-Námény, Tokaj, Tiszafüred, Csongrád, Szepez, T.-Becse, Tittel, Ondava, Hoór, Tapoly, Bodrog, Sajó, Hernád, Berettyó, Körös, Csauca, N.-Várad, Bojányos, Tenke, Gurahonc, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, A ud, Makó, K.-Kostoly, Léga, Temesvár, Bocskerék.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-val kezdődőleg további intézkedésig minden vasár- és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Table with columns: órákor, órákor, Indulás Bpest Petőfi-térről, " " Bathány-térről, " " Obudáról, Érkezés Vácra, " Nagymarosra, Indulás vissza Nagymarosról, " Vácra, Érkezés Budapest Obudára, " Bpest Bathány-térre, " " Petőfi-térre.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidője a következők:

Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér. Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér. II. hely: 70 fillér. Vácra N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron, katonák (legénység) második osztályon féláron; a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az első osztályon második osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és tértíjgyek adatnak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér. Vácra Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árral s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

A forgalmi igazgatóság.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 12. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Grab Hugó dr. viaszosvaszongyártó és magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottság tagjává; a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Szeferovics Péter zágrábi fővármivatali főtisztet az eszéki fővármivatalhoz fősámvevővé, a szegedhalmi m. kir. adóhivatalhoz Vass Imre nyírbátori adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Radonits Sziárd temesvári és Király Albert budapesti vámtisztet a budapesti fővármivatalhoz főtisztékké; Szemere Emil és Arany Béla budapesti vámségédítiszteket vámtisztékké, Mager József temesvári, illetőleg Szolgy Béla pozsonyi vámgyakornokokat államhelyükön vámségédítisztekké, Kriszán Zsigmond díjtalan pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá a varasdi pénzügyigazgatóság végleges minőségben, az ujaradi adóhivatalhoz Pénzes Sándor brassói adóhivatali ellenőrré, a kisjenői adóhivatalhoz Reinfeld Izsák szászvárosi adóhivatali adóhivatali ellenőrré, a szentendrei adóhivatalhoz Gálai Géza szentendrei adóhivatali adóhivatali ellenőrré, a kolozsvári adóhivatalhoz Novák Gyula dr. kolozsvári adóhivatali segéddé és Neurohr József nagyszentmiklósi adóhivatali gyakoronokot ideiglenes minőségű adóhivatali segéddé, az egri adóhivatalhoz Wallandt Aladár dévéri adóhivatali segéddé, Hercze Andor dícszentmártoni adóhivatali ideiglenes minőségű m. kir. pénzügyi számtiszté a lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvivővé, a bégai járásba a járási számvivői teendők ellátása iránti megbízatással, a girálty adóhivatalhoz Fehér Ferencz monori adóhivatali gyakoronokot adóhivatali ideiglenes minőségben, a szegedhalmi adóhivatalhoz Végő József kóhalmi adóhivatali gyakoronokot adóhivatali segéddé, a nagykarolyi adóhivatalhoz Koszorus Lajos mármaroszi adóhivatali gyakoronokot adóhivatali ideiglenes minőségben, a malaczai adóhivatalhoz Müller Károly csepregi adóhivatali gyakoronokot adóhivatali ideiglenes minőségben, a kaposvári adóhivatalhoz Dimitrievics Iván törökkanizsai adóhivatali gyakoronokot adóhivatali ideiglenes minőségben, Szekulics Milán kezelési gyakoronokot és Prpics Vincze igazolványos alisztelet pénzügyi irodatisztekké az ogulmi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben, a földmivélségi miniszter a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők személyzeti létszámában Rónai György erdészjelölt ideiglenes minőség-

HETI MŰSOR.

Table with columns: Junius, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígshízház, Király-Színház, Fővárosi nyári Színház (Budai Színkör), Magyar Színház, Városi Nyári Színház, Uránia.

KÜLÖNFÉLÉK.

Akácok.

Sápadt, hideg szívem hittem én halottnak,
S virágzó akácok az utra hajoltak,
Rózsás fürtöcskéik kaczer nevetéssel
Felém bólogattak.

Ily gyönyörű élet ott már nem is fér el...
Megmozdult a szívem kéjes bizsergéssel,
Kicsi bimbók nyíltak, nyiladoztak benne
Újra ezerével.

Gyümölcsosztó nyár tán ilyet sose látott,
Összeszuktak-bugtak rózsaszín akácok...
Sarjadzó szívemnek rügybeborult ágán
Pacsirta nótázott.

Sápadt, hideg szívem hittem én halottnak,
S virágzó akácok az utra hajoltak,
Rózsás fürtöcskéik kaczer nevetéssel
Felém bólogattak.

Vidor Marci.

(Élő halak megfagyasztása) Amerikai lapokban volt olvasható az a hír, hogy Tacomában megpróbálták élő halakat jég közepébe fagyasztani és a jéggel együtt kelet-amerikai piacokra szállítani, ott a jég lassu felolvasztása útján újra életre kelteni azokat. J. Parkes Whitney, aki Oregon állam megbízásából hivatalosan foglalkozott e kérdéssel, jelentésében kiemeli, hogy neki tényleg sikerült halakat akár — 12 fok hőmérsékletnél keményre fagyasztani, anélkül, hogy elpusztultak volna. Hangsúlyozza azonban, hogy a napsugár a megfagyott halakat megöli. W. Rigler osztrák haltenyésztő utána próbálta azt a kísérletet és a „Fischer-Zeitung“-ban közzétett tanulmányában saját tapasztalatai alapján megerősíti az amerikai állításait. Megemlíti, hogy azt a kísérletet ő már kis fiú korában megtette. Feltűnt azonban Riglernek, hogy valahány felélesztett hal, mindnek elgörbült és görbe maradt a hátgerince. Ha a jeget feltörte, vagy hirtelen melegítette fel, a halak elpusztultak. Csak lassu felolvasztás mellett lehetséges azokat életben tartani. Riegler szerint a jégnél még kevésbé árt a halaknak a hó. Napokon át hó közepébe csomagolt halak vízbe dobva, azonnal

uszkálni kezdtek. Ugylátszik, hogy a levegődús havat jobban tűrik, mint a merev jeget. Lehetséges, hogy ezek a kísérletek még nagy nemzetgazdasági jelentőségre fognak szert tenni, ha lehetséges lesz a különben könnyen romló halakat élve juttatni rendeltetésük helyére. A jéggyártás mai előrehaladott állapota lehetővé teszi ezeknek a kísérleteknek nagyban való kipróbálását. Érdekes, hogy Jókai Mór bámulatos fantáziája évtizedekkel megelőzte ezt a természettudományi tapasztalatot. Régebbi regényeinek egyikében leírja egy jég közepébe fagyott szerves lények évszázadok után történt feléledését. Igaz, hogy a regényben előforduló szerves lény nem hal, hanem — ember volt.

(Híres emberek agyveleje.) Az agyvelő átlagos súlya másfél kilónál kisebb. A magyarországi mérések szerint középkori férfi agyveleje 1375, nőké átlag 1245 gramm. Vannak jóval nehezebb agyvelők is, de az 1700—1800 grammosak ritkák. De találtak 2 kilónál is nehezebbet. Kiváló szellemi tehetségekkel rendelkező emberek agyveleje átlag nehezebb, de megfordítva, a nagysúlyu agyvelők nem okvetlen jelentenek szellemi kiválóságot, mert igen egyszerű, szerény tehetségű embereknél is találtak 2 kilós agyvelőt. Bemutatjuk néhány kiváló egyén agyvelejeének súlyát:

Turgenyev író, 65 éves	2120 gramm
Cuvier anatómus, 63 éves	1829 "
Volta természettudós, 82 éves	1745 "
Petrarca költő, 70 éves	1602 "
Kant bölcsész, 80 éves	1600 "
Schiller költő, 46 éves	1580 "
Gauss matematikus, 78 éves	1492 "
Broca antropológus, 56 éves	1420 "
Dante költő, 56 éves	1420 "
Sónya Kowalewsky (nő), 41 éves	1385 "

Sónya Kowalewsky, orosz származású, kiváló matematikus nő, a stockholmi egyetem tanára volt.

(Illat-zene.) Illat és szín, ez a két varázsszék, melylyel a virág magához vonzza az állatokat. Hogy mily nagy szerepe van ennek az állat-, különösen rovarvonzás-képességnek a növények fajainak kialakulására és fennmaradására nézve, azt a nagy Darwin remekül kifejti a szövege köz-tudomása is. Régebbi foglalkoznak már a növények illatosság szerinti osztályozásával. Galpius 1873-ban két nagy csoportot különböztetett meg: szimpatikusakat és idiopatiikusakat. Az előbbieket

a legtöbb rovarra és az emberre nézve is kellemesek, az utóbbiak ellenszenvesek. Az első csoportba tartoznak a jázmin, a narcisz, a rezeda, jáczint, liliom, vízi liliom, ibolya illata, rózsas-ambra-illat, a széna, pézma és akác-virágszag, stb. A másodikba viszont: a bodza, dohány, füge, bors, olaj, mák szaga.

Egyes kutatók ezen az osztályozáson még tulmentek és megtalálták a szagok zenéjét. Így gondolkodtak: ha bizonyos hangok egymáshoz úgy viszonylanak, hogy egyidejűleg egymás mellett fölhangzásuk harmonikus egybecsengést idéz elő, mért ne lehetne kellemes két sajátos viszonyban levő szag elegyülése is? S rá is jöttek, hogy vannak ily könnyen egyesülő s kellemes hatású szagok: pl. a mandula és vanília s a narancskéreg s a verbéna szaga. Sőt annyira tökéletes a szag és hang közti analogia, hogy a mellékzöngéknek megfelelő mellék-szag is van: a rózsá-illatnak például ilyen mellékillata a gerániumszag. Mindezek alapján egy egész illat-skálát lehet megállapítani, melynek nyomán aztán egy új, művész-válfa, az illat-szerzés egész szagszínfoniákat alkothat.

(Az ezetes ugorka és a réz.) Ismeretes rossz szokása a szakácsnéknak és gazdaszonyoknak, hogy az asztalra szánt ugorkák élénk zöld színével kérkedni szeretnek s e czélból azokat ezettel megnedvesítve, rézedényekben szokták bizonyos időre a levegő hatásának kitenni, vagy pedig az ugorkás-edénybe az eczet közé rézgaliczot, vagy néhány darab rézpénzt helyeznek. Ennek a műveletnek sikere a szemre nézve mindenesetre igen tetszetős, de hogy azok a gyomrok, melyekre az ilyen rézsóval impregnált ugorkákat föl-tukmálják, hogy fogadják azokat, — ez már más kérdés, melylyel a szép ezetes ugorkákra büszke szakácsnék mit sem gondolnak. Az ilyen ugorkák az egészségre nézve rendkívül károsak. Két-három darab belőlük megfelel a gyógyszerkönyvben meghatározott legmagasabb rézsulfát-adagnak, egy deczigrammnak. Legyen hár valamely rendes étvágy számára ezekből az ugorkákból 2—3 db. az ebédhez több mint elegendő, még akkor sincs ok azt belátni, hogy miért kelljen az embernek a „garnirung“ szép színének kedvéért még bizonyos mennyiségű rezet is a gyomrába felvenni. Mert ha ez a rézmennyiség nem is lehet föltötte mérgező hatással, mindamellett éppen nem üdvös módon érvényesítheti befolyását emésztő szervezettinkre.

INEZ.

— Regény. —

35

Írta: Skram Amália.

— Várj itt, míg visszajövök — szölt a kocsisnak — és valamit mormogott még görög ékszerekéről is.

— Oh istenem, ez meg rosszabb volt, ez a mostani helyzet, mint maga a halál. Milyen nyomorult, boldogtalan teremtés lett belőle!

Egy keskeny, sötétes utcán ment keresztül, melyben apró bódék voltak szanaszét felállítva. Az alacsony házak szétrombolt erősségeknek látszottak. Lábai egész bokáig süllyedtek a porba és piszkokba, melyet a folytonos hőség egészen megszárított. De azért nem fogta fel az uszályát.

A bódék bejáratánál görög kalmárok ültek és lomhán szitták a pipájukat, mintha már nem is törődnének esetleges vevőkkel.

Itt-ott rongyos ruházatu gyerekek feküdtek a bűzös csatorna mellett és papírhajókat ergették a piszkos vízbe, a kezükkel lökdösve odébb.

Egy hang nem hallatszott a hosszú kihalt utcában. Néhány fátyolos asszony kék vagy piros feredzsében járt bódéről-bódéra és nézegették a kinyuló kirakatokat, anélkül, hogy valamit vásároltak volna.

Inez nehezen lélekzett és roskadozó lábbal vonszolta magát tovább. A mellette elmenők kíváncsi tekintete túsúrásként érte, bár a szemét lesütötte, hogy ne lásson semmit.

Egy párszor megállt, kezét szívére szoritotta.

Ó lenne az a szép, körülrajongott Inez, aki itt ebben a piszkosban vándorol?

Ez az érzés összeszorította a torkát és égő könyvek peregtek le a szeméből.

Lehetséges-e, hogy mindössze csak három hónap telt el azóta, hogy ő büszkén és boldo-

gan ült a hajó fedélzetén, mely elvitte Prinkipóbból?

Bár csak meghalt volna Arturral együtt, amikor a Perából induló sikló leszakadt. Menyire jobb lett volna mind kettőjükre nézve!

Oh milyen is a sors! Ebben a három hónapban mily sokat is szenvedett.

— Madonna, Madonna könyörülj meg rajtam...

És a rózsafüzért, mely ott csüngött az övében, reszkető ujjai közt pergette, pergette, míg arca egész elfehérrült. Ajkai egyre az imádságot mormolták.

— Nem te vagy az oka halálomnak, de a végzet — ezt írta Arthur. Igen a végzet vakká tette őt a veszélyekkel szemben.

Nem volt vak — néha eszébe jutott a lehetősége a veszélynek, de ő nem félt tőle.

Csak már szerencsésen túl esnék rajta. Hálás volna a fájdalomért is, melyeket el kell szenvednie. Méltóbbá lesz őhozzá, ki iránta érzett szerelmében a halált választotta.

Feltekintett és fátyolán keresztül nézegette a következő házsámfot. Csak néhány lépés még és ott van a keresett lakásnál.

Már ott állt a bódé bejáratánál, kezét a fusztanella zsebébe rejtette el.

— Siess, siess, — nógatta önmagát, — tiz percz mulva megszabadultál.

De nem, nem tudott, nem volt rá képes. A lába, mintha a földbe gyökerezett volna. Ma nem, majd máskor — és megfordult, hogy visszatérjen.

— Majd máskor, más alkalommal, — ismételte önmagában. — Hiszen nem olyan sürgős.

Vajjon más alkalommal meglesz-e a kellő bátorsága?

És ennél a gondolatnál reménytelen bágyadság lepte meg. Nem úgy jár-e majd, mint ma is?

A füle zugott, a szeme káprázott és valami erő színté lehuzta a földre.

Nem volt más kiút ebből a bajból? Okvetlen ki kell szolgáltatnia magát ennek az embernek?

Nem volna jobb, ha orvosra bizná magát? — Vagy — egy mentő sugár villant keresztül az agyán. Visszaemlékezett, hogy a Smirna-utca sarkán, mikor még oda járt, gépiesen elolvasta egy szülésznő nevét minden alkalomkor.

Hiszen ezerszer jobb volt odamenni. Az nem nem tudja meg soha az ő nevével és állását és legalább az is asszony.

— Madonna, isteni szűz, köszönöm néked — suttogta ajka és nagy könyvek — a megkönnyebbülés csepjei — peregtek végig az arcán.

Most már biztos volt benne, hogy a Madonna könyörülettel lesz iránta.

Egy hét mulva visszatérnek Konstantinápolyba és akkor egy este odalopózik.

Egyszerre rekedt, fájdalmas üvöltést hallott. Ugy hangzott, mintha egy zsákból, vagy a föld alól csapott volna elő.

Inez borzadva fordult hátra.

Harminez-negyven lépésnyire tőle hatalmas porfelhő közeledett, melyet nagy csomó rohanó kutya vert fel. Az egész tömeg egy nagy hosszúkás, vörösesebe játszó gombolyagba volt belegabalyodva, azt húzták-tépték, a gombolyag felbukott és újból felugrott, a többi pedig csak marczangolta vad dühvel tovább. Amint a farka feléje közeledett, Inez észrevette, hogy az a borzalmas vonítás attól a vörös gombolyagtól eredt és mindjárt utána azt is látta, hogy az a vörös — színtén egy kutya volt, de uram isten, milyen állapotban! A fejétől a farkáig csupa czafatban lógott róla a bőre, a szemei kiugrottak a fájdalomtól, a nyelve kilógott a földre és a husfoszlányok gőzölögtek a nagy melegben, amit maga után hurczolt a száraz piszkosban.

Inez kitért és egy ház falának támaszkodott.

— Nem könyörül senki sem rajta? suttogta hangtalanul, míg a szeme segélyt keresve siklott végig a házak mentén.

(Folyt. köv.)

S Z I N H A Z A K

Csütörtökön, 1907. június 13 án.

Nemzeti Színház

Miss Hobbs

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Lerome K. Fordította: Molnár Ferencz.

Edvard Kingseari Császár Percival Kingseari Dozsó Cetty neje Ligeti J. George Jessap Rózsahegy Miss Willicent Váradi A. Miss Susan Abbey Rákóczi Sz. Miss Hobbs György I.

Kezdeté fél 8 órakor

M. kir Operaház

André Chénier.

Dalmi 4 képből. Szövegét írta Luigi ilica. Fordította Radó A.

André Chénier Lunardi Charles Gérard Takáts Madeleine de Coigny Vasquezné Bertl Ambrusné Coigny grófnő Boris M. Madelon N. Valent Roucher Dálnoki

Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia Színház

Orosz forradalom. Kezdeté fél 8 órakor

Vigszínház

Bernát.

Enekes bohózat 3 felvonásban Irtá Heitai Jenő.

Bernát Hegedűs Bernátné Kertész E. Tunko Tihanyi Cleay-Panni Kornai B. Dr. Cserebúly Góth Dr. Akos Sarkadi Karvainó Kiss I. Wolgemuth Vendrei Tábornok Szorényi Pentolai Tanay

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operetta 8 felvonásban. Irták Leon és Stein. Zenéjét szerzőtte Lehár Ferencz.

Zóta Páph Valöncenne Balizfalvi Danilovic gróf Ráthonyi Glavari Hanna Küry Rosillon Camil Bálint B. Bogdanovics Abonyi Svirino Tallian A. Praskovia Orlov F. Kromow Köváry Olga a felesége Szantgyörgyi Raul de St. Bricho Bezerédj

Kezdeté fél 8 órakor

ÖS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Nyitva este 6 órától reggeltől 4 óráig.

Még csak rövid ideig. Még csak rövid ideig. A nagy variatében a 12 éves TEISSEN PAULA, a genialis hegedűművész és a kacagtató amerikai Tingli-Tangli.

LES ORRAS

és a többi elsőrendű attrakció. Folies Comique két pompás újdonsággal, Moulin Rouge, új Monte-Carlo, Kinematográf, Hyppodrom, Pontaine Lumineuse stb. Minden este teljes hangvezérenk és még 10 más zenekar hangversenye. Belépődíj este 9-ig 60 fillér, azontul 1 korona. Mérsékelt jegyek minden tözsdében és omnibuszon. A nagy koronázási ünnepély szombaton június 15-én este 9-10 óra között lesz megtartva.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt

gabona... Zsák... kasal-repce... behordási-restaalj-waggou... Ponyva... Kötelek, zsák-zsinetek, lópokróczok. HUNGÁRIA kettős kézi kővekőtelek fűvelgel. NAGEL ADOLF BUDAPEST, Arany János-utca 10. Előzőnyomtatás: NAGEL Budapest. Vidéki telefon: 85-92

6 évi jótállással 6 ÓRÁK arany- és ezüst-láncok, ÉKSZEREK OSEKÉLY RÉSZLET- FIZETÉSRE. DIAMANT S. BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÜT 9. szám az udvarban. Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Kölcsönöket a legbizalmasabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket kulánsan leszámítól Bpesti Kereskedelmi Takarékp. pl. sz. V. Nádor-utca 6.

Wright világhírű Lawn-tennis Kertész Budapest, Árjegyzék Ditsen amerikai raketjel. Tédornái Kristóf-tér Igryen

BUTOR. Szolid készítményű asztalos és kárpított butorok u. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kaphatók! BEVEDEK M. A. Butorüzletében VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. évből. ALAPITVA 1880. évből Legújabb butoralbumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

Zongorák és PIANINOK a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérlethetők Keresztély hirneves zongoratermében Budapest, Váci-körut 21. sz.

Ki szenved? gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az tegyen kísérletet, a több száz hirneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűviz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzlet beáll. A HORGONY természetes keserűviz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz-füsterkezeskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűviz kérendő. Tulajdonos: Loser János, Budapest.

ZÉRO Tisztaság, egészség! Szab. higiénikus klozetvatta. Végbél Aranyér Czukorbetegeknek Gyermekegyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen. Meggátol minden horzsolást és infektót. Használatban olcsóbb a papirnál! Kapható mindenütt: Zéró szab. vattaárugyár Bpest. TELEFON 87-52.

Mindenki ha egészséges akar maradni, csakis egyes-egyedül az évek óta külön célra főzött leghirvevesebb valódi magas foktartalmu alföldi fehérkeresztes + sósborszeszt kérje és vegye meg, mert vízzel hígítva és hajmosáshoz használva a hajhullást megakadályozza, mert edzi a testet és izmokat, mert a főfájást elűzi, ha a fejet és homlokot bedörzsöli vele, mert nyáron az óriási hőségben óvta bányadúságtól, tikkadtságtól, mert hatása hűsítő és fájdalomcsillapító, mert hatása felülmulthatatlan, mert bedörzsölésnél egyszerűen pótolhatatlan. Á R A K:

Table with 6 columns: 1/1 üveg, 1/2 üveg, 1/4 üveg, 12/1 üveg, 12/2 üveg, 12/4 üveg. Row 2: K 2.-, K 1.-, K-.50, K 16.-, K 10.-, K 5.-

Mindentűt kapható! Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után. Hogy a nagyérdemű közönség r...

Alföldi fehérkeresztes + sósborszesz

Alföldi fehérkeresztes + sósborszesz. kitűnő voltáról könnyen meggyőződhetnek, elhatároztuk, hogy minden egyes Alföldi keresztes sósborszesz rendelésnek az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméti cég által gyártott hirneves kecskeméti különlegességekből ingyen 1-2, avagy 3 üveget ajándékol adunk és pedig: 12 1/4 üveg sósborszesz rendelésénél 1 üveget 12 1/2 üveg sósborszesz rendelésénél 2 üveget 12 1/1 üveg sósborszesz rendelésénél 3 üveget Lada, csomagolás és szállítóveléért kildeményenkint 80 fillért számítunk csak fel.

Rendelések a beérkezés napján pontosan azonnal elszállítatnak, csak kérjük világosan megjelölni, mily célra szolgáljon a keresztes sósborszesz. ALFÖLDI COGNACGYÁR RADIAL ELIXIR KECSKEMÉTI

Ugyancsak postai szállítás útján beszerezhető a világhírű „RADIAL ELIXIR” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 9 üveg. Bármely postahelyre bérmentve, ingyen ládával szállítva csak 7.- kor., azaz hét korona.

„RÁKÓCZY CSEPEK” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 15 üvegese. Bármely postahelyre bérmentve és ingyen ládával szállítva csak 6 kor., azaz hat korona.

Rendeléseket kérjük intézni: Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszifüggetlen Kecskemét, gyártelepénél.

Királyszínház

Göre Gábor Budapesti.
Látványos fővárosi életkép, enekkel és táncokkal, 9 képben. Irta Verő György.

Göre Gábor	Németh
Lepéndi Lidike	Fodák S.
Tséh Arpad	Szirmai
Bítyók Elvira	Tárnoki L.
Stancsi	Szentgyörgy
Franzsi	Szegedi E.
Kálsa cigány	Csiszér
A szantórium igazgatója Papp	
Sarogyás	Vágó
Rudi	Rátkai
Hangszergyáros	Körmendi
A lisszai bohóc	Z. Molnár
A cillindres bohóc	Tárnai

Kezdeté fél 8 órakor

Főv. Nyári Színház

A századik menyasszony.

Operéto 8 felvonásban. Irta Mórey Adolf és Vágó Géza.

Rosta Mátvás	Gere
Laczi	Falussy
Esztli, Árvalány	Fóti F.
Trézsi-arcamárosnó Albert E.	
Bibires, huszár	Tábori
Pizike, egyházi	Puskás
Verbunkos	Herold
Garat Mihály	Kövesdi
Üllő Dénes	Gajdosinszki
Kopjás László	Lukács

Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Ny. Színház

A svihakok.

Vig operéto 3 felvonásban. Zsejét szerző Ziehrer C. M. Magyarosították Föld Aurél és Merai Adolf.

Kezdeté fél 8 órakor.

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)

A poeta álma. A kém. Élet az aranybányában. Egy halász megmentése. Többet ésszel, mint erővel. Sütőipari kiállítás. (szj. felv.)

Folyó hó 12-én először a 40 éves koronázási jubileum 0 felsőge, a király és a trónörökös jelenlétében. Az „Apollo Színház” saját felv. Kezdeté 7 órakor.

A legújabb rendszerű ZONGORA HITEL-OSZTÁLY megnyit

mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad kösspénsszában szongorát részletfizetésre vonni mert a szongorát egy előkelő bank kifizeti és a banknak marad adós, anélkül, hogy a részletfizetésnél szokásos 60-80%-os árfelmélet volna kénytelen fizetni, mert ugyanezen árban kapja az árut, mintha készpénzfizetés mellett vásárolná, nemcsak szongorát vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert.

Reményi Mihály

Általános a legszolidabb kiszolgálásról elis mert magyar hangszertelepen.

Budapest, Király-utca 58. szám.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, Telefon 87-84

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSHEK optikushoz csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látosüvegek is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve

Valódi brünni szövöetek

az 1907. évi tavaszi és nyári ldényre.

Egy vég

1 vég	7 korona
1 vég	10 korona
1 vég	12 korona
1 vég	15 korona
1 vég	17 korona
1 vég	18 korona
1 vég	20 korona

3-10 méter hosszú teljes férfi-öltönyre (kabát, nadrág és mellény) elegendő csak

Egy vég fekete szalonöltönyre 20 kor. Szántügy felöltőszöveteket, turista-lódent, selyemkammagant stb. stb. szállít gyári áron a mint megdítható és eszold ógnak legjobban elismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevő előnyel, ha szövöetekárgótól közvetlen a gyárból Siegel-Imhof ógnál fozdai, igen jeltékények. Szabott legolcsóbb árak. Nagy választék. Mintáid és gondos kivitel, a legkisebb megbízásoknál is, teljesen friss árúban.

Fővárosi Orfeum

o.o.o. WALDMANN IMRE, Igazgató, o.o.o

VII., Nagymező-utca 17. szám

Ma, csütörtökön

bucsu-előadás utolsó

Parisiana-est.

Színre kerülnek:

Georges lakodalma.

A 69-es szám.

Az elrontott est.

Matthiche.

Az előadás kezdete pont 8 órakor.

Jegyelövétel a nappali pénztárnál d. e. 10-11-ig és d. u. 3-6 óráig.

A télikerében reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

Czimbalo m kedvelők.

Mielőtt bárhol cimbalmet vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világjáró szabádműveket czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 firtól kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű díjnyert és elismerés a legjobb és szakszertű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. szám.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK

CSEKELY

RÉSZLET- FIZETÉSRE.

KOCH J.

BUDAPEST, FERENCZ-KORUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen Csekely részletfizetésre.

WEIGL-FÉLE

KIRALY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és k szinóban.

WEIGL JÖZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.

Iroda és vezérképviselőség: **KALLAI JENŐ** Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Ki akar jól rágni?

KOVÁCS J. W. fogmű-terembe

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. Telálható 8-6-ig, vasár- és Ünnepnapokon 8-1-ig.

3 óra alatt 2 firtól feljebb FOGÁK

és teljes fogszok a gyökér eltávolítása nélkül, fájdalommentesen belélemestnek amerikai módszer szerint. A valódi fogakból magunkak. Előtt és roszul illó fogszok azonnal átállítással fogantól 1 firt-árt, másdár megvárakdó.

Gummi és halhólyagokról

árjegyzéket küld ingyen és bérmentve az

„Ideál” kötszer gyári raktár BUDAPEST,

VII., Rákóczi-ut 72. (félem.)

Ezen hirdetésre való hivatkozás esetén

0 százalék engedmény. Külön női kiszolgálás.

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjedt fenyveserdők között.

Szénsavas-, vasas- (pezsgő) és morfürdők.

Vasas források, főlötte dusak szénarban. Ivó-fürdő- és területi gyógymód. Kötő sikerű verszegénység, az idegrendszer idült bajainál, szivbántalmaknál, általános gyöngeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túleröltetés után különösen pedig női bajoknál. Pormentes védett fekvő (556 m.) Állandó fürdőorvos: dr. Platzler Sándor, volt tanárség, néha Kozmárszky tanár egyet. klinikáján. Kényelmes lakások, kötő ven dögli jutányos árak mellett. Posta- és távirtdalolás. — Elő- és utóvadásban tetemes árkedvezmények. Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektust küld az uradalmi fürdőgondnokság Lublófürdőn (Szepes megye.)

Kárpitos és diszitó KOHN FÜLÖP

Budapest, Barcsay-utca 3. sz. (Erzsébet-körút közelében.)

Ajánlja minden e szakmába vágó munkának legjutányosabb ár mellett való pontos elkészítést.

Elvállal teljes lakberendezést,

a legdivatosabb angol bútorot, régi búterek átalakítását. Fügöny levétel és fellevesést olcsón eszközölöm. Levelezőlap ertesítésre azonnal megjeleneik.

Legszebb Pongyolák 3 firt 50 Rusznyáknál

Legjobb szabású Angol Aljak 3 firt 50 Rusznyáknál

Legújabb divatlapot ingyen küld Rusznyák Dávid BUDAPEST, Király-utca 21. sz.

RUSZNYÁK

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ES ALPACCA EZÜSTBÖL. DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELÖNYÖSEBBEN.

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPEN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000° RAJZAL, BÉRMENTVE KÜLDETIK.

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatos, könnyű, angol belés-nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra 6.—
- Mosóöltöny 10.—
- Fehér nadrág 6.—
- Tennis-nadrág 9.—
- „Record“ hely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában 21.—

csalás

8109

KOCH Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férfi-, fiú- és gyermek-ruha-áruháza Károly-körút 26.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.

(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnően elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítés és örömgújítás céljából használják az összes turisták, körképárosok és lovagló turák után.

Ára: egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-féle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél. BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-út 26.

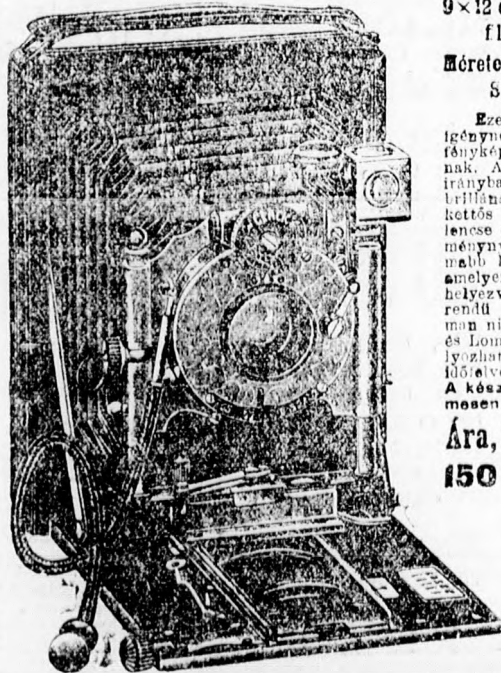
AUFRECHT és GOLDSCHMIED cég

fénykép- és optikai osztálya

Budapest, VII. kerület. Rákóczi-út 30. szám.

V. SZÁMU KÜLÖN MINTA.

A létező legkisebb méretű kamara.

9x12 cm-es lemez vagy 8x10 1/2 filmcsomag felvételre.
Méretek: 14,5 x 11,5 x 3 cm.
Súlya: kb. 750 gr.

Ezen kamara megfelel minden igénynek, amelyet egy modern fényképkészítők iránt támasztanak. A készülék előzése négy irányban eltolható. Elhajlítható Brillens kereső és vízszintező, kettős kihúzat úgy, hogy a hátsó lencse egymagában is kitűnő eredményvel használható. Legújóvalabb kivétel, alumínium fedőlap, amelyen a kettős kihúzat van elhelyezve. Valódi bőrfalak, elsőrendű marokbőr-áthúzat, finom minőségű fényvédő, Bausch és Lomb-féle, 7,5 m. percre szabályozható zárt, mely hosszú és rövid időtartamokra is alkalmas. — A készülék zárt alakban kényelmesen a zsebben hordozható.

Ára: beledrtyo 3 db-rb fémkazettát, zoom Extra-rapidplanáttal 150 K, havi részlet 7.50 K.

Finom Rietzebal féle anastigmáttal F: 8

180.— kor.,

havi részlet

9.— koróna.

Képes árjegyzék fényképkészítők v. kitűnő látcsövekről ingyen és bérmentve.

TÖRÖK szerencsége ÖRÖK

A most folyó XX. osztályosorsjáték I. osztályú huzásán **nagyrabecsült vevőink ismét nálunk nyerték**

a **60.000** koronás legnagyobb főnyereményt.

A magyar kir. szabadalmazott osztályosorsjáték

II-ik osztályának huzása

folyó évi június hó 18., 19. és 20-án.

A XX. sorsjátékban rövid idő alatt még

16 millió 153.000 korona készpénzt sorsolnak ki.

A II. osztályú sorsjegyek árai:

(melyek az I. osztályban játszottak):		Vételsorsjegyek (Új vevőknek):	
1/1 sorsjegy	20.— kor.	1/1 sorsjegy	32.— kor.
1/2 „	10.— „	1/2 „	16.— „
1/4 „	5.— „	1/4 „	8.— „
1/8 „	2.50 „	1/8 „	4.— „

TÖRÖK A. és Tsa

Bankház R. T. Budapesten. Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet.

Főüzlet: IV., Szervita-tér 3/c. saját palotánkban.

Fiókok: Teréz körút 46. Múzeum-körút 11. Deák tér 4.

Sürgőnyeztet: Török-k Budapest.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

cég pénzszekrénygyártó és trezoréptől-ételeinek magyarországi vezérképviseletének:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Pámanoz. u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.

ÁRJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetűket eszéképen átveszünk.

A legújabb hajtók és hajsütővasak.

MÜLLER J. L.-féle Brise de Violettes

legkedveltebb illója illat

frissen szedett ibolyának illatával egyetlen kellemes tartóssága és finomságára nézve feltűnő hatatlan, ezen újdonság feltűnő minden várákkozást kiváló üdítő és kellemes illata által.

Övege 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

Kapható: **MÜLLER J. L. Cs. és kir. udv. szállító**

Utatzer. és pipere szappan-gyártóknál Budapest. Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

E hirdetés rovátban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovátban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Ideg és gyengefehérségű gyermekek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szövegek, kénszerítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olaj festmények 2 lrt., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft. Arverési butoreladás. Dobutca és Holló-utcai sarokpince. 26616

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalatokhoz. Ajánlatok K. I. jelge alatt a kiadóhivatalba küldendő. 26335

Boroshordók,

ujak és keveset használtak, semminemű javítást nem igényelők, rögtön tölthető, minden nagyságban és mennyiségben, ugyiszintén ajtós aszokhordók, legolcsóbban kaphatók Klein Mór bor- és hordónagykereskedőnél, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. 41447

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható. cs

Polgáriskolai

igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tanárnak, ki leányomat, állásban levő polgáriskolai tanítónővel feleségül veszi. Hozomány tízezer korona. Pályázhat teljesen vagyon-talan állásnékül is. Részletes ajánlatok „Direktor-nak 1907” kiadóba. 5354

Olcsó birtok Dunántul
716 magyar hold tizenkét szobás kastély parkban, gyönyörű vidéken, vasút mellett, kitűnő gazdasági épületekkel szép fekvéssel egy tagba felszerelve eladó. Közvetítő díjazatlan. Hol megmondja a kiadóhivatal. 547

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabbított ebédasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költözökös miatt azonnal eladó. Kmetty-ú, 18. II. 19.

Perfekt

könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Pénz-kölcsönt

kieszköztünk öt évtől 90 évig köztisztviselőknek, katonatisztoknak és nyugdíjasoknak a legelőbb esetben keszen nélkül. Ha mégis kesz kellene, díjtalanul gondoskodunk keszesokról. Továbbá kieszköztünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyéneknek 1-2 keszessel. Értékpapírok, sorsjegyek, vidéki bankok részvényei az érték 90%-áig folyósíthatók kölcsönök. Bővebb felvilágosítást levélleg, válaszlevélrel, ellenében díjtalanul nyújt Gerd Testvérek, törvényszéki legbefizetett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató foglalkat. 26122

Megbízható,

az irodai valamint az erdő-üzleti teendőknél jártassággal bíró fiatal ember évi kor. 1200 készpénz, lakás, fűtés és világítás kezdő fizetéssel alkalmazást talál nagyobb uradalomban. Akik 2-3000 korona biztosítékot vagy ennek megfelelő jótállást nyújthatnak, előnyben részesülnek. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázati kérvények, melyek vissza nem küldetnek, „Uradalom” jelge alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 26609.

Urasági

butorokat, szőnyeget, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rész-hálószobák, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Perzsa, Smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönök 5-15 évi amortizációra. Személyhihet minden állású egyénnek kesz nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönökönként konvertálók. Általános Hitelforgalmi intézet Rákóczi-út 86. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Gőzcséplőgépek

lokomobilok, szalmakazalók, benzinnmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Cserőzletek kötetnek. Seiffried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Zálogcédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint újonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Polgári, gimnázium

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Cseresnye

nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaranként úgy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pöszmeték 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállótelepe Kiskunhalas. 25465

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, termentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody-építési iroda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható Barabási Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személyi és tárcza hitelt, állami, közgazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betéltárcsára II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

Kauczióképes

vidéki 45 éves, nős, gyermektelen, nyugdíjas vasuti altiszt, a fővárosban házfelügyelő állást keres. Esetleg vidéken gazdaságban vagy szövetkezetnél mint raktárnak vagy üzleti elárúsító; csak olyan helyen, ahol állandóan maradhat. Címe a kiadóhivatalban megtudható. 5364

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint újonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 26316

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma
butorraktára, 793 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 123.
TELEFON 80-26.

Tojás-szállítókkal

keres összekötést M. Medak, tojásnagykereskedő Wien, XVI., Neulerchenfelderstr. 6. 5324

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint újonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 26316

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással, kapuvásrácsok, kertkeresekkeramillapok, Kehlheim, lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór, épület-bentés vállalkozó Budapest, Naör-u. 79-74. Vtók díjat Sziget-ut 8.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, petroleum-lámpákat.

Nagy és Fia

lakásberendezési kiállításai, IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárattal. Az egész házban. Telefon 17-77. 26618

Gyorsírás!! Géprás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Géprás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíróiroda főnökeinek elnöklete alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartanak meg és közérvesnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

15 korona

3 maradék férfiruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méterese 3 férfiruha elengedő, széküldi utánvétellel

Az Orsz. Posztóklv. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

7. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

Önnek óvni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazollják, diskretn küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, S. W. 247. Lindenstr. 50.

Ki a YES-OUI-SI

ezt a lapot megrendeli, látva minden megerősítés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyödév-ent minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-út 97. szám.

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körül 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzeti tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecke után fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-u. 58. szám.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipótkörút közelében.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétete.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki igényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITTEK KALMÁN, Mátyás-ter 17. sz. 276

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyeget és szűnt és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-ter 11. ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09

Bőrszékiaipar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy rakfár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Az ATHENAUM r.-társ.: könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetésűl a hivatalos iskolai helyesírás újításai. Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. — (Ára 20 fillér.) —

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. (Egy lapon, fali tábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyveskereskedésben.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógépein Budapest, Aradi-utca 8.